UCHWAŁA NR XVIII/192/2025
RADY MIEJSKIEJ W KRAPKOWICACH

z dnia 18 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krapkowice na lata 2026 - 2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), w związku z art. 16b i art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 1214) Rada Miejska w Krapkowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krapkowic.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Krapkowicach.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Ireneusz Żyłka

ZAŁĄCZNIK NR 1
do Uchwały nr XVIII/192/2025
Rady Miejskiej w Krapkowicach
z dnia 18.12.2025 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY KRAPKOWICE NA LATA 2026-2035

2025

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW 4
WPROWADZENIE 6
METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII 8
PODSTAWY PRAWNE 10
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI 12
DOKUMENTY KRAJOWE 12
DOKUMENTY REGIONALNE 13
CHARAKTERYSTYKA GMINY KRAPKOWICE 14
POŁOŻENIE 14
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA 15
RYNEK PRACY I SYTUACJA GOSPODARCZA 17
EDUKACJA I WYCHOWANIE 20
KULTURA, SPORT I REKREACJA 23
OPIEKA ZDROWOTNA 30
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 31
UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE EKONOMII SPOŁECZNEJ 33
GMINNY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ 36
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 39
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KRAPKOWICE 41
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY 41
PROBLEMY SPOŁECZNE 43
RYNEK PRACY 44
UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE 45
SYTUACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ORAZ OSÓB STARSZYCH 47
ZDROWIE PSYCHICZNE 50
PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ 51
PROBLEM ALKOHOLOWY 54
PROBLEM NIKOTYNOWY 55
PROBLEM NARKOTYKOWY 56
PROBLEM PRZEMOCY 58

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY KRAPKOWICE 63
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY 63
PROBLEM ALKOHOLOWY 65
PROBLEM NIKOTYNOWY 66
PROBLEM NARKOTYKOWY 66
PROBLEM PRZEMOCY 69
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH 74
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH 75
ZDROWIE PSYCHICZNE 75
ZABURZENIA ODŻYWIANIA 76
SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY KRAPKOWICE 78
WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ 78
WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ 84
WYNIKI BADANIA PRZEPROWADZONEGO W 2025 ROKU: 89
ZDROWIE PSYCHICZNE 89
WYNIKI BADANIA PRZEPROWADZONEGO W 2025 ROKU: 91
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ 92
WYNIKI BADANIA PRZEPROWADZONEGO W 2025 ROKU: 99
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ 103
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW 113
PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 119
WYNIKI BADANIA PRZEPROWADZONEGO W 2025 ROKU: 123
WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA 123
WYNIKI BADANIA PRZEPROWADZONEGO W 2025 ROKU: 128
CZĘŚĆ PROGRAMOWA 129
MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 130
KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 130
CEL STRATEGICZNY I. KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZIN, SZCZEGÓLNIE TYM, KTÓRE MAJĄ TRUDNOŚCI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE ORAZ TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DLA HARMONIJNEGO ROZWOJU DZIECI. 132

CEL STRATEGICZNY II. WSPIERANIE AKTYWIZACJI I INTEGRACJI OSÓB STARSZYCH ORAZ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, ZAPEWNIAJĄC IM NIEZBĘDNĄ POMOC W CODZIENNYM FUNKCJONOWANIU. 135
CEL STRATEGICZNY III. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ POPRZEZ WSPARCIE OSÓB JEJ DOŚWIADCZAJĄCYCH ORAZ PRACĘ Z OSOBAMI STOSUJĄCYMI PRZEMOC. 139
CEL STRATEGICZNY IV. OGRANICZANIE SKALI UZALEŻNIEŃ POPRZEZ ROZWÓJ DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INTERWENCYJNYCH ORAZ WSPARCIE OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓŁUZALEŻNIONYCH. 143
CEL STRATEGICZNY V. WZMACNIANIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO MIESZKAŃCÓW POPRZEZ DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE, EDUKACYJNE ORAZ ROZWÓJ WSPARCIA W ZAKRESIE DOBROSTANU PSYCHICZNEGO. ... 147
CEL STRATEGICZNY VI. AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPARCIE OSÓB W KRYZYSIE UBÓSTWA, W CELU UMOŻLIWIENIA IM POWROTU DO SAMODZIELNEGO FUNKCJONOWANIA. . 148
RAMY FINANSOWE STRATEGII 151
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII 152
SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII 153
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII 154
MONITORING I EWALUACJA 155
PODSUMOWANIE – PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ 159
BIBLIOGRAFIA 161
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW 163
SPIS RYSUNKÓW 163
SPIS TABEL 163
SPIS WYKRESÓW 165

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – (ang. *Alcoholics Anonymous*) wspólnota osób uzależnionych od alkoholu

Al-Anon (ang. *Al-Anon Family Groups*) – wspólnota rodzin osób uzależnionych od alkoholu

ACZP – Annogórskie Centrum Zdrowia Psychicznego

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

DDP – Dom Dziennego Pobytu „Fantazja"

DPS – Dom Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GRS – Gminna Rada Seniorów

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDK – Krapkowicki Dom Kultury

KDR – Karta Dużej Rodziny

KPP – Komenda Powiatowa Policji

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

KS – Kluby Sportowe

KSTT – Krapkowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Turystyczne

LZS – Ludowe Zespoły Sportowe

MiGBP – Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty"

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OKRiS – Opolska Karta Rodziny i Seniora

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – Podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

PLU – Poradnia Leczenia Uzależnień

POW – Punkty Opiekuńczo-Wychowawcze

POZ – podstawowa opieka zdrowotna

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

SM – Straż Miejska

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy

UKS – Uczniowskie Kluby Sportowe

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

UTW – Uniwersytet Trzeciego Wieku

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZSP – Zespół Szkół Ponadpodstawowych

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX wieku były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych oraz powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie[1]. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. Uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne – na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi konsekwencjami dla rynku pracy, rozwarstwieniem społecznym pociągającym za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększeniem skali ubóstwa, ujawnianiem się nowych konfliktów społecznych, wzrostem zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa[2].

[1] Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
[2] N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musiał skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji[3]. Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia[4] jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy[5] oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii

[3] E. Bendyk, P. Buras, Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

[4] Każdorazowo, gdy w dokumencie pojawi się określenie „Strategia", oznacza ono „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035".

[5] Każdorazowo, gdy w dokumencie pojawi się określenie „Gmina", oznacza ono „Gminę Krapkowice".

uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	**Analiza strategiczna**	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	**Sformułowanie Misji i Wizji Strategii**	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	**Określenie celów priorytetowych i zadań**	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.

4.	**Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii**	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.*

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu u resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,

13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej, zawartymi w dokumentach strategicznych, realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,** której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.),
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 są: **Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030, Strategia Rozwoju Powiatu Krapkowickiego na lata 2021-2030**, a także **Strategia Rozwoju Gminy Krapkowice do 2030 roku**.

CHARAKTERYSTYKA GMINY KRAPKOWICE

Położenie

Krapkowice to gmina miejsko-wiejska, położona w granicach województwa opolskiego, w centralnej części powiatu krapkowickiego. Znajduje się w odległości około 25 km na południe od stolicy województwa – Opola. Głównym ośrodkiem gminy jest miasto Krapkowice – stolica powiatu krapkowickiego, przez które przepływa rzeka Odra. Powierzchnia Gminy obejmuje 97 km^2, co stanowi około 22% powierzchni Powiatu.

Rysunek 1. Położenie gminy Krapkowice na tle powiatu, województwa i kraju

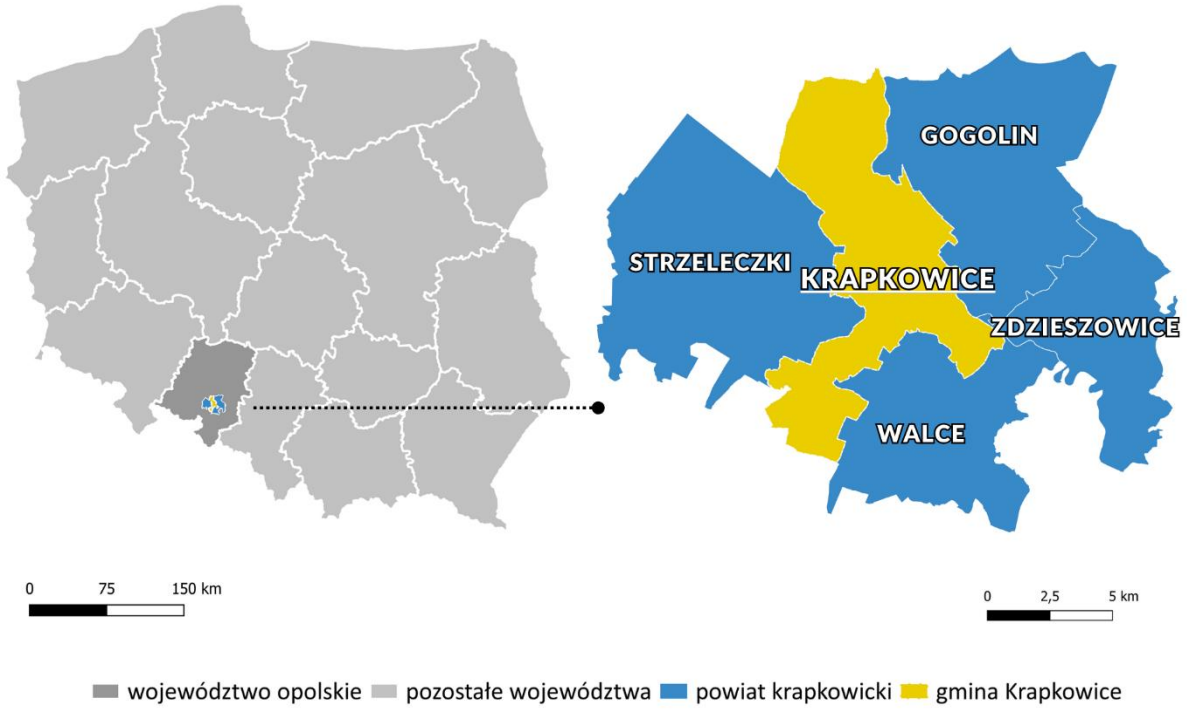

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Pod względem administracyjnym oprócz wymienionego miasta Krapkowice gmina składa się z 11 sołectw: Borek, Dąbrówka Górna, Gwoździce, Kórnica, Nowy Dwór Prudnicki, Pietna, Rogów Opolski, Steblów, Ściborowice, Żużela, Żywocice[6]. Gmina sąsiaduje z innymi jednostkami w obrębie województwa opolskiego, w tym gminami: Głogówek znajdującą się w powiecie prudnickim, Gogolin, Strzeleczki, Walce i Zdziszowice w powiecie krapkowickim oraz Prószków w powiecie opolskim.

[6] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2024 rok.

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Krapkowice w 2024 roku zamieszkiwało 21 365 osób (stan na 31 grudnia 2024 roku). Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba mieszkańców przyjmowała tendencję spadkową – w 2024 roku w stosunku do roku 2022 odnotowano spadek na poziomie 1,5%. Dysproporcja mieszkańców ze względu na płeć wyglądała następująco – w 2024 roku gminę Krapkowice zamieszkiwało łącznie 11 220 kobiet, które stanowiły 52,5% ogólnej liczby ludności oraz 10 145 mężczyzn, których udział w populacji był niższy i wyniósł 47,5%. Współczynnik feminizacji
w Gminie w 2024 roku wyniósł 111, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 111 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Krapkowice z podziałem na płeć w latach 2022-2024

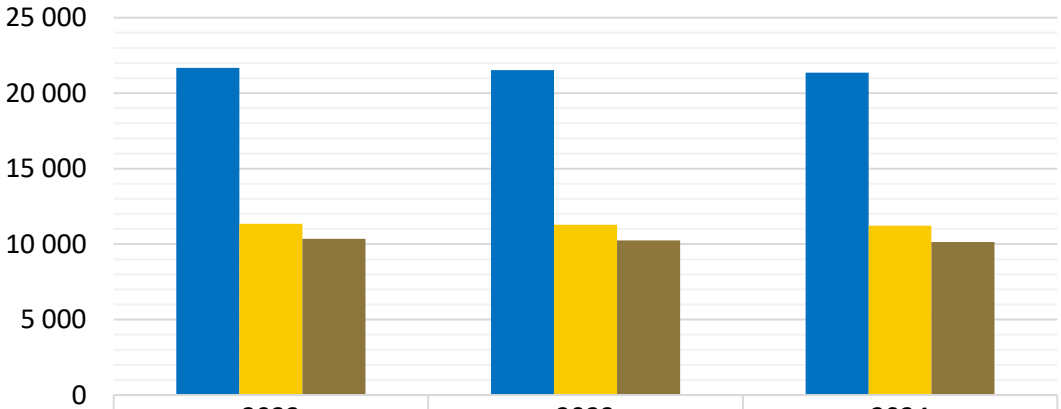

	2022	2023	2024
ogółem	21 680	21 519	21 365
kobiety	11 337	11 281	11 220
mężczyźni	10 343	10 238	10 145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poniższa tabela przedstawia porównanie współczynnika przyrostu naturalnego – rozumianego jako różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów – w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, dla gminy Krapkowice, powiatu krapkowickiego, województwa opolskiego oraz Polski w latach 2022-2024. W gminie Krapkowice w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -6,3 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą i jednocześnie mniej korzystną wartość niż odnotowano w przypadku pozostałych jednostek, tj. powiatu krapkowickiego (-5,4), województwa opolskiego (-5,7) oraz kraju (-4,2). Na przełomie analizowanych trzech lat w Gminie, jak i pozostałych jednostkach samorządu terytorialnego zaobserwowano wahania wartości współczynnika, a najniższą jego wartość, w każdej jednostce, dostrzec można w 2024 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Krapkowice w porównaniu do powiatu krapkowickiego, województwa opolskiego i kraju na przestrzeni lat 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
gmina Krapkowice	-5,8	-5,1	-6,3
powiat krapkowicki	-4,8	-4,1	-5,4
województwo opolskie	-5,2	-4,7	-5,7
Polska	-3,8	-3,6	-4,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura ludności w gminie Krapkowice według ekonomicznych grup wieku w roku 2024 przedstawiała się następująco:

- 15,1% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 59,0% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 25,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice. Na przestrzeni lat 2022-2024 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym zmniejszył się w każdym przypadku o 0,5%, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie wzrósł o 1,0 pp.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 (w procentach)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	15,6	15,6	15,1
wiek produkcyjny	59,5	59,2	59,0
wiek poprodukcyjny	24,9	25,3	25,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym przyjmował w 2024 roku w gminie Krapkowice najniższą wartość względem powiatu, województwa oraz Polski i wynosił on 15,1%. W przypadku wieku produkcyjnego, najniższy udział ludności zaobserwowano na terenie całego kraju (58,2%), z kolei najwyższy w powiecie krapkowickim (60,1%). W przypadku ludności w wieku poprodukcyjnym, najwyższy odsetek zaobserwowano na terenie Gminy (25,9%), z kolei najniższy w powiecie krapkowickim oraz w kraju (po 23,8%). Dane przestawione w kolejnej tabeli świadczą o bardziej zaawansowanym zjawisku starzejącego się społeczeństwa w gminie Krapkowice niż w przypadku pozostałych analizowanych jednostek.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim, województwie opolskim i kraju w 2024 roku (w procentach)

Wyszczególnienie	gmina	powiat	województwo	kraj
wiek przedprodukcyjny	15,1	16,1	16,3	18,0
wiek produkcyjny	59,0	60,1	58,6	58,2
wiek poprodukcyjny	25,9	23,8	25,1	23,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach, stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu krapkowickiego. W 2024 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 4,7%, a więc była niższa od stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie opolskim (5,9%) oraz w całym kraju (5,1%). W latach 2022-2024 wskaźnik ten w powiecie krapkowickim uległ spadkowi – w 2024 roku względem 2022 roku na poziomie 0,4 pp., co związane było ze stabilizacją sytuacji na rynku pracy, po szczycie pandemii

koronawirusa. W przypadku województwa opolskiego stopa bezrobocia utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w całym kraju odnotowano nieznaczny spadek (0,1 pp.). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie krapkowickim, województwie opolskim oraz Polsce w latach 2022-2024 (stan na koniec roku, w procentach)

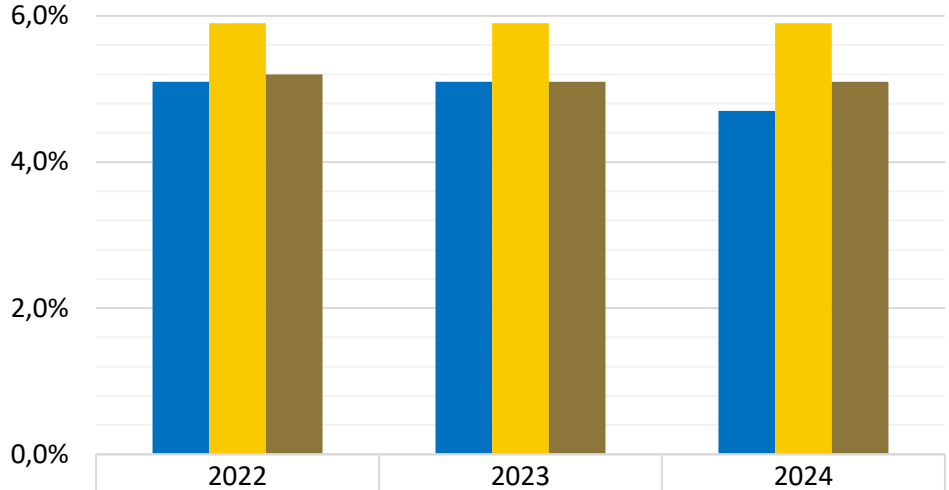

	2022	2023	2024
powiat krapkowicki	5,1%	5,1%	4,7%
województwo opolskie	5,9%	5,9%	5,9%
Polska	5,2%	5,1%	5,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Krapkowice na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowane było łącznie 2 372 podmioty gospodarcze, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 1 653 (70,0%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Krapkowice uległa wzrostowi, przy jednoczesnym wzroście udziału osób fizycznych w liczbie podmiotów ogółem.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024

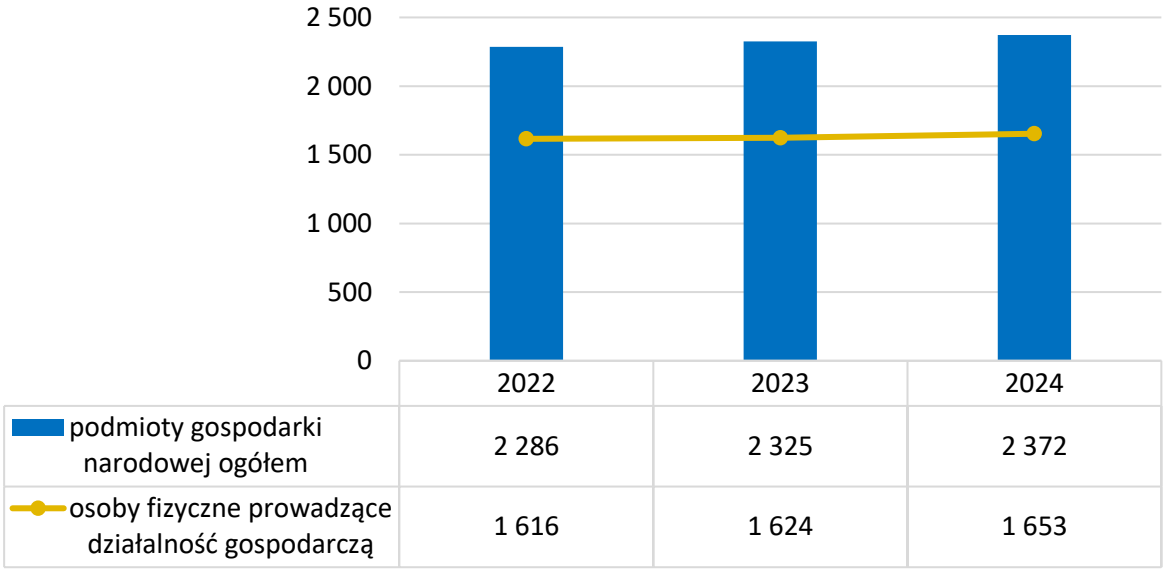

	2022	2023	2024
podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 286	2 325	2 372
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 616	1 624	1 653

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w 2024 roku na terenie gminy Krapkowice według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – było ich 2 267 (stan na koniec roku), z kolei małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników wykazano 83, a średnich przedsiębiorstw w których pracuje 50-249 osób odnotowano 20. W gminie Krapkowice w ostatnim analizowanym roku funkcjonowały także 2 duże przedsiębiorstwa, z których 1 zatrudniało od 250 do 999 pracowników, a w kolejnym liczba pracowników przekroczyła 1 000 osób.

Rysunek 2. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Krapkowice według poszczególnych klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)

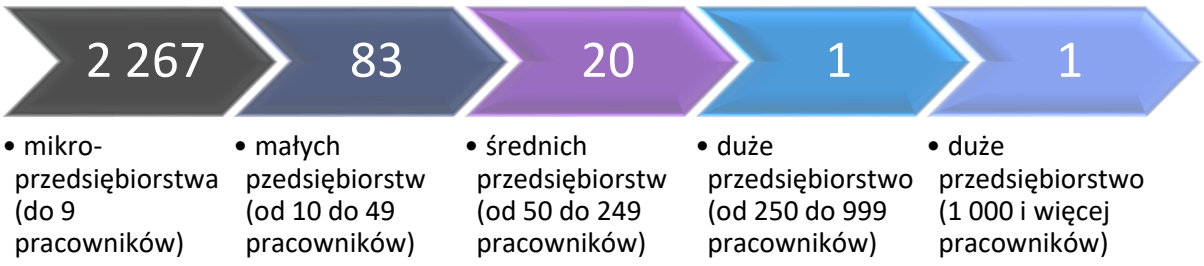

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poniższa analiza dotyczy liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim i województwie opolskim na przestrzeni lat 2022-2024. Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba ta w gminie Krapkowice w 2024 roku wyniosła 406,5 i tym samym była wyższa od liczby odnotowanej w całym powiecie krapkowickim (368,8) i województwie opolskim (368,9). Świadczy to o bardziej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy względem powiatu i województwa. Można zauważyć, że w latach 2022-2024 liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Gminie systematycznie wzrastała. Takie same tendencje zaobserwowano również w przypadku Powiatu i Województwa.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice na tle powiatu krapkowickiego i województwa opolskiego w latach 2022-2024

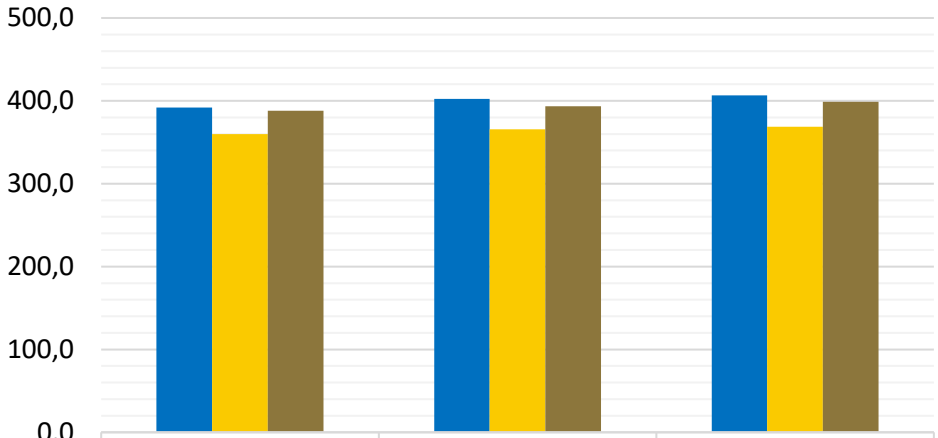

	2022	2023	2024
Gmina	391,9	402,4	406,5
Powiat	359,8	365,5	368,8
Województwo	388,0	393,5	398,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Edukacja i wychowanie

Gminy w ramach swojej ustawowej działalności są podmiotem odpowiedzialnym za organizację publicznych placówek oświatowych, funkcjonujących na ich terenie. W 2024 roku gmina Krapkowice była organem prowadzącym dla 8 placówek przedszkolnych i 7 szkół podstawowych. Wśród przedszkoli prowadzonych przez gminę Krapkowice znajdują się:

- Przedszkole Publiczne Nr 1 w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 4 w Krapkowicach w ZSP Nr 4 w Krapkowicach,

- Przedszkole Publiczne Nr 6 w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 8 w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne w Kórnicy w ZSP w Kórnicy,
- Przedszkole Publiczne w Dąbrówce Górnej z oddziałami zamiejscowymi w Gwoździcach i w Rogowie Opolskim w ZSP Nr 3 w Rogowie Opolskim,
- Przedszkole Publiczne w Żywocicach z oddziałem zamiejscowym w Żużeli.

Gmina Krapkowice jest organem prowadzącym dla poniższych szkół podstawowych:

- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Krapkowicach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 w Krapkowicach w ZSP Nr 4 w Krapkowicach,
- Publiczna Sportowa Szkoła Podstawowa Nr 5 w Krapkowicach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kórnicy w ZSP w Kórnicy,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Rogowie Opolskim (klasy I-IV) w ZSP Nr 3 w Rogowie Opolskim,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrówce Górnej (klasy V-VIII) w ZSP Nr 3 w Rogowie Opolskim,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Żywocicach.

W roku szkolnym 2024/2025 łączna liczba wychowanków szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Krapkowice kształtowała się na poziomie 1 452 osób, uczęszczających do 79 oddziałów. W przypadku nauczania przedszkolnego, w omawianym okresie objęto nim 769 dzieci z 33 oddziałów. W analizowanych latach dostrzegalny jest wzrost w zakresie liczby uczniów szkół podstawowych, natomiast liczba dzieci w wieku przedszkolnym zmniejszyła się. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Liczba dzieci rozpoczynających rok szkolny w publicznych przedszkolach i szkołach podstawowych na terenie gminy Krapkowice w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023/2024		2024/2025	
nauczanie przedszkolne	liczba dzieci	liczba oddziałów	liczba dzieci	liczba oddziałów
	826	34	769	33
nauczanie podstawowe	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów
	1 324	74	1 452	79

Źródło: Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2024 rok

W 2024 roku na terenie Gminy poza publicznymi placówkami funkcjonowały także inne placówki oświatowe: Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kraina Przygód Montessori", licząca 8 oddziałów Publiczna Szkoła Podstawowa w Steblowie prowadzona przez **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Steblów**, Szkoły Specjalnej w Krapkowicach prowadzona przez organizacje **U TUWIMA - Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Specjalnej w Krapkowicach**, która organizuje także wydarzenia integracyjne i edukacyjne dla dzieci z niepełnosprawnościami. W 2024 roku zrealizowała projekt „Tuwim na rowerze", który otrzymał dotację w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy Krapkowice. Inną organizacją prowadzącą Przedszkole Publiczne nr 6 w Krapkowicach, znaną jako „Tęczowa Szósteczka" jest **Stowarzyszenie Tęczowa Szósteczka**, organizujące także różnorodne wydarzenia edukacyjne i integracyjne. W 2024 roku dzieci z grupy Motylki i Jeżyki uczestniczyły w warsztatach terapeutycznych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Krapkowicach, gdzie piekły ciasteczka, malowały na płótnie oraz wykonywały prace plastyczne[7].

W gminie Krapkowice w 2024 roku w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 działały 3 żłobki. W 2024 roku w żłobkach zapewniono 144 miejsca opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat:

- Żłobek „Świat do 3 lat" – 30 miejsc opieki,
- Żłobek „Bajkowa Kraina" prowadzony przez NZOZ „Vena" S.C. Usługi Pielęgniarskie w Krapkowicach – 58 miejsc opieki,
- Żłobek „Kraina Skrzatów" – 56 miejsc opieki.

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały uśrednione wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Krapkowice, powiatu krapkowickiego i województwa opolskiego w 2024 roku. Można zauważyć, że uczniowie z terenu Gminy z matematyki uzyskali niższe wyniki niż wychowankowie szkół z całego Powiatu i Województwa, z kolei w przypadku języka nowożytnego, w tym przypadku języka angielskiego oraz języka polskiego młodzież ze szkół podstawowych z terenu Gminy poradziła sobie lepiej względem danych powiatowych i wojewódzkich. Szczegółowe wyniki przedstawia kolejny wykres.

[7] https://stowarzyszenieutuwima.fanimani.org.pl/; https://krapkowice.pl/1137/teczowa-szosteczka-i-terapeutyczne-zajecia.html; Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2024 rok.

Wykres 5. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu gminy Krapkowice, powiatu krapkowickiego oraz województwa opolskiego w 2024 roku (w procentach)

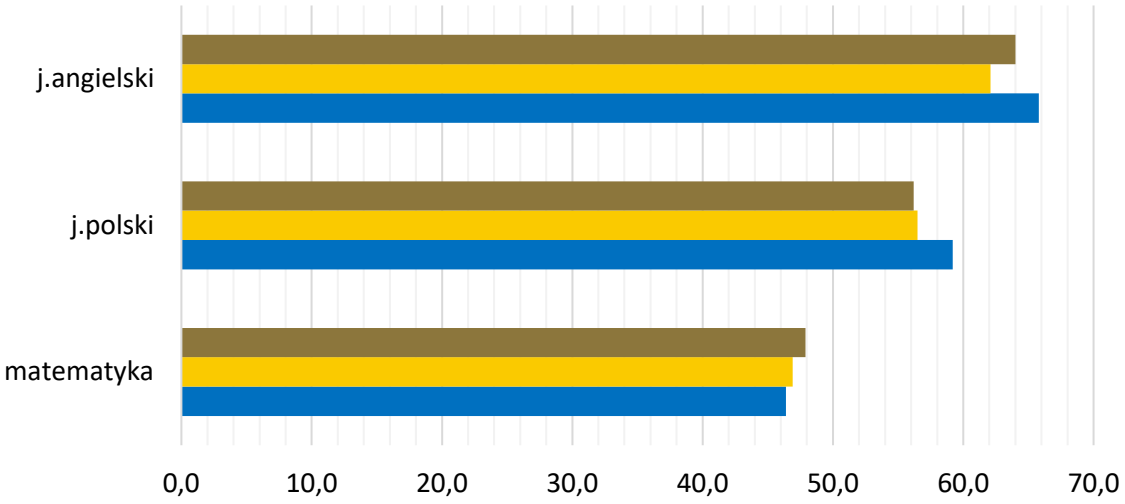

	matematyka	j.polski	j.angielski
Województwo	47,9	56,2	64,0
Powiat	46,9	56,5	62,1
Gmina	46,4	59,2	65,8

Źródło: https://mapa.wyniki.edu.pl

W latach 2022-2024 w gminie Krapkowice aktywnie działało **Krapkowickie Stowarzyszenie Oświatowe**. Celem działalności Stowarzyszenia jest organizowanie oraz wspieranie różnorodnych inicjatyw edukacyjnych, wychowawczych, profilaktycznych, rekreacyjnych i innych, skierowanych do dzieci, młodzieży oraz nauczycieli. Fundamentem tych działań, które umożliwiają realizację zamierzonych celów, jest bezpłatna praca zaangażowanych członków oraz pozyskiwanych wolontariuszy. Głównymi działaniami Stowarzyszenia w omawianym okresie były: zakup sprzętu edukacyjnego dla lokalnych szkół, w tym zestawy gier do nauki języka polskiego oraz sprzęt sportowy dla Zespołu Szkół Specjalnych w Krapkowicach, organizacja wycieczek edukacyjnych oraz wydarzeń promujących aktywność fizyczną i społeczną dzieci i młodzieży, wsparcie finansowe dla uczniów i nauczycieli, organizowanie działań na rzecz poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej[8].

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie gminy Krapkowice koncentruje się przede wszystkim w **Krapkowickim Domu Kultury** w Krapkowicach mającym swoją filię w Otmęcie. KDK

[8] http://kso.krapkowice.pl/.

prowadził w 2024 roku szereg zajęć i sekcji artystycznych. Do najważniejszych z nich zaliczyć można zajęcia plastyczne w grupach dla dzieci, młodzieży i dorosłych, pracownię ceramiki dla młodzieży i dorosłych, plenery malarskie, zajęcia teatralne, wokalne i muzyczne oraz sekcję wokalną. W KDK działają również 2 orkiestry dęte „Krapkowicka Orkiestra Dęta" i „Oder Blass Band", sekcja tańca breakdance, młodzieżowe zespoły muzyczne, a także Kino „Krapkowice" w ramach którego funkcjonuje Krapkowicki Klub Filmowy.

W 2024 roku Krapkowicki Dom Kultury organizował i współorganizował wiele wydarzeń o charakterze kulturalnym, a wśród nich znalazły się:

- Artystyczne Ferie w KDK – zwiedzanie Baszty, zajęcia artystyczne;
- Zawody modeli z papieru o puchar Burmistrza Krapkowic;
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
- Koncert Noworoczny – Noc w Wenecji operetka J. Straussa;
- Koncert Walentynkowy Krapkowickiego Studia Piosenki;
- Wernisaż wystawy fotografii pt. „Siła kobiecej perspektywy";
- Koncert z okazji Dnia Kobiet – Don Vasyl i cygańscy przyjaciele;
- 2 Koncerty Michała Olszewskiego;
- Koncert Landesblasorchester des Blasmusikverbandes Thuringen E. V.;
- Stand-up Marcin Zbigniew Wojciech;
- Premiera spektaklu "Przystanek" Moniki Prokulewicz – Teatr z Szuflady Myśli;
- Koncert z okazji Dnia Matki – Krapkowickie Studio Piosenki;
- Dzień Dziecka;
- Koncert Krapkowickich Niezapominajek;
- Wernisaż wystawy malarstwa sekcji dorosłych;
- Pokazy tańca w wykonaniu "Picciotti da Purtedda" z Sycylii oraz "Rusalia" z Bułgarii;
- Krapkowicka Orkiestra Dęta – koncert na krapkowickim rynku;
- Noc w Baszcie i Galerii Studnia – otwarcie wystawy "Salvador Dali – grafiki", recital wokalny Barbary Wylęgały;
- Warsztaty breakdance;
- „Lato w mieście", Letnie Kino plenerowe, Poranki filmowe;
- Pożegnanie Lata w Parku Magnolia;
- Wernisaż Fotograficzny – "Lustra emocji: opowieści i rzeczywistość";
- Koncert Universe;

- Wystawa prac malarskich Adama Werwińskiego „U Przyjaciół”;
- Recital Barbary Wylęgały "Liczy się tylko czas";
- Spotkanie z podróżnikiem Grzegorzem Podsiadło;
- Nocne Zwiedzanie Krapkowic;
- Koncert "Jesienne Dźwięki Studia Piosenki 2";
- Piknik Świętomarciński (współorganizacja);
- Uroczyste otwarcie sali kinowej po remoncie;
- Seanse mikołajkowe dla szkół – spotkanie z Mikołajem;
- Koncert Mikołajkowy w wykonaniu wokalistów z Atelier Śpiewu;
- Operetka J. Strauss "Zemsta Nietoperza";
- „Z Buenos Aires do Krapkowic – krótka historia Tanga Argentino" (współorganizacja).

Wspieranie rozwoju społeczności poprzez inspirowanie i zaspokajanie potrzeb w zakresie czytelnictwa, dostępu do informacji oraz uczestnictwa w kulturze spełnia **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach**. Główne zadania MiGBP obejmują prowadzenie zbiorów bibliotecznych – ich gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie – a także zapewnianie dostępu do informacji bibliotecznej i bibliograficznej oraz koordynowanie działalności bibliotek działających na terenie Gminy i powiatu oraz realizowanie różnego rodzaju inicjatyw skierowanych do czytelników, mających na celu promocję i rozwój czytelnictwa. W 2024 roku najważniejszymi wydarzeniami, których organizacją lub współorganizacją zajmowała się MiGBP były:

- „Ferie zimowe w bibliotece”;
- „Wakacje z książką” – zajęcia wakacyjne dla dzieci;
- Rozgrywki szachowe – „Hetman Krapkowice”;
- „Samochodem do Turcji” – spotkanie z podróżnikiem Patrykiem Kujawą;
- Spotkanie z Marią Pakulnis;
- „Książka uczy i rozwija – Łączymy pokolenia – spotkania przedszkolaków z dziadkami”;
- Spotkanie autorskie z Renata Piątkowską autorką książek dla dzieci i młodzieży;
- Spotkanie autorskie z Pawłem Brolem autorem książki „Znak z góry”;
- Spotkanie autorskie z Alkiem Rogozińskim zorganizowane w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki;

- „Niepodległość to sprawiła, że wolną jest ojczyzna” – zajęcia tematyczne związane z odzyskaniem Niepodległości;
- Zabawy andrzejkowe z uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- „Mikołaj w bibliotece” – odwiedziny Mikołaja w bibliotece, gry i zabawy dla najmłodszych;
- Świąteczne zdobienie pierników – rodzinne warsztaty[9].

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim oraz województwie opolskim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Gminie wyższą wartość niż w pozostałych jednostkach administracyjnych – w 2024 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 238 czytelników, w całym Powiecie było ich 186, z kolei w Województwie – 140. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich trzech lat zarówno w Gminie, jak i Powiecie odnotowano wahania w zakresie liczby czytelników na 1 000 ludności, natomiast w województwie widoczny jest wzrost liczby czytelników na 1 000 mieszkańców.

[9] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2024 rok.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim oraz województwie opolskim w latach 2022-2024

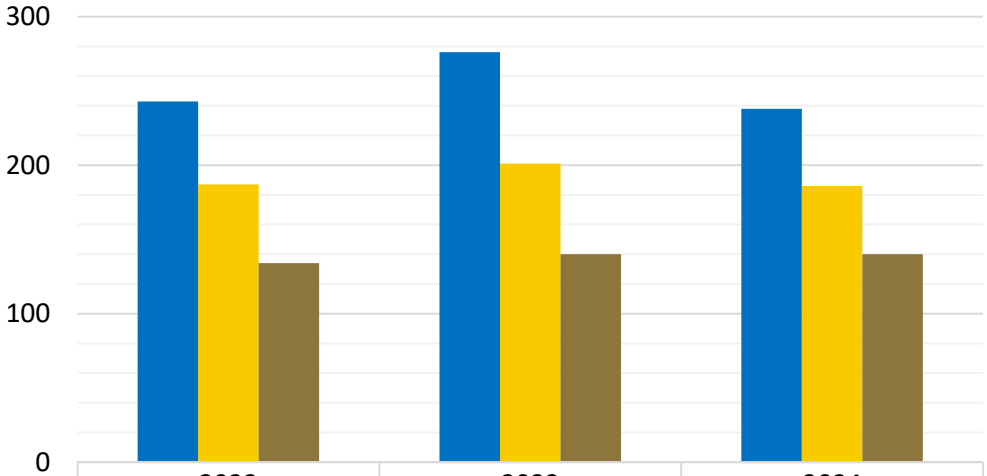

	2022	2023	2024
Gmina	243	276	238
Powiat	187	201	186
Województwo	134	140	140

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu gmina Krapkowice realizuje poprzez podejmowanie współpracy z klubami sportowymi, stowarzyszeniami i instytucjami działającymi w sferze kultury fizycznej, sportu, rekreacji i turystyki na terenie Gminy. W ramach współpracy udzielane jest wsparcie finansowe w/w organizacjom i udostępniane są obiekty sportowe tj. miejskie i klubowe stadiony sportowe, kompleks boisk ze sztuczną nawierzchnią i hali widowiskowo-sportowej im. Władysława Piechoty w Krapkowicach oraz wspierane są różnego rodzaju inicjatywy promujące zdrowy i aktywny tryb życia. Ponadto w 2024 roku gmina Krapkowice była organizatorem lub współorganizatorem imprez sportowo-rekreacyjnych oraz szkolnych zawodów sportowych, a także przeprowadzono kompleksową modernizację stadionu miejskiego w Otmęcie i renowację kortów tenisowych przy pływalni „Delfin” w Krapkowicach.

Do organizacji działających na terenie Gminy w zakresie kultywowania sportu należą:

- KS Otmęt Krapkowice;
- PV Volley Krapkowice;
- Otmęt FKS;
- LZS Dąbrówka Górna;
- LZS Kórnica – Nowy Dwór;
- LZS Żywocice;

- Zapaśniczy Klub Sportowy w Gogolinie;
- UKS 4-Basket Krapkowice;
- UKS Delfin Krapkowice;
- Klub Karate-Do Shotokan Krapkowice;
- KS UNIA Krapkowice;
- UKS „SPIDERS" Krapkowice;
- Klub Strzelecki Legion Krapkowice;
- Opolski Klub Taekwondo.

Wartymi uwagi są obszary turystyczne na terenie gminy Krapkowice. Jedną z głównych inicjatyw w tym zakresie jest Obuwniczy Szlak, obejmujący dziesięć rzeźb butów z brązu rozmieszczonych w różnych częściach miasta oraz tablicę poświęconą Tomaszowi Bacie. Każdy but nawiązuje do lokalnej historii i posiada kod QR, umożliwiający odsłuchanie tematycznego słuchowiska. Kolejną atrakcją jest wspominanie już Nocne zwiedzanie Krapkowic, odbywające się cyklicznie od czerwca do października. Zwiedzanie prowadzą lokalni pasjonaci historii, dzielący się ciekawostkami o mniej znanych miejscach w mieście. Gmina inwestuje także w infrastrukturę informacyjną – Tablice turystyczne opisujące ważne obiekty historyczne, takie jak bramy miejskie, zabytkowe kamienice czy fabrykę obuwia w Otmęcie. Tablice zawierają ilustracje oraz kody QR z nagraniami i tłumaczeniami w trzech językach: angielskim, niemieckim i czeskim. Turystom ułatwiają orientację również znaki informacyjne E-22b (brązowe tablice kierunkowe), które wskazują kierunek do kluczowych atrakcji: Zamku w Krapkowicach, kościoła oraz ruin w Otmęcie.

Wśród innych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, które umożliwiły aktywizację społeczną mieszkańców gminy Krapkowice w 2024 roku dodać należy:

- Pchli targ;
- 32. Finał WOŚP 2024;
- Olimpiada Przedszkolaka;
- Marszałkowskie Dni Zdrowia;
- Wystawa Stołów Wielkanocnych;
- 40. Krapkowicki Bieg Uliczny;
- Dni Krapkowic 2024;
- Dożynki Miejsko-Gminne;

- Krapkowicki Jarmark Bożonarodzeniowy 2024[10].

Na terenie gminy Krapkowice w ramach promocji kultury, sportu i rekreacji w latach 2022-2024 działał szereg organizacji pozarządowych współpracując w tym zakresie z Urzędem Miasta i Gminy Krapkowice. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- **Stowarzyszenie Twórców i Artystów „Pasja" w Krapkowicach**, zajmujące się organizowaniem wydarzeń kulturalnych, wystaw, warsztatów rękodzielniczych oraz konkursów artystycznych. W 2024 roku brało czynny udział w obchodach 10-lecia Galerii „Studnia" oraz współpracowało przy projekcie „Historia Krapkowic Chodzi w Butach".
- **Stowarzyszenie Radical Culture** promuje inicjatywy kulturalne, artystyczne i edukacyjne, organizując między innymi Piknik Świętomarciński w Krapkowicach, obejmujący koncerty i wydarzenia kulturalne.
- **Stowarzyszenie Szachistów „Hetman Krapkowice"** zrzesza miłośników szachów, organizując turnieje i warsztaty. W 2024 roku zorganizowało III Turniej Szachowy w MiGBP oraz I Otwarty Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Krapkowic.
- **Krapkowickie Stowarzyszenie „Fair Play"** działa na rzecz promocji zasad fair play w sporcie, współorganizując m.in. Krapkowicki Bieg Uliczny podczas Dni Krapkowic 2024.
- **Stowarzyszenie OKR Kultura** koncentruje się na organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, realizując m.in. w 2024 roku projekt „Historia Krapkowic Chodzi w Butach" oraz współorganizując Piknik Świętomarciński.
- **Stowarzyszenie TABATA** promuje aktywny tryb życia przez organizację wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, a w 2024 roku przeprowadziło Maraton Fitness oraz zrealizowało zadanie konkursowe „Wędruj i Odkrywaj – Krapkowicki Rajd z Historią".
- **Stowarzyszenie Modelarzy Opolszczyzny „Feniks" z Krapkowic** skupia pasjonatów modelarstwa, organizując warsztaty i zawody modelarskie, w tym II edycję zawodów „Papierzaki na start" we współpracy z Krapkowickim Domem Kultury.

[10] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2024 rok.

W latach 2022-2024 stowarzyszenia działające w zakresie rozwoju terenów wiejskich z gminy Krapkowice aktywnie angażowały się w życie lokalne, realizując różnorodne projekty wspierające rozwój społeczności gminnej. Wśród nich znalazły się:

- **Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Wsi Dąbrówka Górna**, które zorganizowało Festiwal Pierogów i Krokietów oraz Festyn Rodzinny, promując lokalne tradycje kulinarne i integrując mieszkańców. Dodatkowo, zrealizowano wydarzenie „Korowód Świętego Marcina" oraz „Wędkowanie nad stawem", wspierając aktywność społeczną i rekreacyjną. Wszystkie te inicjatywy były dofinansowane przez gminę Krapkowice.
- **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kórnica „Działajmy Razem"** zorganizowało obchody 700-lecia sołectwa Kórnica, celebrując bogatą historię i tradycje miejscowości, podkreślając znaczenie lokalnej tożsamości i wspólnoty.
- **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Żużela** działa wspierając rozwój społeczności lokalnej, na rzecz zachowania tradycji oraz aktywizacji mieszkańców wsi[11].

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w gminie Krapkowice obejmuje **16 Ośrodków Zdrowia**. Z dostępnych danych GUS wynika, iż w Gminie w 2024 roku na 1 przychodnię przypadało 1 335,3 mieszkańców. Jest to wartość niższa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 1 976,3. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 8,3 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy, co jest wartością wyższą, a tym samym bardziej korzystną od tej dla całego powiatu krapkowickiego (5,6).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Krapkowice w porównaniu do powiatu krapkowickiego w 2024 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	30	16
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	1 976,3	1 335,3
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,6	8,3

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/

[11] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok; Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Krapkowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2024 rok; https://krapkowice.pl/3088/strona-glowna.html.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Na poziomie lokalnym bezpieczeństwo publiczne ma na celu zapewnienie, za pośrednictwem legalnych środków prawnych, warunków funkcjonowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, ich ochronę przed przestępczością oraz innymi zagrożeniami mogącymi występować w danym środowisku[12].

W gminie Krapkowice o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach**. Funkcjonariusze poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują również działalność profilaktyczną na terenie Gminy, dokonują wizyt w ramach procedury „Niebieskie Karty" oraz przeprowadzają interwencje domowe.

W latach 2022-2024 liczba interwencji domowych przeprowadzona przez dzielnicowych KPP na terenie gminy Krapkowice wykazywała wahania, przy czym najwięcej interwencji zaobserwować można w ostatnim roku sprawozdawczym – 372. Jest to wzrost względem 2022 roku o 25,3%, natomiast w porównaniu do 2023 roku liczba ta wzrosła o 35,3%.

Wykres 7. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach w latach 2022-2024

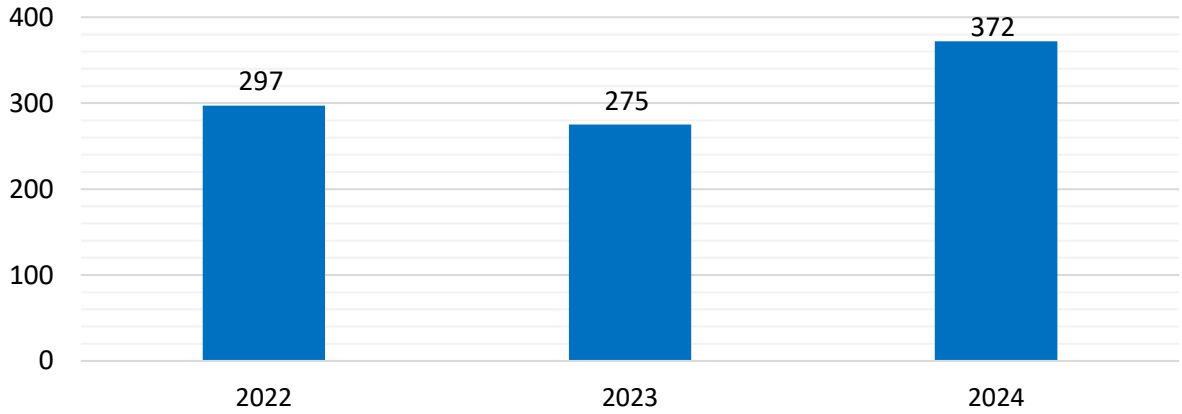

Źródło: Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.

[12] Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020, s. 127.

Na terenie Gminy wspieraniem utrzymania ładu i porządku publicznego zajmuje się także **Straż Miejska w Krapkowicach**. W 2024 roku strażnicy miejscy przeprowadzali m.in. interwencje na zgłoszenie naruszenia przepisów porządkowych i administracyjnych, kontrole deratyzacyjne, zabezpieczali szereg wydarzeń oraz uczestniczyli i prowadzili akcje profilaktyczne dla społeczności gminnej. Ponadto na prośbę Wojewody Opolskiego oraz Starostwa Powiatowego w Krapkowicach SM monitorowała miejsca, w których przebywają osoby bezdomne, w ramach przygotowań gmin do sezonu zimowego oraz koordynacji działań pomocowych.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 8 jednostek **Ochotniczej Straży Pożarnej**, w tym 2 jednostki należące do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – Kórnica i Rogów Opolski oraz 6 pozostałych jednostek – Dąbrówka Górna, Pietna, Steblów, Ściborowice, Żużela i Żywocice. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona życia, zdrowia oraz mienia przed pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi zagrożeniami. Członkowie jednostek OSP zabezpieczają ponadto imprezy sportowe oraz kulturalne organizowane na terenie Gminy i okolicznych gmin, współpracują z lokalnymi szkołami i przedszkolami oraz prowadzą działalność profilaktyczną. Szczególną uwagę należy zwrócić na nieocenioną pomoc OSP w trakcie powodzi, która wystąpiła we wrześniu 2024 roku oraz w zwalczaniu jej skutków bezpośrednio po jej ustąpieniu. Największe straty odnotowano w sołectwach Pietna, Steblów i Żywocice. W samych Krapkowicach rzeka Osobłoga zalała budynki położone przy ulicach: Kozielskiej, Sądowej oraz Rodzinnej. Jednostki OSP m.in. układały zapory z worków z piaskiem, próbując uratować część posiadłości w Gminie, pomagały mieszkańcom, którzy odmówili ewakuacji, zabezpieczyć najcenniejsze przedmioty i wyposażenia przenosząc je na wyższe kondygnacje, czy dostarczyć podstawowe artykuły spożywcze do zalanych domostw, w których zostali mieszkańcy.

Ważnym elementem bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Krapkowice jest **Zarządzanie Kryzysowe**, które jako zespół działań ma na celu zapewnienie skoordynowanej i skutecznej reakcji administracji samorządowej na sytuacje kryzysowe. Obejmuje działania związane m.in. z kierowaniem, ostrzeganiem ludności, ewakuacją, ratownictwem, pomocą społeczną i medyczną oraz utrzymaniem porządku publicznego. Działania realizowane są na podstawie szeregu dokumentów, w tym m.in. Planu Zarządzania Kryzysowego, Planu Obrony Cywilnej, Planu Ewakuacji czy Planu Ochrony Przeciwpowodziowej. W 2024 roku do najważniejszych działań Zarządzania Kryzysowego należały m.in.:

- montaż nowego systemu alarmowego DSP na pływalni „Delfin" i wymiana syreny alarmowej w OSP Ściborowice,
- interwencje przy: silnych wiatrach (m.in. zabezpieczanie dachów), ogniskach ptasiej grypy i zgnilca pszczelego,
- odławianie dzikich zwierząt i usuwanie padliny,
- budowa wałów przeciwpowodziowych, ewakuacja mieszkańców i usuwanie skutków powodzi (wydano m.in. 20 tys. worków z piaskiem, łopaty, szpadle, wodery)[13].

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem[14].

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES

[13] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.
[14] Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10.

umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań.

Na terenie gminy Krapkowice w 2024 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

Główne zasady współpracy samorządu lokalnego gminy Krapkowice z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego określa Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, przyjmowany corocznie przez Radę Miejską w Krapkowicach. Wyznacza on cele i formy współpracy, katalog zadań, przy których wykonywaniu powinna być realizowana współpraca międzysektorowa.

Na terenie gminy Krapkowice w 2024 roku zarejestrowane były łącznie 2 372 podmioty gospodarki narodowej, w tym 87 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, które stanowiły 3,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W omawianym roku na terenie Gminy działało również 6 fundacji (0,3% ogółu). Liczba fundacji na przestrzeni lat 2022-2024 była stała, z kolei liczba stowarzyszeń i innych organizacji społecznych systematycznie wzrastała.

Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	2 286	2 325	2 372
liczba fundacji	6	6	6
liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	80	86	87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 przyjmował tendencję wzrostową – w 2024 roku w stosunku do roku 2022 odnotowano wzrost o 0,4 pp. W całym analizowanym okresie wskaźnik ten w Gminie przyjmował wyższe wartości w odniesieniu do danych powiatowych oraz był niższy w porównaniu do danych wojewódzkich. Szczegółowe dane zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim i województwie opolskim na przestrzeni lat 2022-2024

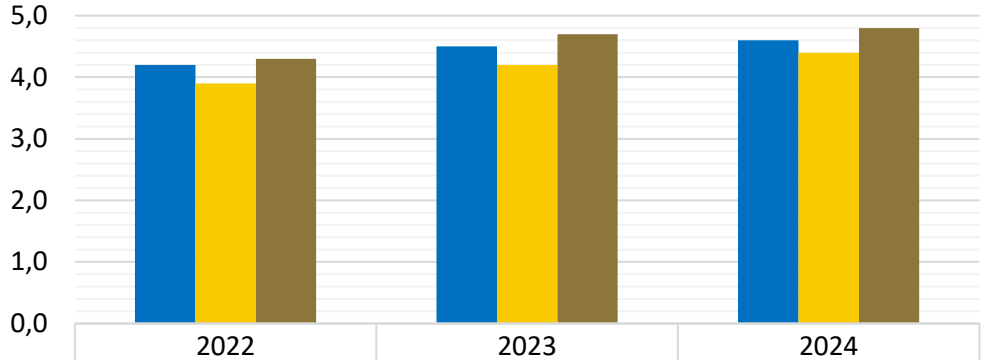

	2022	2023	2024
Gmina	4,2	4,5	4,6
Powiat	3,9	4,2	4,4
Województwo	4,3	4,7	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (OPS, szkoły itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości[15].

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Krapkowice jest **Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. OPS realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznanych potrzeb gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej oraz pomocy w formie pracy socjalnej w gminie Krapkowice ulegała systematycznemu spadkowi – w 2024 roku pomocą społeczną objętych było 616 rodzin – to o 4,6% mniej niż w 2022 roku. Na przestrzeni analizowanych lat zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (spadek na poziomie 7,1%).

[15] Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (finansowej i niefinansowej) w gminie Krapkowice w latach 2022-2024

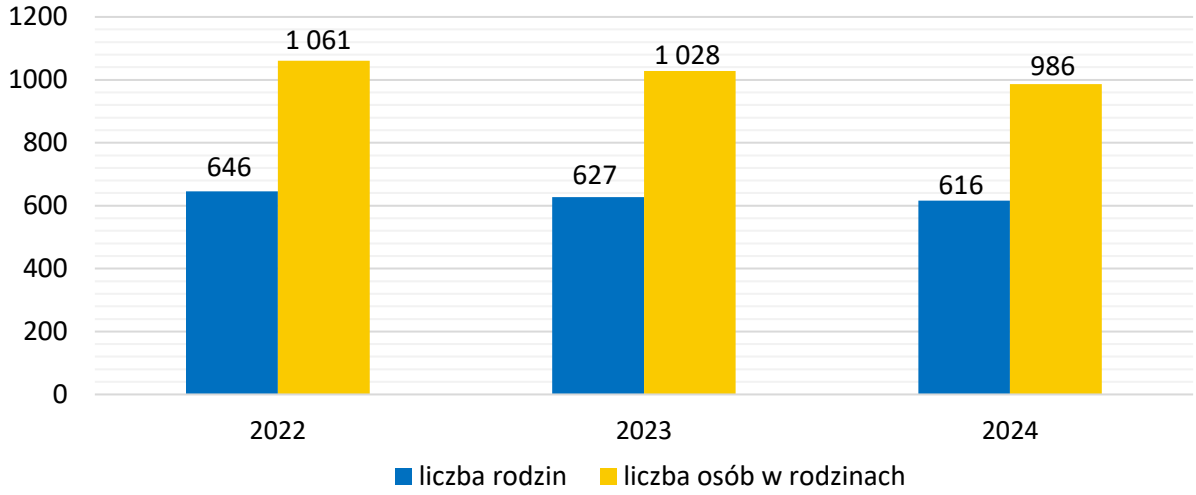

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystały 172 osoby w wieku przedprodukcyjnym, 454 osoby w wieku produkcyjnym oraz 362 osoby w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna była dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było w omawianym roku więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 530, liczba mężczyzn – 458). Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, wahania liczby osób w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej według liczby wypłaconych świadczeń. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
0-17	123	124	105	110	88	84
produkcyjny	251	199	242	172	268	186
poprodukcyjny	97	233	99	237	102	260
ogółem	471	556	446	519	458	530

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

W 2024 roku świadczenia pieniężne z pomocy społecznej zostały udzielone 305 mieszkańcom gminy Krapkowice, natomiast świadczenia niepieniężne – 456 osobom. Na przestrzeni lat 2022-2024 widoczny był spadek w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia niepieniężne oraz wahania w przypadku liczby osób, którym udzielono świadczeń pieniężnych.

Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	331	298	305
świadczenia niepieniężne	515	492	456

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni analizowanych trzech lat liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w gminie Krapkowice uległa spadkowi – w 2022 roku wyniosła 459, w 2023 roku – 439, natomiast w 2024 roku osiągnęła najniższą wartość, tj. 415 (spadek na poziomie 9,6% względem 2022 roku). Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2024 roku były dostrzegalne – mężczyźni stanowili 44,8% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane (186 osób), a kobiety – 55,2% (229 osób).

Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024

Płeć	2022	2023	2024
Kobiety	247	244	229
Mężczyźni	212	195	186
Ogółem	**459**	**439**	**415**

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

W 2024 roku najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w gminie Krapkowice były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (386 osób), niepełnosprawność (281 osób) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (198 osób). Dane dotyczące pozostałych powodów przyznawania pomocy przedstawione zostały na kolejnym wykresie.

Warto zauważyć, że w 2024 roku na terenie gminy Krapkowice pojawiło się nowe wyzwanie w postaci zdarzenia hydrologicznego o charakterze klęski żywiołowej, które objęło znaczną część obszaru Gminy, powodując istotne trudności społeczno-gospodarcze wśród lokalnej społeczności. W związku z zaistniałą sytuacją kryzysową, wsparcia z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej udzielono 64 rodzinom.

Wykres 10. Powody korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Krapkowice w 2024 roku

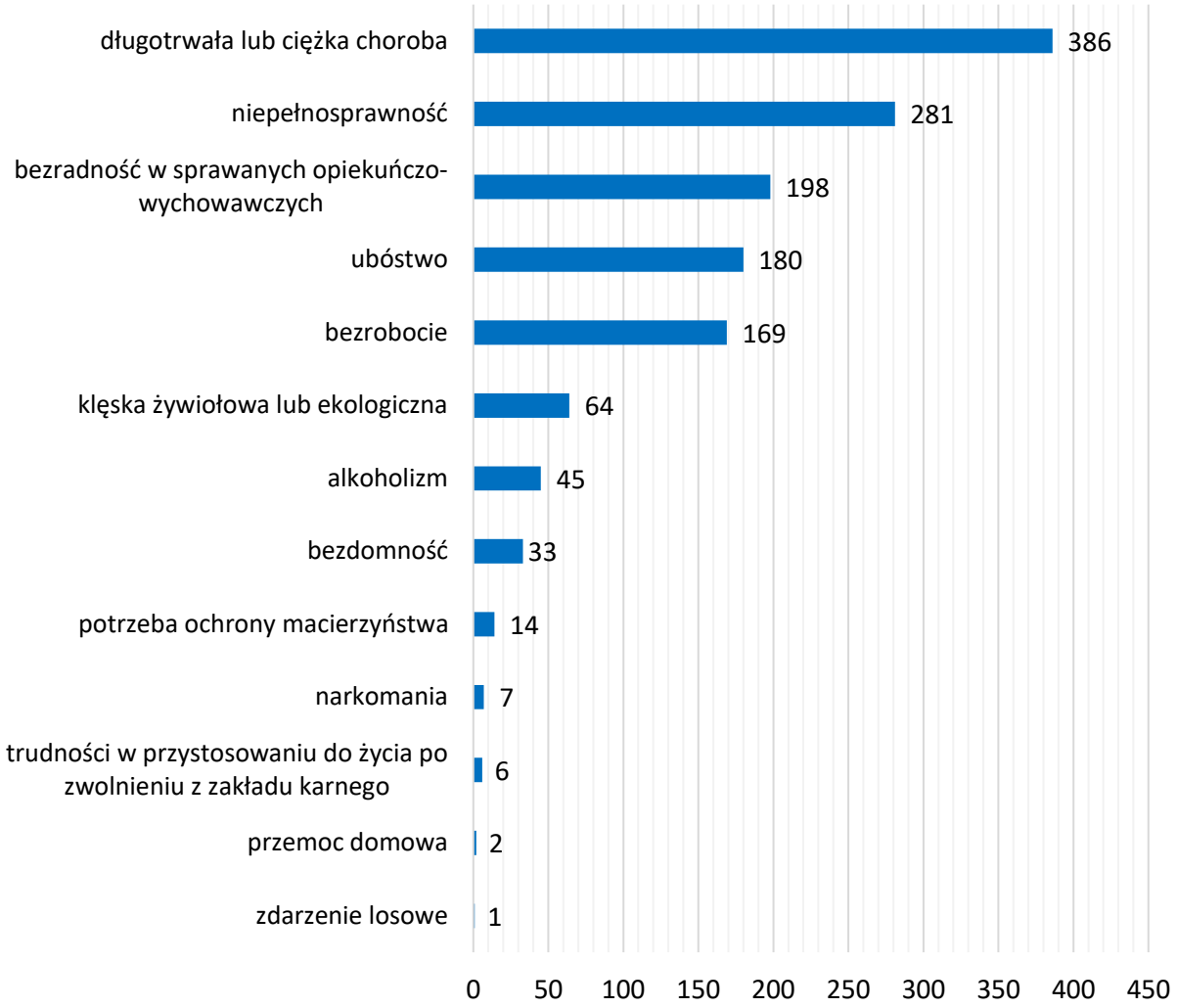

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Krapkowice należą:

- Annogórskie Centrum Zdrowia Psychicznego,
- Dom Dziennego Pobytu „Fantazja”,

- Dom Pomocy Społecznej „Anna” w Krapkowicach (prowadzony przez powiat krapkowicki),
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krapkowicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach,
- Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach,
- Kluby Seniora,
- Kluby sportowe,
- Krapkowicki Dom Kultury,
- Krapkowickie Centrum Dobroczynności,
- Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- placówki oświatowe,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krapkowicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny,
- Punkty Opiekuńczo-Wychowawcze w Krapkowicach i Ściborowicach,
- Straż Miejska,
- Środowiskowy Dom Samopomocy z filią „Na Polnej” w Krapkowicach,
- Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Krapkowicach,
- Zakład Aktywności Zawodowej,
- Zespół Interdyscyplinarny.

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY KRAPKOWICE

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Krapkowice, a także skala zjawiska przemocy. Dodatkowo zbadano takie kwestie jak rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne oraz sytuacja osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Krapkowice wzięło udział 235 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu dużą przewagę miały kobiety – stanowiły one 90,2% ogółu (212 osób), z kolei mężczyźni wypełnili 9,8% formularzy (23 osób).

Rysunek 3. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235[16]

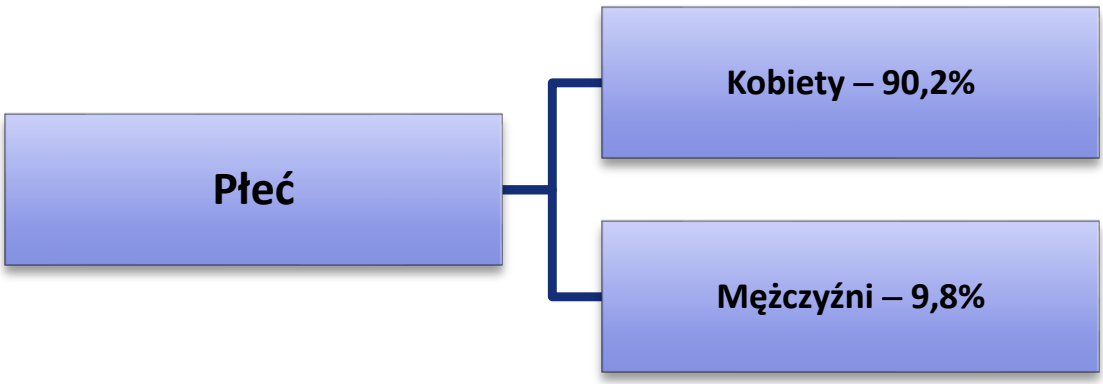

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (52,8%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy w wieku 46-55 lat, (26,0%), 26-35 lat (12,8%) oraz między 56 a 65 rokiem życia (6,8%). Udział respondentów w wieku do 25 lat wynosił 1,3%, natomiast osób powyżej 65 roku życia – 0,4%.

Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235

[16] W niniejszym opracowaniu „N" oznacza liczebność zbiorowości próby, czyli liczbę osób, które odpowiedziały na dane pytanie.

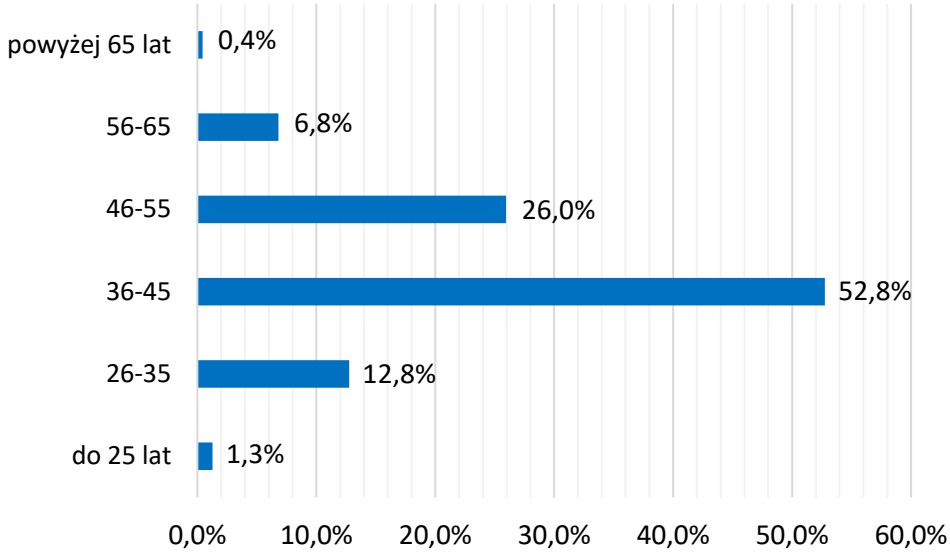

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (58,7%) oraz średnim lub pomaturalnym (29,8%). 10,2% kwestionariuszy wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, 0,4% badanych ukończyło naukę na poziomie gimnazjalnym, natomiast 0,9% – na poziomie podstawowym.

Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235

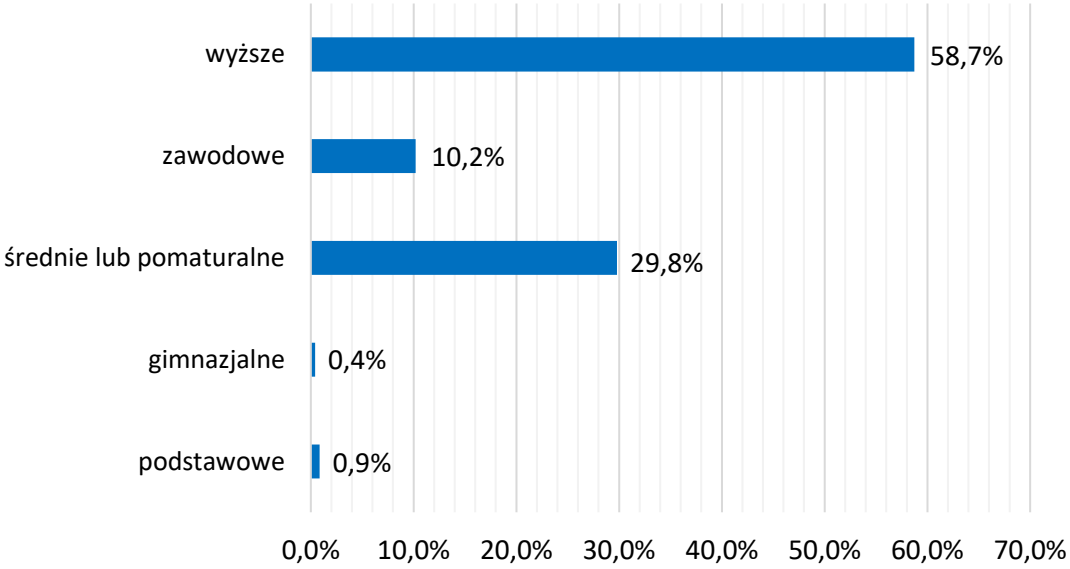

Problemy społeczne

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Krapkowice. Za najważniejsze problemy uznano: samotność/izolację osób starszych (35,3%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (32,8%) oraz uzależnienia wśród osób dorosłych (30,6%). 28,9% badanych mieszkańców wskazało na zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, z kolei co czwarty ankietowany podał jako problem społeczny – bezrobocie (25,1%), a niewiele mniejszy odsetek osób wskazał na sięgania po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (24,3%). Według 13,6% respondentów jednym z najczęstszych problemów w Gminie jest ubóstwo, 12,3% badanych podało niepełnosprawność, a 8,1% – przemoc domową. Obszarem wymagającym najmniejszej interwencji wydaje się być bezdomność, na co wskazało najmniej, bo 4,7% badanych osób.

Wśród innych odpowiedzi wymieniano: hałas z autostrady A4, co powoduje pogorszenie stanu psychicznego mieszkańców; szybki i wymagający tryb życia; zanieczyszczone powietrze; problem agresji wśród uczniów i brak konkretnych reakcji wśród nauczycieli (2,6%). 7,2% uczestników badania nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 2,1% respondentów nie zauważyło żadnych problemów dotykających mieszkańców gminy Krapkowice.

Wykres 13. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotykają mieszkańców Gminy? N=235

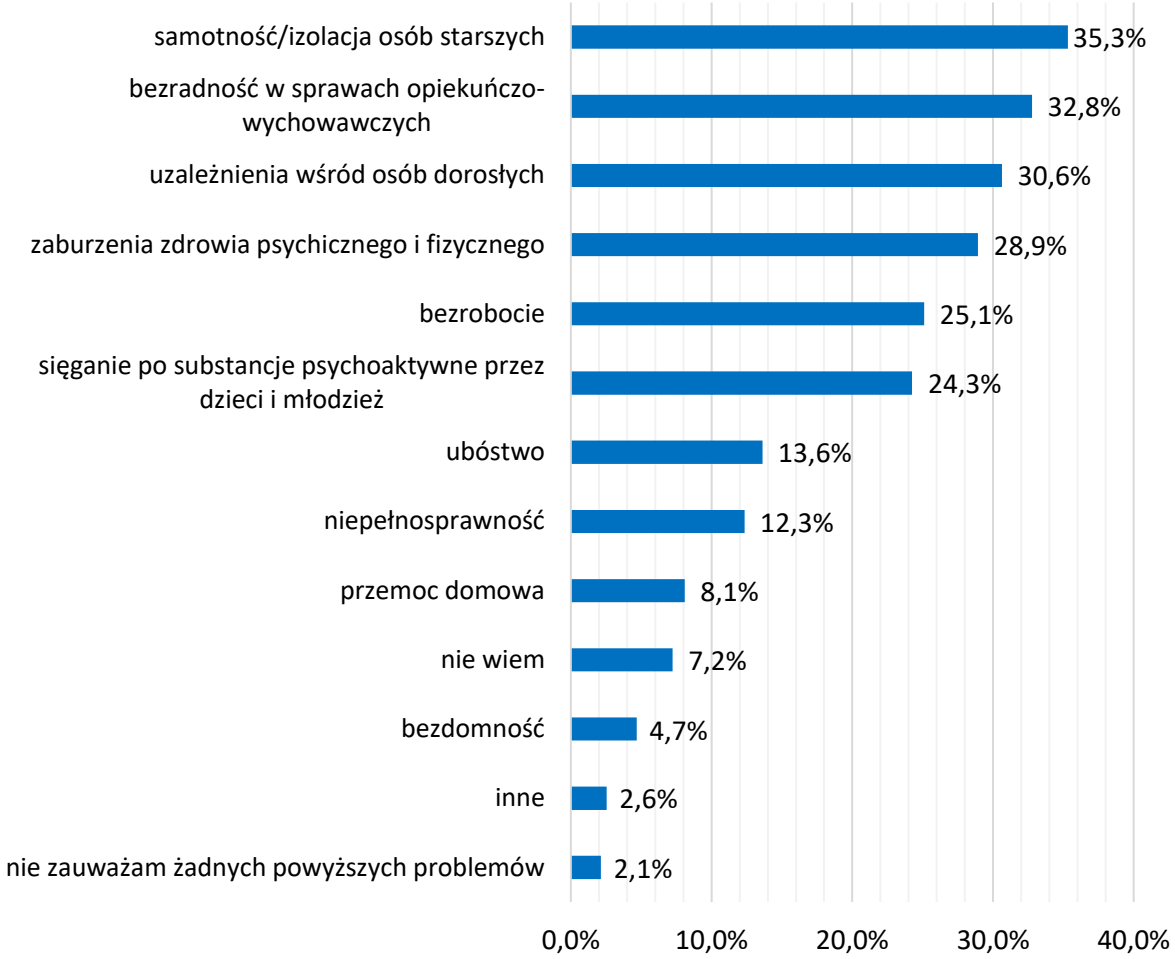

**Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Krapkowice. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 44,7% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi nieadekwatne wynagrodzenie. Na drugim miejscu znalazła się niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (43,0%), z kolei na trzecim – brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (39,6%). W dalszej części mieszkańcy wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych (37,0%), czy też niewystarczającą liczbę organizowanych kursów/staży/szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (26,8%). Najmniejsza liczba odpowiedzi dotyczyła ograniczonego dostępu do doradztwa zawodowego (7,2%). Wśród innych odpowiedzi najczęściej wskazywano na: *brak chęci do pracy; brak elastycznego czasu pracy np. dla matek*

z dziećmi; brak dojazdu do pracy oraz *nieporadność życiową* (3,4%). 7,2% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, z kolei 0,4% osób odpowiedziało, że żadne z wymienionych trudności nie dotykają osób bezrobotnych poszukujących pracy na terenie Gminy.

Wykres 14. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=235

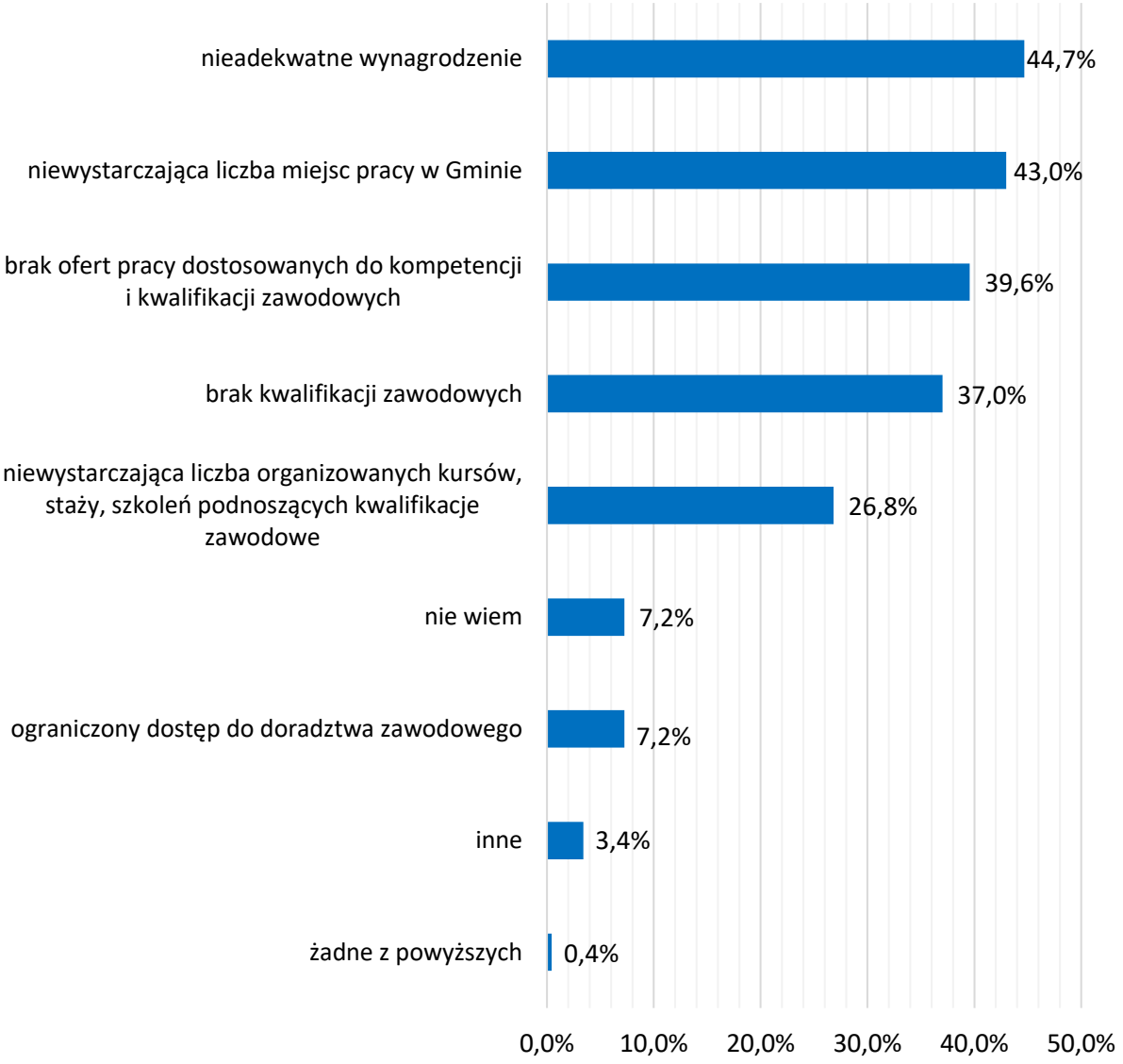

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie miało na celu określenie, czy respondenci doświadczyli, w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały

się na zróżnicowanym poziomie – 68,5% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, niemal co czwarty badany przyznał, że doznał w okresie ostatniego roku problemów w tym zakresie (18,7%), z kolei 12,8% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=235

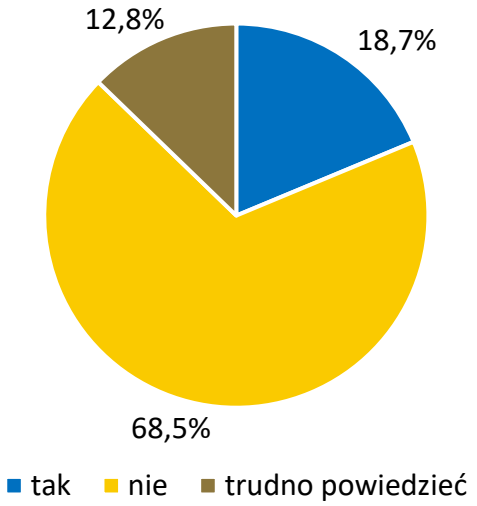

Mieszkańcy mieli również możliwość wskazania grup, które ich zdaniem są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Za najważniejsze uznano: osoby starsze (48,9%), osoby z niepełnosprawnością (47,2%), osoby dotknięte problemem uzależnień (42,1%) oraz osoby uzyskujące niskie dochody (31,9%). Z punktu widzenia dorosłych mieszkańców gminy Krapkowice, w grupie ryzyka znajdują się także osoby bezdomne (27,2%) oraz osoby bezrobotne (17,0%). 7,2% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast najmniej, bo 2,1% respondentów wskazało na wykluczenie innych osób, w tym *młodych matek, osób samotnie wychowujących dziecko* oraz *ludzi młodych z rodzin o niskich dochodach*.

Wykres 16. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=235

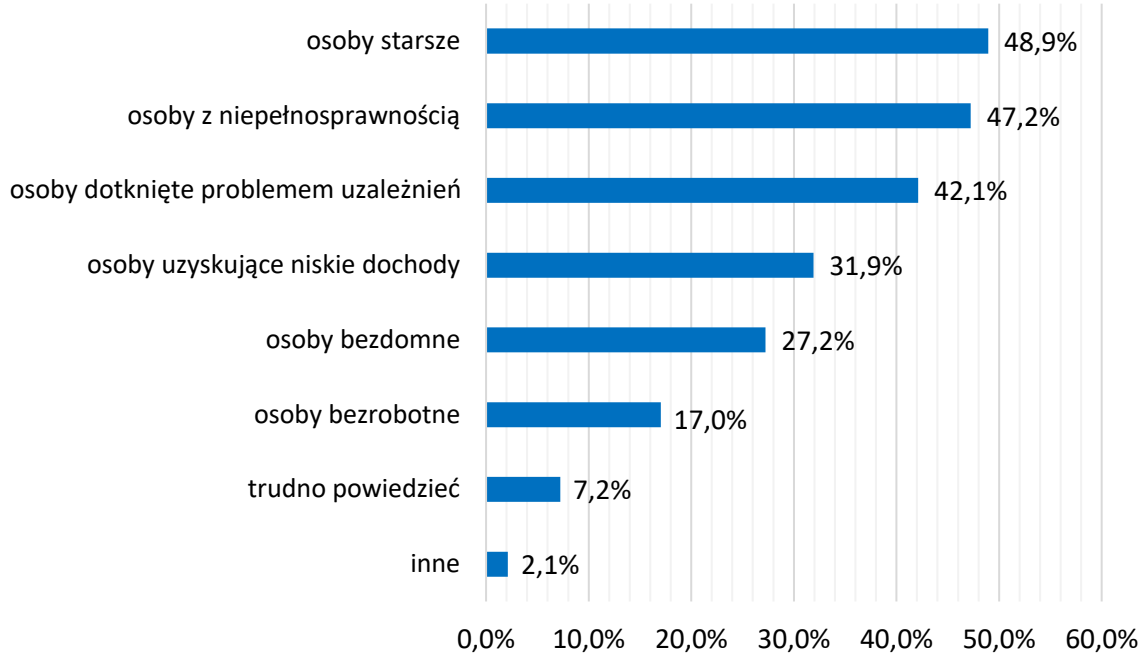

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Niemal połowa badanych uważa, że jest ona dostosowana w stopniu niewielkim (45,1%), z kolei według 40,0% ankietowanych – w stopniu średnim. 7,7% mieszkańców jest zdania, że infrastruktura jest przystosowana w stopniu dużym, natomiast 7,2% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=235

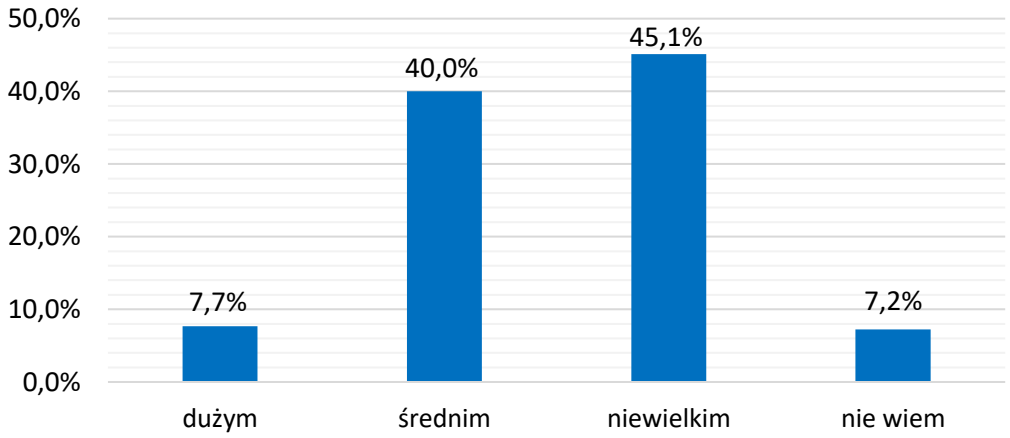

W dalszej kolejności mieszkańcy gminy Krapkowice mieli ocenić, jakie są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie. Największy odsetek badanych jest zdania, że największą trudność dla tej grupy stanowią problemy zdrowotne (66,0%), a 61,7% uważa, że są to niewystarczające środki do życia. Co drugi ankietowany wskazał na samotność, izolację (56,6%), z kolei niemal co trzeci respondent za jeden z najistotniejszych problemów uznał ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (31,5%). 15,3% mieszkańców biorących udział w badaniu podało w tym kontekście brak wsparcia ze strony rodziny, natomiast 14,9% wskazało bariery architektoniczne, a 6,8% – niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Odsetek 0,4% ankietowanych zaznaczył odpowiedź „inne", przy czym wymieniono *brak różnorodnych zajęć dla osób starszych. Mała organizacja chociażby występów teatralnych*, z kolei 3,0% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 18. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie?
N=235

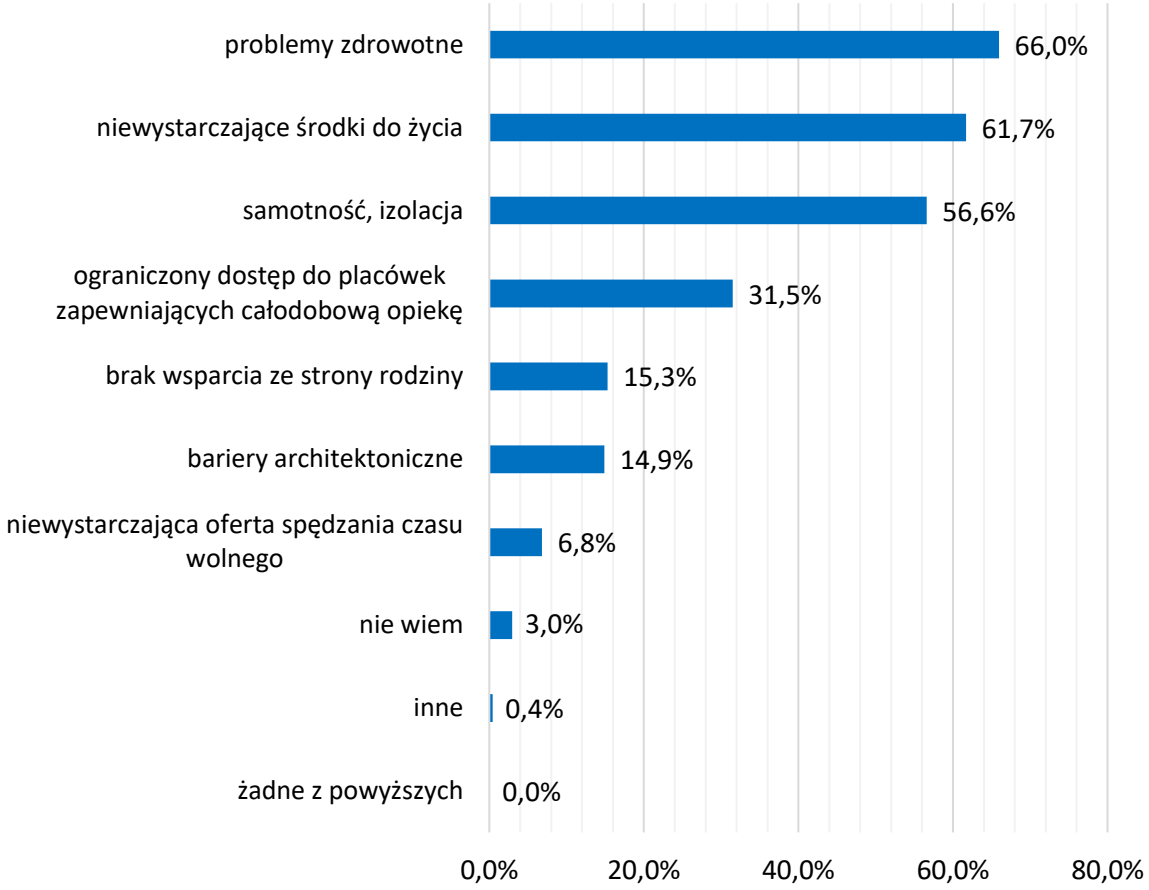

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci zostali zapytani również o to, jakie problemy ich zdaniem najczęściej dotykają osoby z niepełnosprawnościami mieszkające w gminie Krapkowice. Najczęściej wskazywano na bariery architektoniczne, które stanowią istotne utrudnienie według 46,4% badanych. Niewiele mniej osób zwróciło uwagę na niewystarczające środki do życia (46,0%). Na trzecim miejscu znalazł się brak ofert pracy, który jako istotny problem wskazało 39,1% respondentów. Samotność i izolację społeczną podało 38,3% ankietowanych. Kolejne problemy według badanych osób to: ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (28,5%), niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego (13,6%) oraz brak wiedzy w tym zakresie (11,5%). Stosunkowo rzadziej wskazywano na brak wsparcia ze strony rodziny (7,2%). Odpowiedź „żadne z powyższych" zaznaczyło 0,9% osób, a 0,4% respondentów wskazało inne trudności.

Wykres 19. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=235

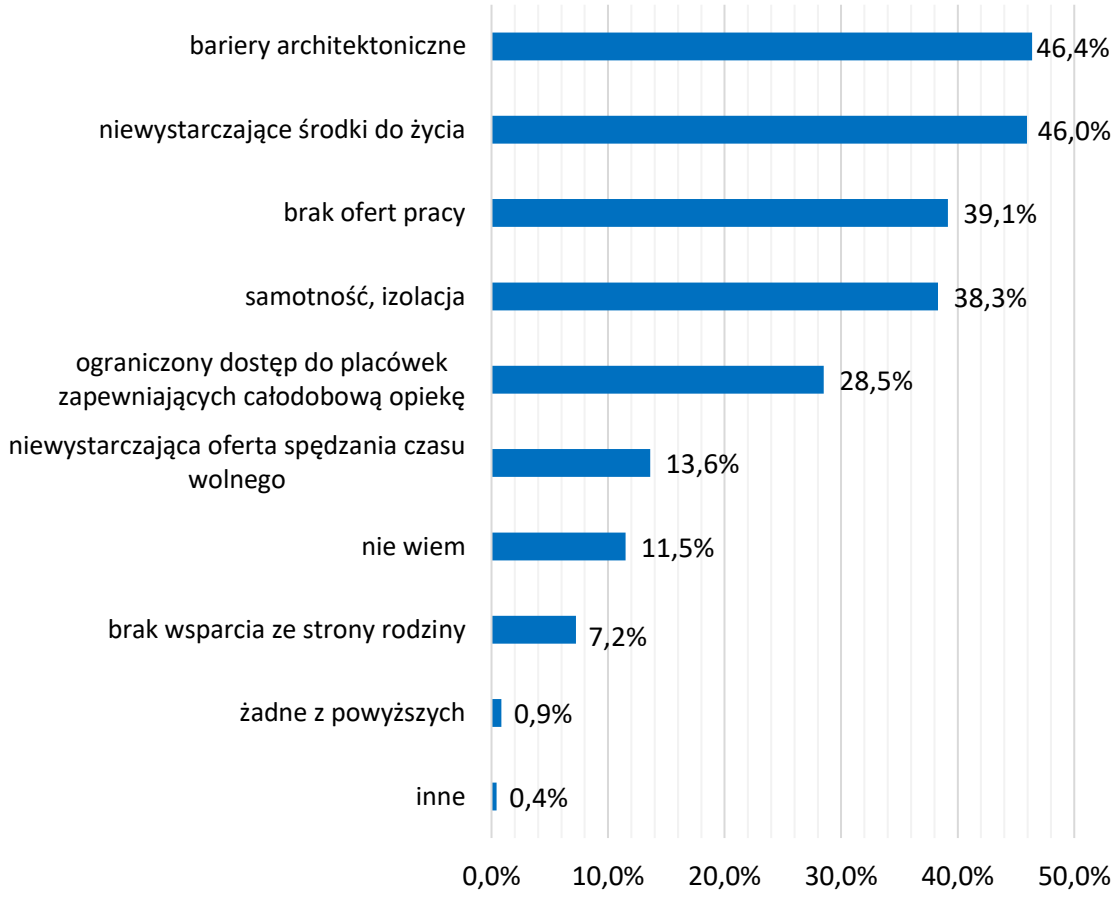

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zdrowie psychiczne

W celu zdiagnozowania kondycji psychicznej mieszkańców, poproszono ich o wskazanie, czy w ciągu ostatniego roku utrzymywały się u nich określone stany psychiczne, trwające co najmniej dwa tygodnie. Najczęściej występującym problemem było osłabienie koncentracji – doświadczało go 58,3% badanych. Drugim najczęściej wskazywanym objawem było obniżenie nastroju, którego doznało 54,9% respondentów. Nieco rzadziej występowały zaburzenia snu – 51,1% potwierdziło ich obecność. Znacząca część badanych wskazywała również na niską samoocenę (38,3%) oraz poczucie lęku, którego doświadczyło 35,3% ankietowanych. Do myśli samobójczych przyznało się 2,6% osób, natomiast czynów samobójczych nikt z ankietowanych nie potwierdził. Dane te wskazują, że chociaż najcięższe stany psychiczne występowały rzadko, to jednak objawy takie jak lęk, bezsenność i obniżony nastrój dotykają znacznej części dorosłych mieszkańców Gminy.

Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=235

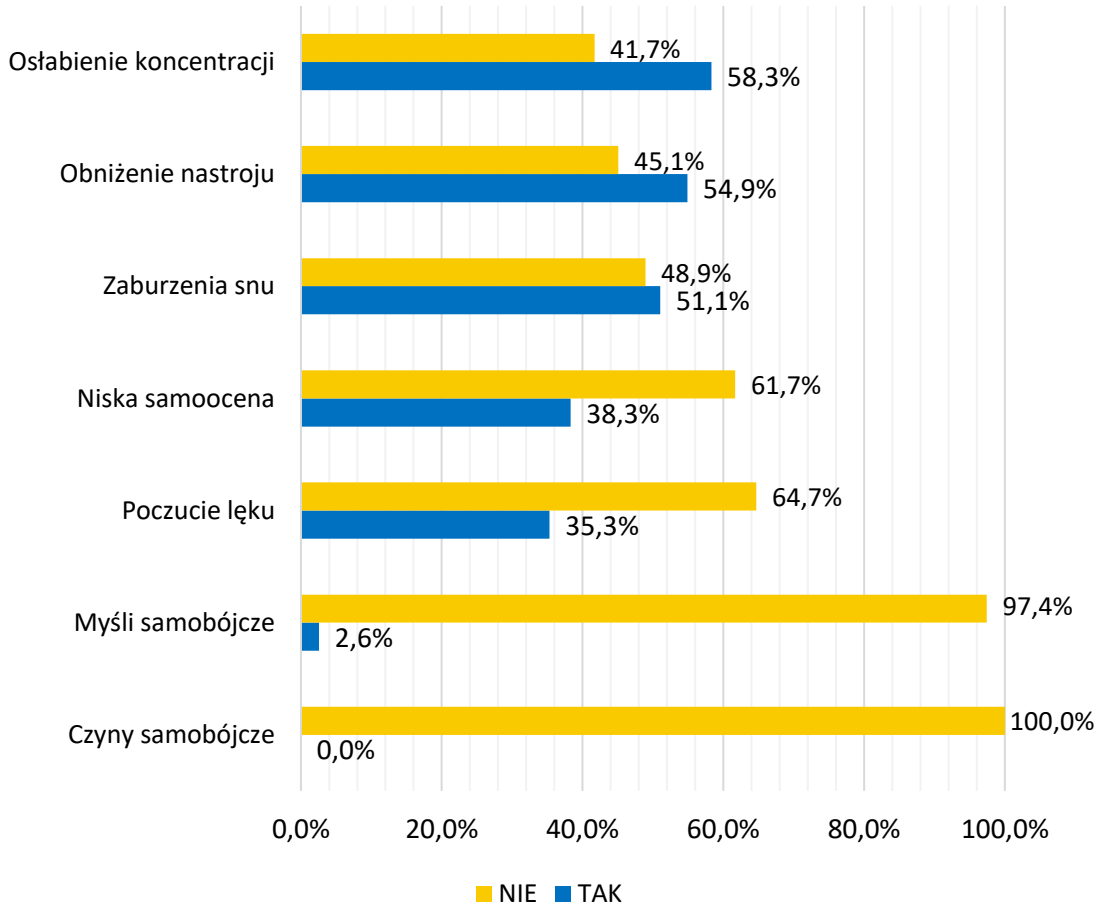

Problemy natury behawioralnej

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często dorośli mieszkańcy gminy Krapkowice korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Respondenci zostali zapytani, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (nie wliczając godzin pracy). Najwięcej osób, bo 52,3%, zadeklarowało, że korzysta z tych urządzeń od 1 do 3 godzin dziennie. 21,7% badanych wskazało na czas do 1 godziny, a 17,9% korzysta z nich od 3 do 5 godzin dziennie. Niewielki odsetek mieszkańców zadeklarował korzystanie od 5 do 7 godzin (1,7%) oraz powyżej 7 godzin dziennie (6,0%). Zaledwie 0,4% respondentów stwierdziło, że w ogóle nie korzysta z urządzeń elektronicznych i Internetu.

Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=235

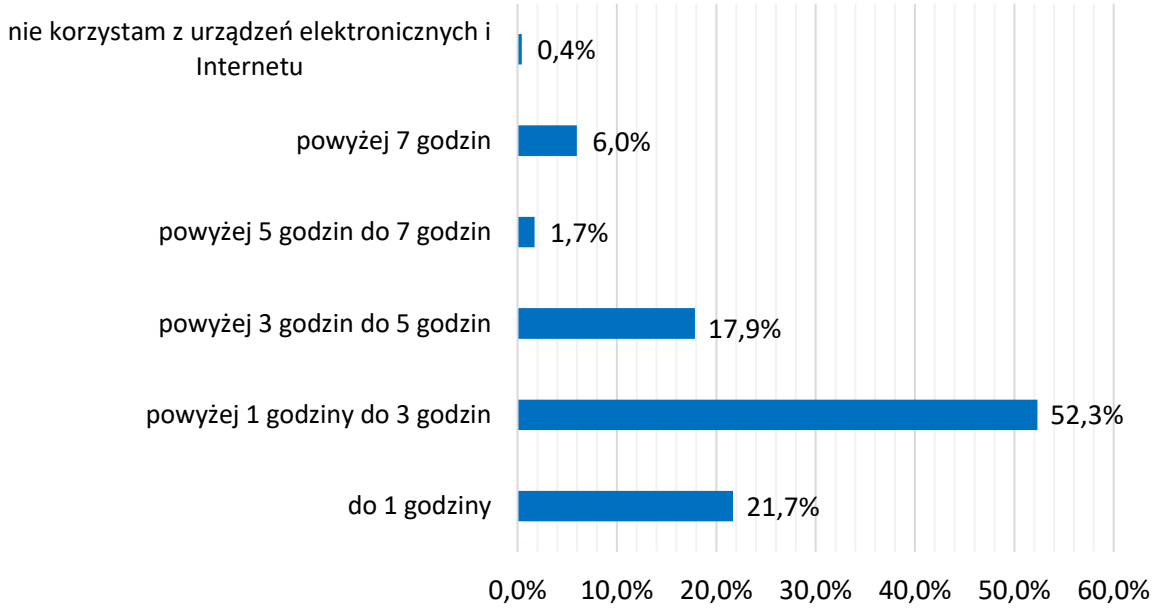

Mieszkańcy deklarujący korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się spędzać na korzystaniu z urządzeń elektronicznych więcej czasu niż wcześniej zakładali. Najwięcej, bo 101 osób zadeklarowało, że korzysta z urządzeń elektronicznych dłużej niż wcześniej planowało (43,2%). 73 ankietowanych odpowiedziało, że nie przekracza zakładanego czasu (31,2%). 36 respondentów miało trudność z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi (15,4%), a 24 osoby wskazały, że nie przewidują określonego czasu korzystania z urządzeń (10,3%).

Tabela 11. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=234

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	43,2%	101
nie	31,2%	73
trudno powiedzieć	15,4%	36
nie przewiduję określonego czasu	10,3%	24

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez dorosłych mieszkańców Gminy, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego łącznie 17,9% respondentów. Najwięcej z nich zadeklarowało, że grało od 2 do 10 razy (8,9%), natomiast 7,2% respondentów przyznało, że zrobiło to tylko raz. Stosunkowo nieliczna grupa, bo 1,7%, zadeklarowała, że uczestniczyła w grach tego typu więcej niż 10 razy. Zdecydowana większość badanych nie brała udziału w grach, w których można było wygrać lub przegrać pieniądze (82,1%).

Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235

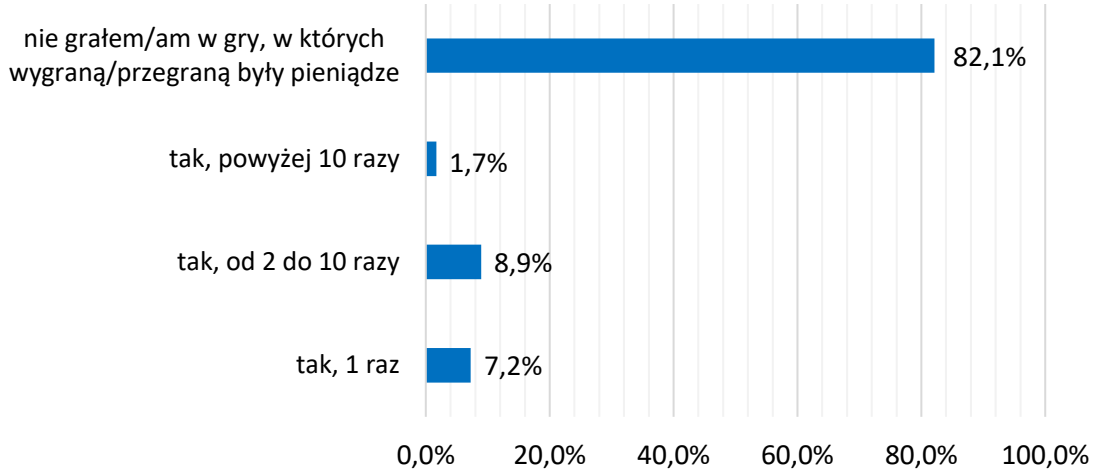

W następnej kolejności respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy kiedykolwiek powodem przystępowania przez nich do gier hazardowych była potrzeba poprawy sytuacji ekonomicznej. 9 osób przyznało, że grało w gry hazardowe, aby rozwiązać swoje problemy finansowe (21,4%). 25 badanych zaprzeczyło, że motywacją była sytuacja materialna (59,5%), natomiast 8 respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć" (19,0%).

Tabela 12. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=42

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	21,4%	9
nie	59,5%	25
trudno powiedzieć	19,0%	8

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń. Z odpowiedzi udzielonych w ankiecie wynika, że:

- 68,9% badanych w wolnym czasie często **myśli o pracy**,
- 36,6% badanych **ma wyrzuty sumienia**, gdy zdarzy im się zjeść bardziej kaloryczny posiłek niż wstępnie zakładali,
- 17,9% osób zawsze **„zajada" stres** i intensywne emocje,
- 11,9% respondentów nie może powtrzymać się od **kupowania nowych rzeczy**, nawet jeżeli ich nie potrzebują i nie posiadają na nie wystarczających środków finansowych.

Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=235

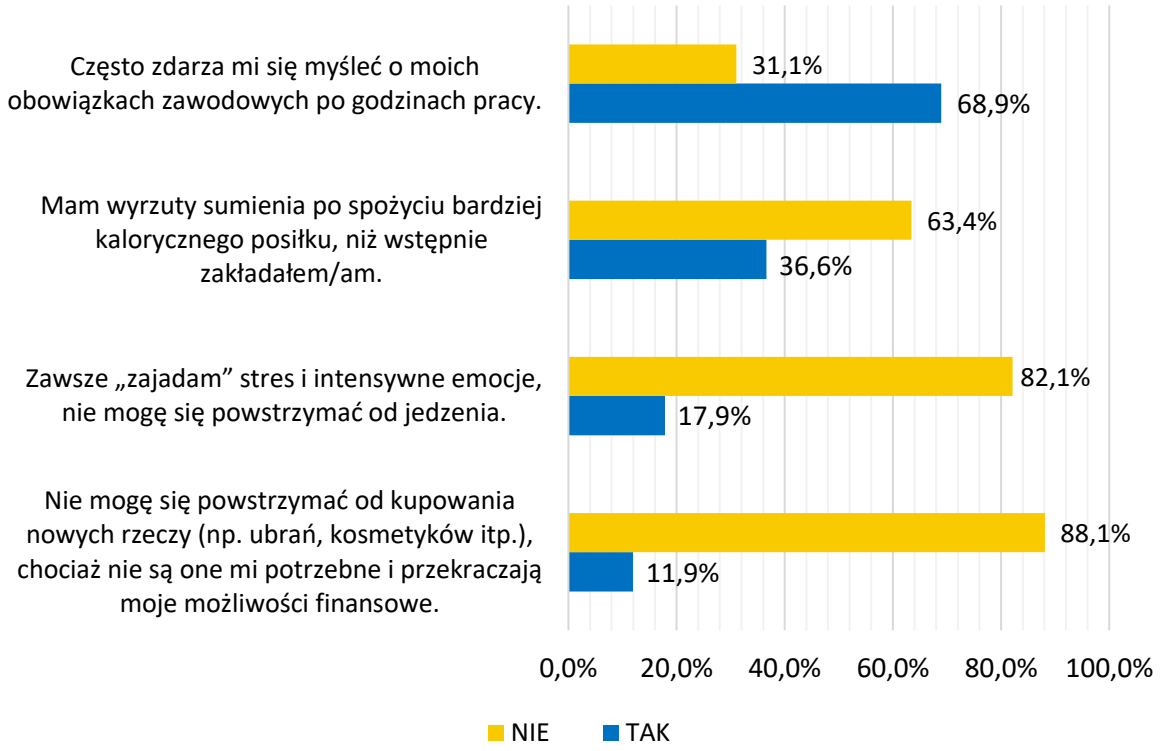

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Krapkowice. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego, odnosiło się do częstotliwości spożywania alkoholu przez dorosłych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że ogółem po alkohol sięga 77,1% respondentów, wśród których najwięcej, bo 37,0% zadeklarowało, że sięga po alkohol kilka razy w roku, 12,8% osób pije alkohol raz w miesiącu, a 16,2% – kilka razy w miesiącu. Spośród badanych 5,5% wskazało, że spożywa alkohol raz w tygodniu, a 4,7% – kilka razy w tygodniu. Codzienne spożywanie alkoholu zadeklarowało 0,9% respondentów. Warto zaznaczyć, że 23,0% uczestników badania w ogóle nie pije alkoholu.

Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=235

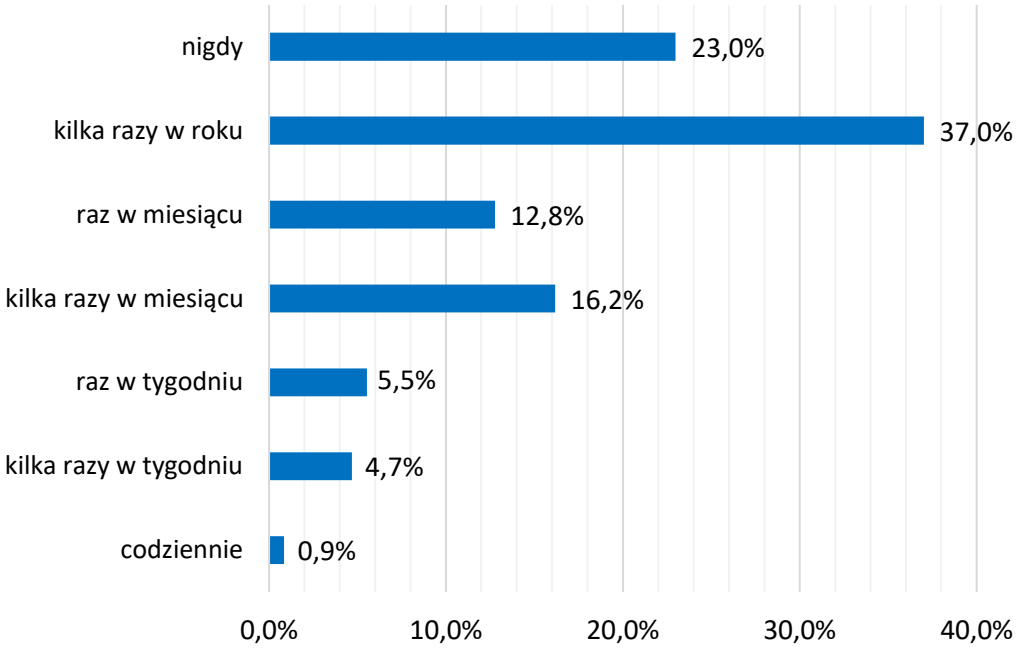

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu oszacowanie jak często dorośli mieszkańcy gminy Krapkowice tracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Jak wynika z odpowiedzi 13 respondentów zadeklarowało, że upiło się raz (7,2%), 9 osób wskazało 2–5 razy (5,0%), a po jednej osobie przyznało się, że dopuściło do takiej sytuacji 6–10 razy i powyżej 10 razy (po 0,6%). Zdecydowana większość badanych stwierdziła, że ani razu nie straciła kontroli nad ilością spożywanego alkoholu (157 osób, tj. 86,7%).

Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=181

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	7,2%	13
2-5 razy	5,0%	9
6-10 razy	0,6%	1
powyżej 10 razy	0,6%	1
ani razu	86,7%	157

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Zdecydowana większość respondentów jest przekonana, że picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka (98,3%), jedynie 0,4% badanych uważa inaczej, natomiast 1,3% osób nie odpowiedziało jednoznacznie na to pytanie. Wyniki te wskazują na wysoką świadomość społeczną mieszkańców Gminy, dotyczącą konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu w trakcie ciąży.

Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=235

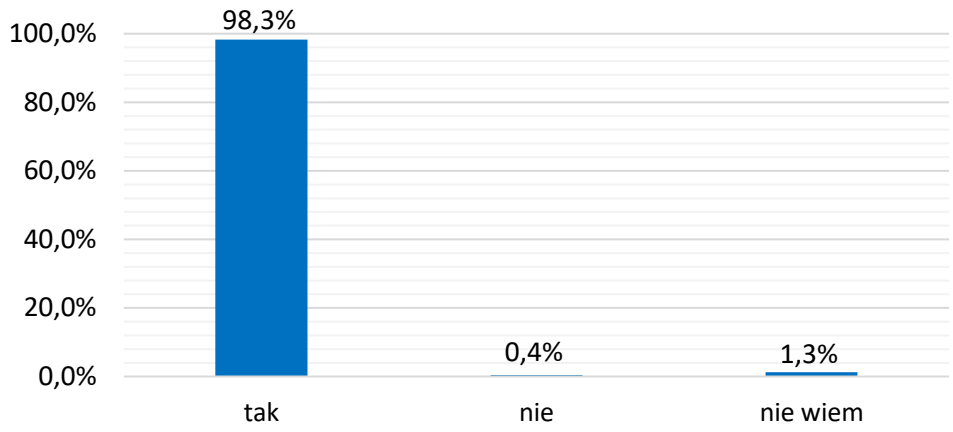

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców gminy Krapkowice podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Wśród badanych 18,7% przyznało, że pali tradycyjne papierosy z różną częstotliwością. Największa grupa pali je codziennie (8,5%), a kolejne 5,1% osób sięga po nie kilka razy w tygodniu. Sporadyczne palenie deklarowało 4,7% badanych – kilka razy w roku, natomiast odpowiedź „kilka razy w miesiącu" uzyskała marginalne wskazania (0,4%). Większość respondentów zadeklarowała, że nie pali papierosów w ogóle (81,3%).

W przypadku e-papierosów 11,5% respondentów przyznaje ich używanie. 6,8% z badanych używa ich codziennie, a 1,3% kilka razy w tygodniu. Korzystanie z e-papierosów kilka razy w miesiącu zadeklarowało 0,9% osób, z kolei 0,4% wskazało na odpowiedź „raz w miesiącu", a 2,1% badanych podało, że sięga po nie kilka razy roku. Zdecydowana większość badanych nie korzysta z e-papierosów (88,5%).

Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=235

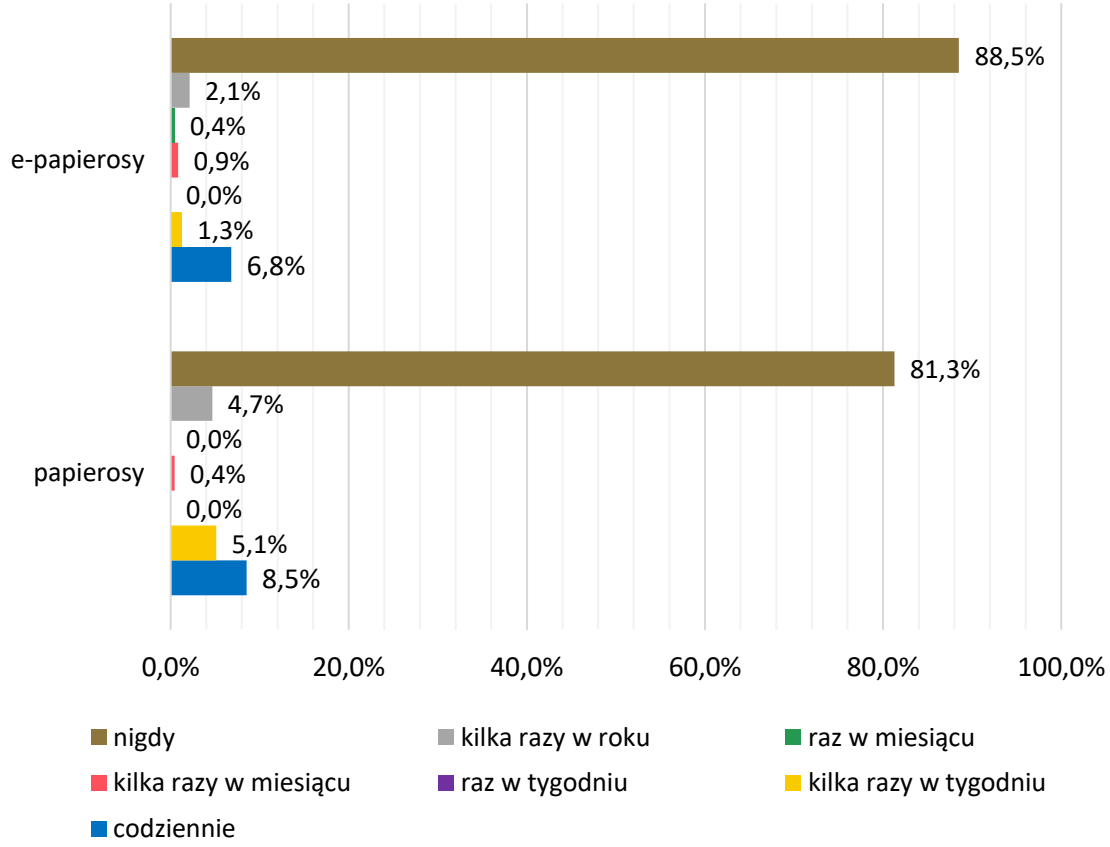

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, jak często zdarza im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, nikt z ankietowanych mieszkańców nie zadeklarował zażywania substancji psychoaktywnych.

Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235

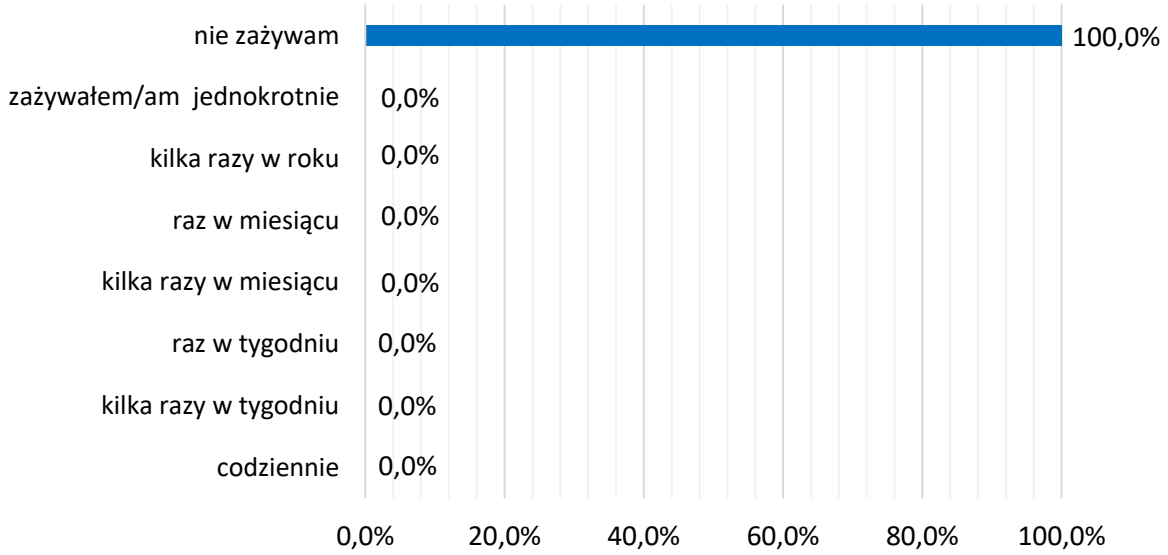

Kolejne pytanie skierowane do dorosłych mieszkańców dotyczyło znajomości osób w swoim otoczeniu, które zmagają się z problemem nadużywania alkoholu, narkotyków lub w sposób nadmierny podejmują się niektórych czynności. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- osoby nadużywające alkoholu zna odsetek 59,2% respondentów, w tym 21,7% zna jedną osobę, 33,2% – kilka osób, a 4,3% – wiele takich osób;
- znajomość osób sięgających w sposób nadmierny po narkotyki potwierdziło 16,2% ankietowanych, w tym 8,1% zna jedną osobę, 7,2% – kilka osób, a 0,9% – wiele osób;
- osoby nadmiernie podejmujące niektóre czynności zna 29,8% mieszkańców, w tym po 6,8% zna jedną osobę, 18,7% – kilka osób, a 4,3% – wiele takich osób.

Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=235

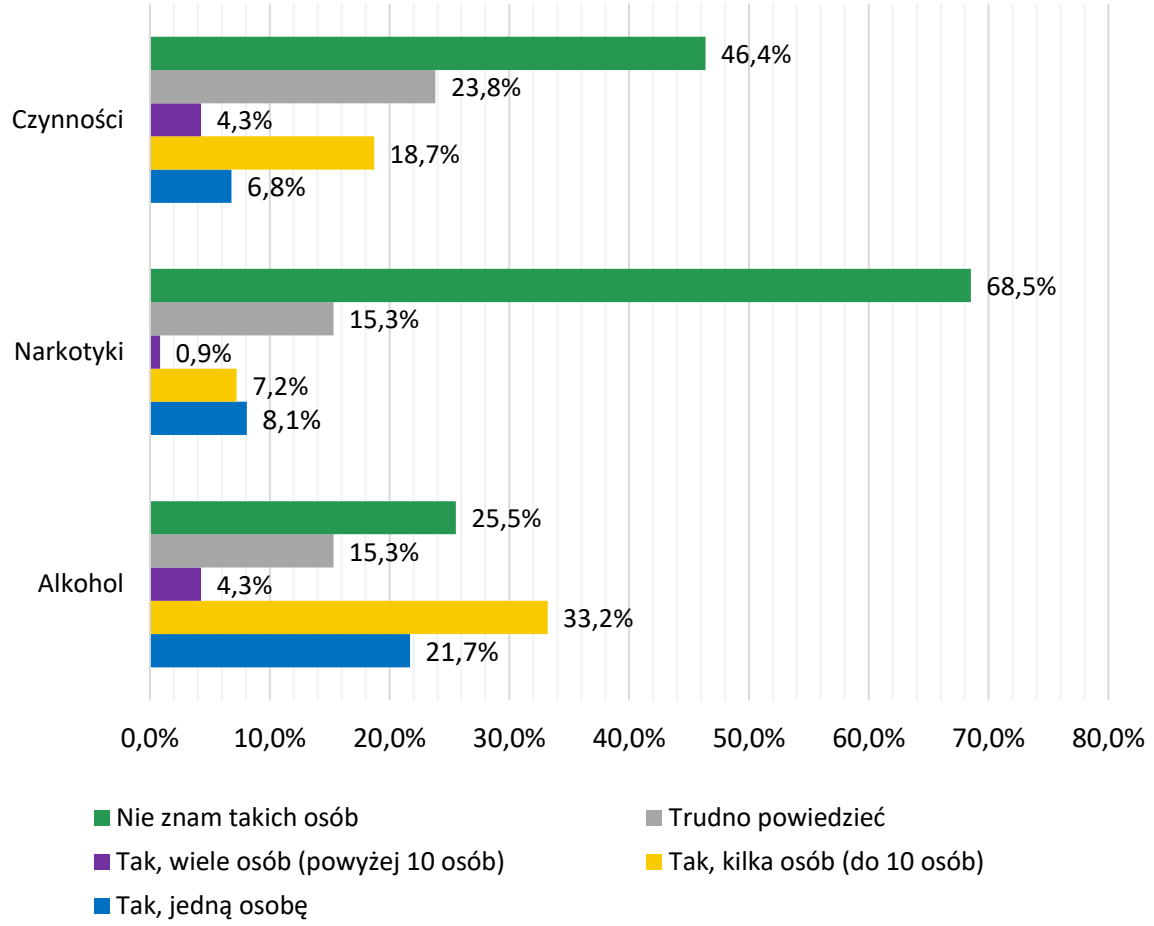

Problem przemocy

Dalsza część analizy stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość osób w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają problemu przemocy domowej. 12,3% badanych wskazało, że zna jedną taką osobę, 10,2% respondentów zadeklarowało znajomość kilku osób (do 10 osób), a 1,3% – wielu (więcej niż 10 osób). 21,7% badanych miało trudność z udzieleniem odpowiedzi, a ponad połowa ankietowanych przyznała, że nie zna nikogo, kto doświadcza przemocy domowej (54,5%).

Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=235

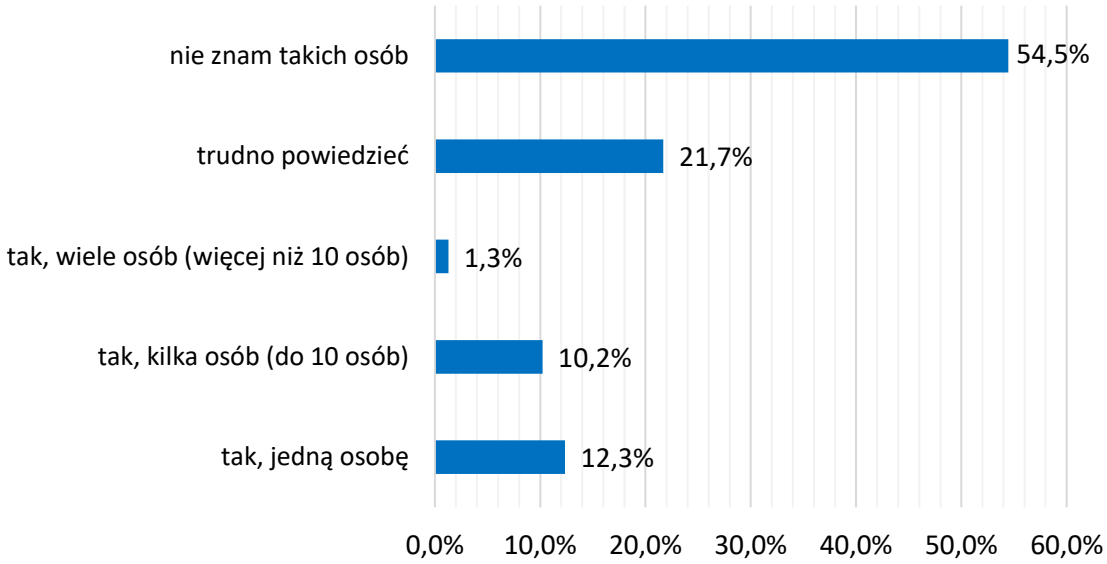

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w omawianym okresie, przemocy doznało 4,7% mieszkańców, wśród których 1,7% badanych zadeklarowało, że miało do czynienia z przemocą jeden raz, 1,3% osób doświadczyło przemocy 2–5 razy, natomiast 0,4% – od 6 do 10 razy. Przemocy więcej niż 10 razy doznało 1,3% respondentów. Zdecydowana większość badanych nie doświadczyła przemocy w tym okresie (95,3%).

Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=235

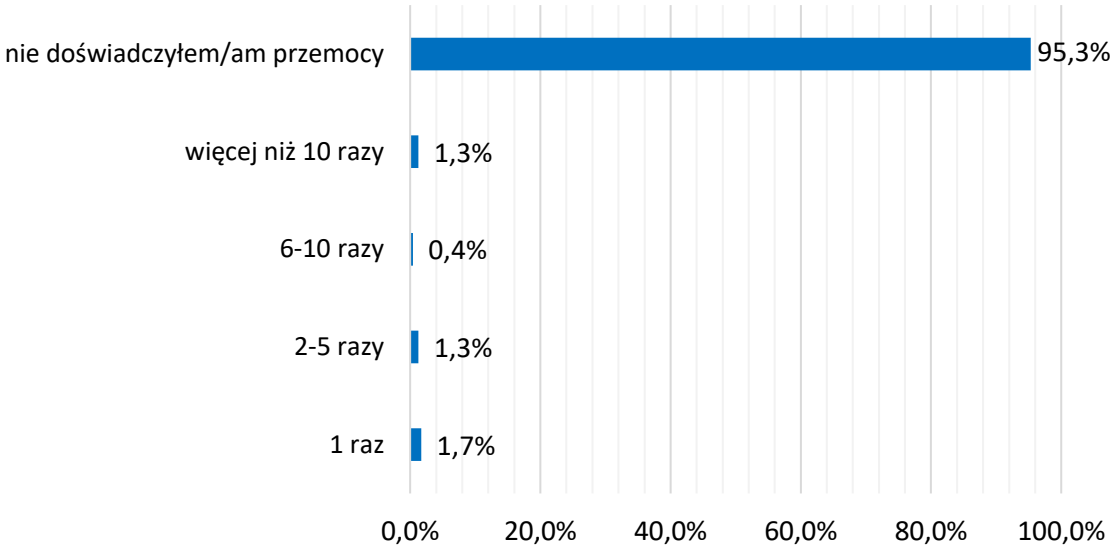

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Przemocy psychicznej doświadczyło 9 osób (81,8%), 5 badanych wskazało na zaniedbanie (45,5%), 4 osoby na przemoc fizyczną (36,4%), a 2 ankietowanych na przemoc ekonomiczną (18,2%). Jedna osoba zaznaczyła odpowiedź „nie wiem" (9,1%). Nikt z respondentów nie zadeklarował doświadczenia przemocy seksualnej.

Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=11

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	81,8%	9
zaniedbanie	45,5%	5
przemoc fizyczna	36,4%	4
przemoc ekonomiczna	18,2%	2
nie wiem	9,1%	1
przemoc seksualna	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. 8 osób wskazało na męża/żonę (72,7%), 2 respondentów doświadczyło przemocy ze strony partnera lub partnerki (18,2%), natomiast pojedyncze odpowiedzi padły na rodziców, innych członków rodziny oraz osoby spoza rodziny (po 9,1%).

Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=11

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	72,7%	8
partner/partnerka	18,2%	2
rodzice	9,1%	1
inni członkowie rodziny	9,1%	1
inne osoby	9,1%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy Gminy zostali również zapytani o własne zachowania przemocowe wobec domowników. Wśród odpowiedzi 2,1% ankietowanych przyznało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy dopuściło się przemocy wobec dziecka lub dzieci, a 1,3% zadeklarowało przemoc wobec małżonka lub żony. Większość badanych zaznaczyła, że nie stosowała przemocy (97,0%).

Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=235

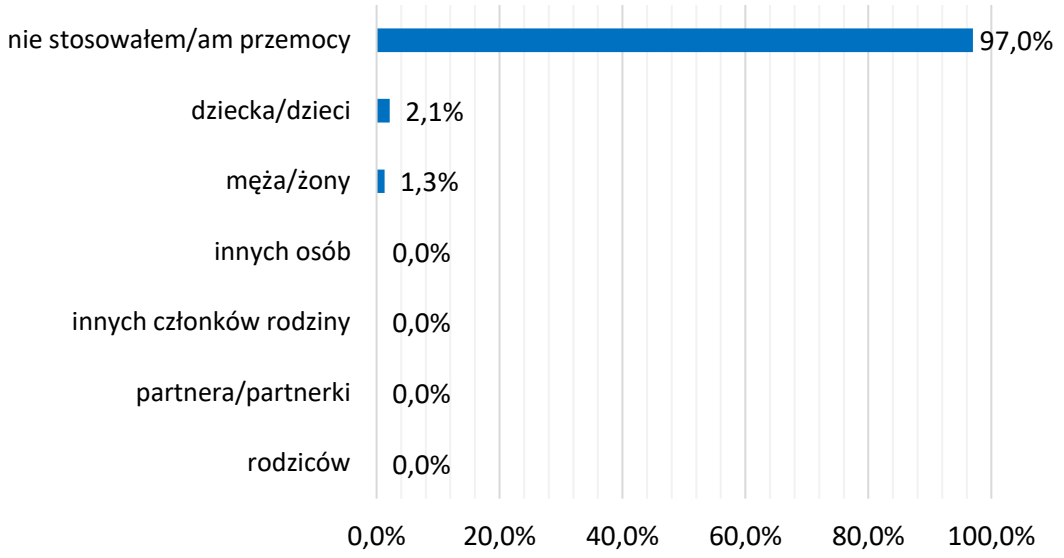

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytano również o poglądy na temat stosowania kar fizycznych, takich jak klaps, jako metody wychowawczej. 49,4% respondentów uważa, że nigdy nie powinny być one stosowane, 33,2% dopuszcza ich użycie w wyjątkowych sytuacjach, z kolei 1,7% badanych uznało, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna je za skuteczne. 15,7% miało trudność z wyrażeniem opinii w tej sprawie.

Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=235

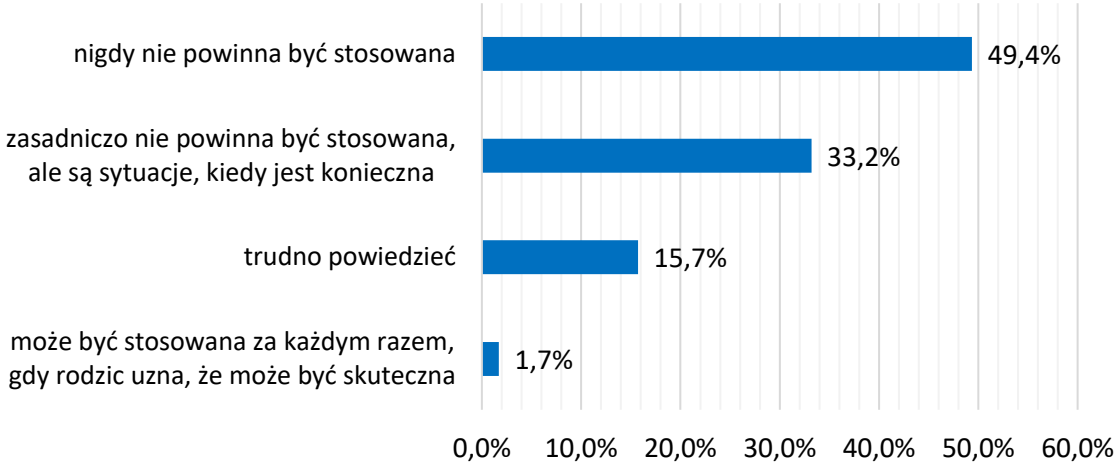

Kolejne pytanie odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy dorosłym mieszkańcom gminy Krapkowice zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z odpowiedzi wynika, że 7,7% respondentów przyznało, że jej doznało, 86,4% zadeklarowało, że nie miało takiego doświadczenia, natomiast 6,0% miało trudność z udzieleniem odpowiedzi. W przypadku stosowania cyberprzemocy 0,4% respondentów przyznało, że sami dopuścili się takiego zachowania, 97,4% zaprzeczyło temu, a 2,1% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=235

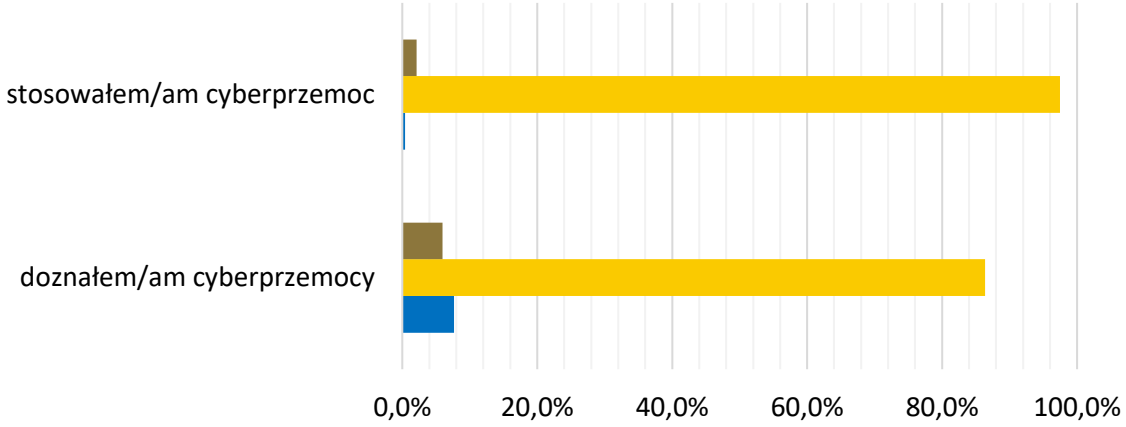

	doznałem/am cyberprzemocy	stosowałem/am cyberprzemoc
TRUDNO POWIEDZIEĆ	6,0%	2,1%
NIE	86,4%	97,4%
TAK	7,7%	0,4%

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH Z TERENU GMINY KRAPKOWICE

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem sięgania po substancje psychoaktywne, takie jak alkohol, narkotyki, papierosy oraz e-papierosy, a także problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety miały również na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat ich zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

Uczniowie z gminy Krapkowice wypełnili 814 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 51,0% ogółu (415 osób), zaś dziewczynki wypełniły 49,0% kwestionariuszy (399 osób).

Rysunek 4. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=814

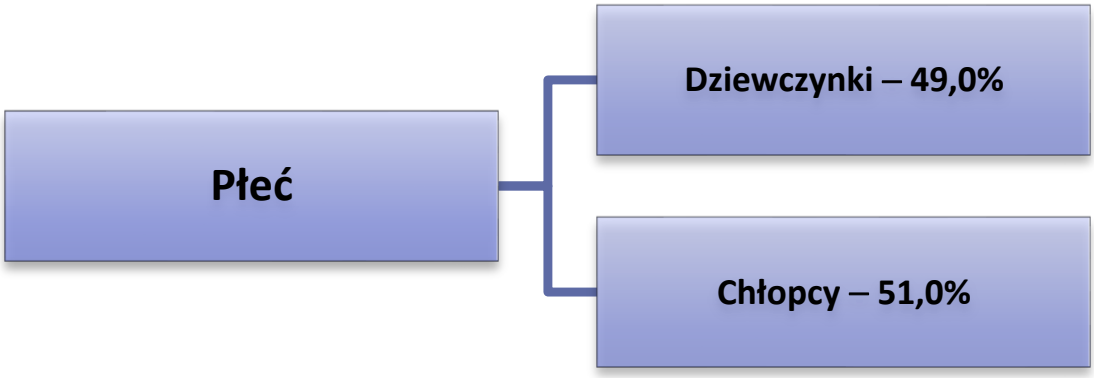

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej uczniów miało powyżej 16 lat – 21,3%, następnie 10-11 lat – 10,7%, 12-13 lat – 30,7%, 14-15 lat – 18,8%, a osoby w wieku 15-16 lat stanowiły 18,6%.

Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=814

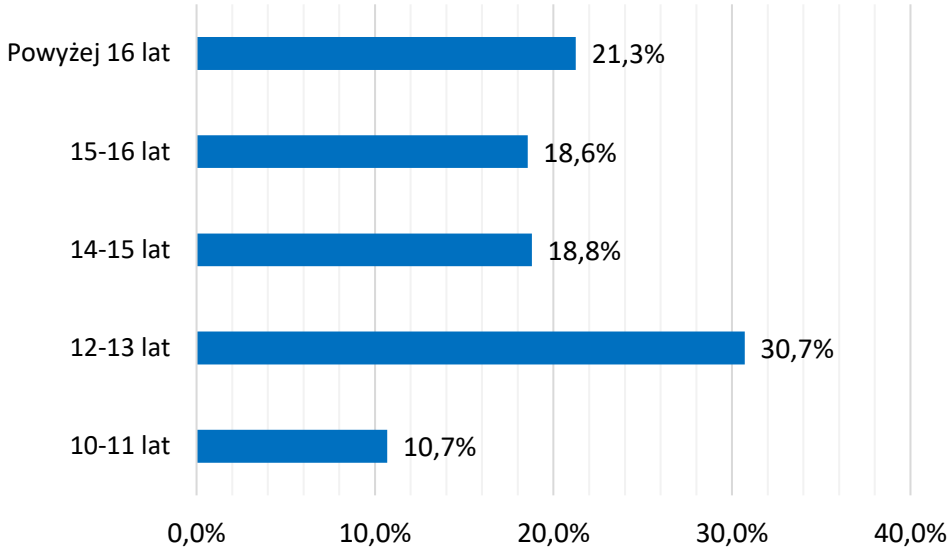

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najwięcej uczniów biorących udział w badaniu uczęszczało do II klasy szkoły ponadpodstawowej (33,4%). 20,5% stanowili uczniowie z klasy V, 16,6% to osoby z klasy VI, 12,0% z klasy VII, a 11,4% z klasy VIII. Najmniejszy udział procentowy w badaniu mieli uczniowie z I klasy szkoły ponadpodstawowej (6,0%).

Wykres 35. Klasa: N=814

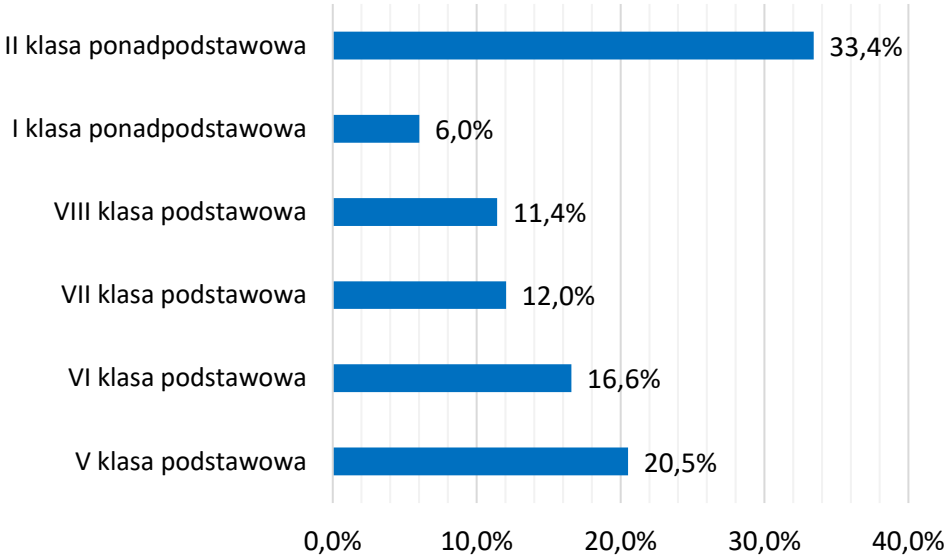

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Krapkowice. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało łącznie 38,8% respondentów – 16,5% piło go jednokrotnie, 9,3% kilka razy (do 10 razy), 8,5% wiele razy (powyżej 10 razy), a 4,5% zadeklarowało regularne spożywanie alkoholu (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=814

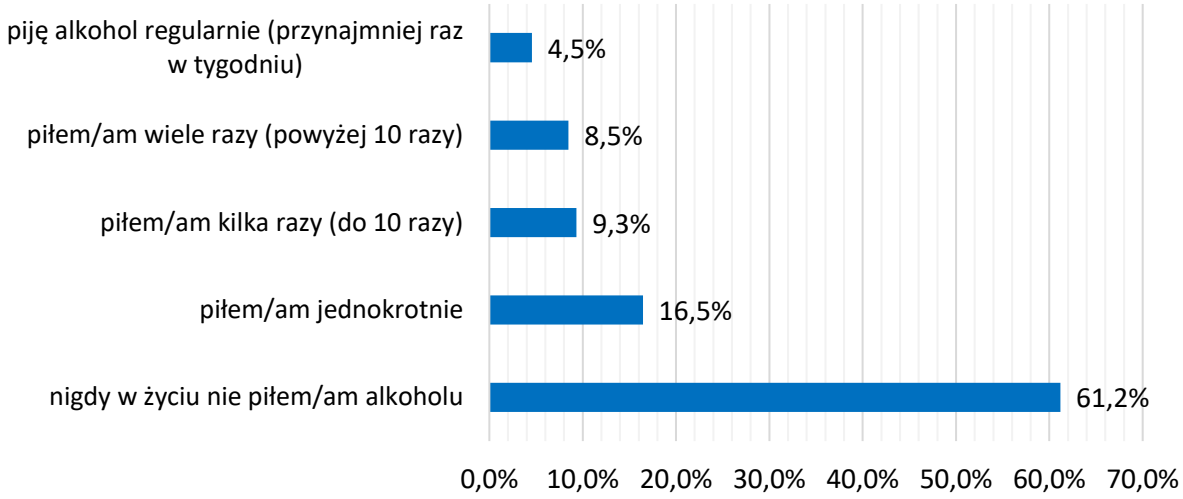

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Spośród uczniów, którzy wcześniej mieli kontakt z alkoholem 59,4% zadeklarowało, że nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni (186 osób), natomiast 21,4% piło alkohol 1–2 razy (67 osób), 6,7% wskazało na 3–4 razy (21 osób), 3,2% badanych na 5–7 razy (10 osób), a 9,3% sięgnęło po alkohol więcej niż 7 razy (29 osób).

Tabela 16. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=313

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	59,4%	186
1 – 2 razy	21,4%	67
3 – 4 razy	6,7%	21
5 – 7 razy	3,2%	10
więcej niż 7 razy	9,3%	29

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Krapkowice podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że papierosy tradycyjne kiedykolwiek paliło łącznie 20,2% badanych, z czego 7,1% osób robiło to jednokrotnie, 4,3% kilka razy (do 10 razy), 4,7% wiele razy (powyżej 10 razy), a 4,1% sięgało po nie regularnie.

Papierosy elektroniczne są wśród uczniów bardziej popularne, niż papierosy tradycyjne – sięgnęło po nie ogółem 32,4% ankietowanych, w tym najwięcej, bo 10,6% zadeklarowało, że była to jednorazowa sytuacja, 5,5% wskazało na używanie e-papierosów kilka razy (do 10 razy), 6,8% – wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 9,5% respondentów korzysta z elektronicznych wyrobów nikotynowych codziennie.

Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=814

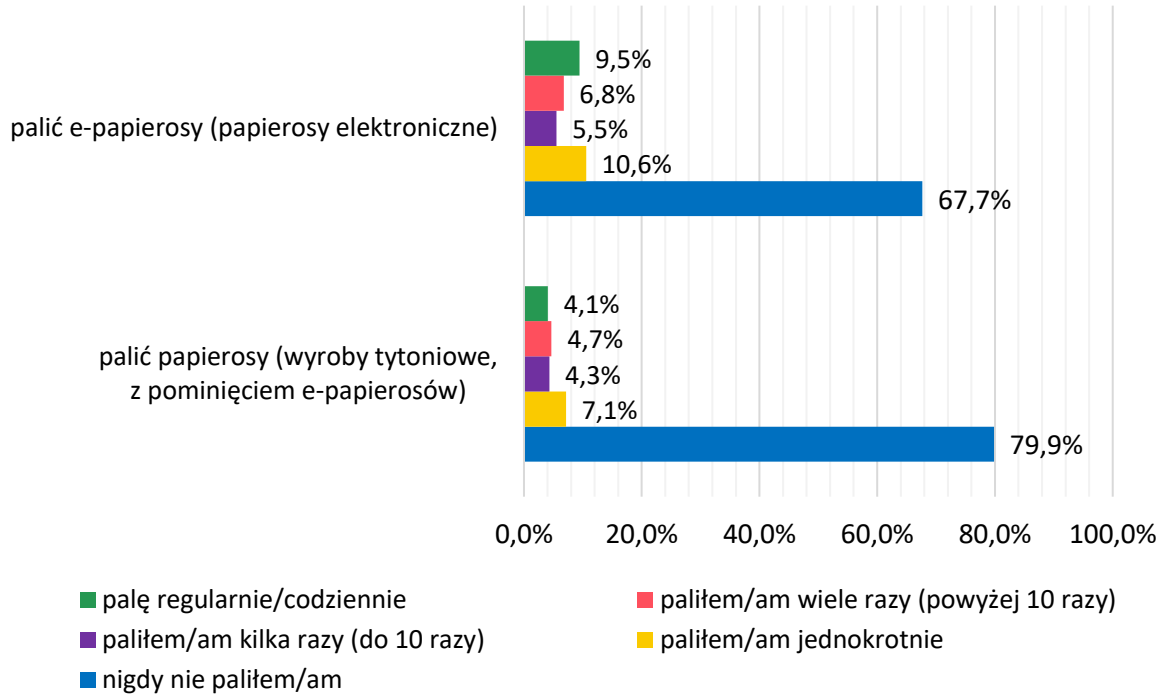

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu zapytano respondentów o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość badanych (93,5%) nigdy nie zażywała środków psychoaktywnych, jednak 6,5%

ankietowanych przyznało się do ich użycia, przy czym 1,8% – jednokrotnie, 1,0% – kilka razy (do 10 razy), 1,2% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 2,5% zadeklarowało regularne stosowanie tego typu środków.

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=814

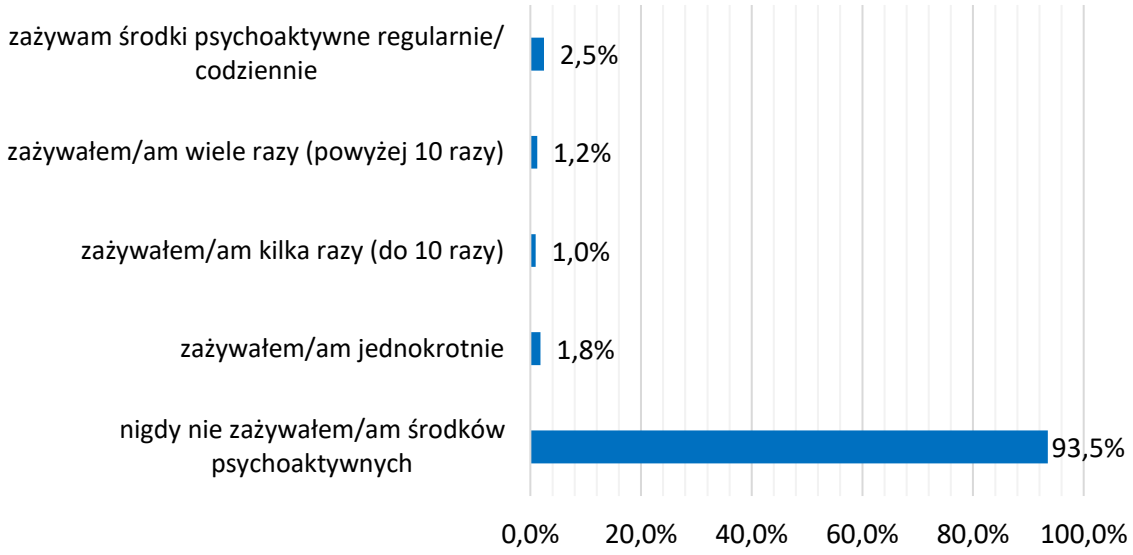

Respondenci, którzy zadeklarowali zażywanie środków psychoaktywnych, tj. narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia, odpowiedzieli również na pytanie, jak często w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem zdarzyło im się sięgać po te substancje. 18 osób zadeklarowało, że nie zażywało takich środków w podanym czasie (34,0%), 7 ankietowanych wskazało, że robiło to 1-2 razy (13,2%), 6 osób podała częstotliwość 3-4 razy (11,3%), a 22 uczniów przyznało, że zażywało takie środki więcej niż 7 razy (41,5%).

Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=53

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	34,0%	18
1 – 2 razy	13,2%	7
3 – 4 razy	11,3%	6
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	41,5%	22

Kolejne pytanie zadane uczniom, którzy przyznali, że zażywali środki psychoaktywne dotyczyło rodzaju zażywanych substancji. 35 ankietowanych wskazało na marihuanę, z kolei 22 respondentów odpowiedziało, że sięgnęło po mefedron, 21 osób – amfetaminę, a 20 badanych – leki w celu odurzenia. Zażywanie dopalaczy zadeklarowało 18 ankietowanych, a 8 osób wskazało inne substancje wśród których wymieniono *tabakę, klefedron, fentanyl, kryształ, punisher, kokainę, heroinę, MDMA* oraz inne substancje należące do rodzajów środków farmakologicznych. 4 uczniów pominęło to pytanie nie udzielając na nie odpowiedzi.

Tabela 18. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=49

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	71,4%	35
mefedron	44,9%	22
amfetamina	42,9%	21
leki w celu odurzenia	40,8%	20
dopalacze	36,7%	18
inne	16,3%	8

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- według ankietowanych uczniów narkotyki są łatwe do zdobycia dla 12,4% z nich, natomiast jest to trudne zdaniem 18,7%,
- na łatwość w zdobyciu dopalaczy wskazało 9,2% badanych, z kolei jest to trudne zdaniem 16,5%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia zdaniem 44,6% badanych, a trudny według 15,2%,
- łatwość zdobycia papierosów tradycyjnych zadeklarowało 43,0% respondentów, a zdaniem 14,1% jest to trudne,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia w opinii 45,9% młodych mieszkańców, a trudne według 12,0%.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wyroby nikotynowe oraz alkohol charakteryzują się w Gminie znaczną dostępnością dla osób niepełnoletnich.

Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=814

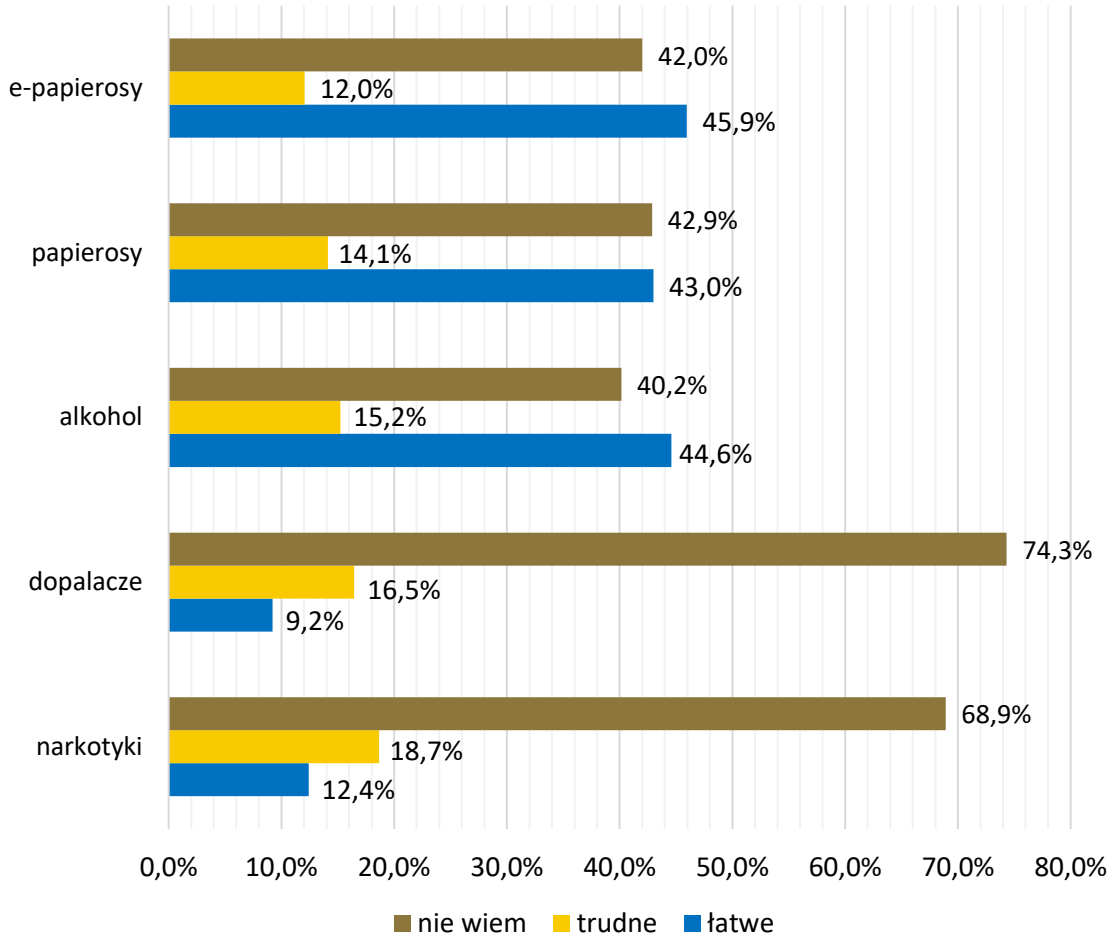

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Krapkowice. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 25,9% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=814

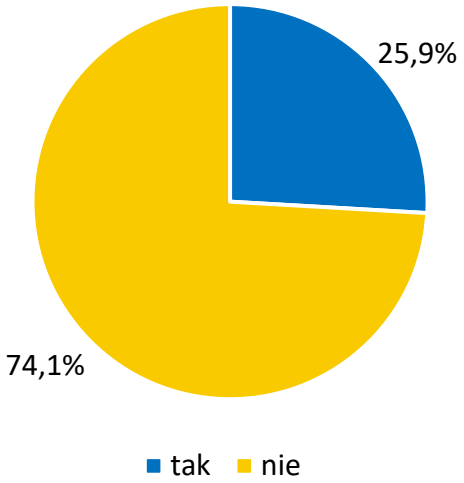

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Najczęściej wskazywanymi sprawcami przemocy byli uczniowie z tej samej szkoły (48,0%, tj. 96 osób) oraz koledzy/koleżanki spoza szkoły (28,5%, tj. 57 osób). Przemoc ze strony rodzeństwa zadeklarowało 21,0% badanych (42 osoby), a ze strony innych osób – 20,5% (41 osób), wśród tych osób wymieniono *chłopaka, kuzyna, byłego partnera, nauczyciela, dziadka, osoby z ulicy.* Rodzice zostali wskazani przez 16,0% respondentów (32 osoby). 11 osób pominęło to pytanie.

Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=200

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	48,0%	96
koledzy/koleżanki spoza szkoły	28,5%	57
rodzeństwo	21,0%	42
inne osoby	20,5%	41
rodzice	16,0%	32

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy, zostali oni poproszeni o wskazanie jej formy. Najczęściej uczniowie doświadczali przemocy psychicznej (67,9%, tj. 129 osób), następnie przemocy fizycznej (40,5%, tj. 77 osób), natomiast 16,3% zgłosiło doświadczenie przemocy o charakterze seksualnym (31 osób), a 7,4% przemocy związanej z zaniedbaniem (14 osób). 21 respondentów nie odpowiedziało na to pytanie.

Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=190

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	67,9%	129
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	40,5%	77
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydzał itp.	16,3%	31
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	7,4%	14

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 23,5% badanych, czyli nieznacznie więcej niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wyniosła 2,4 pp.

Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=814

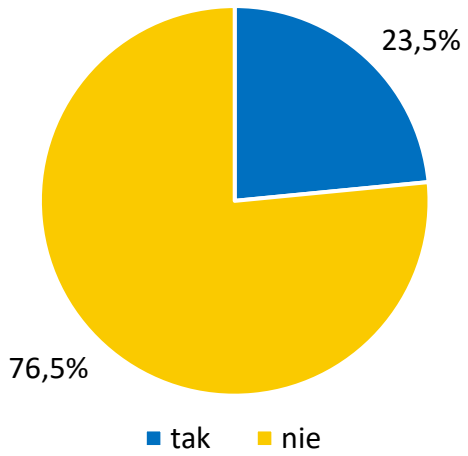

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Najczęściej stosowaną formą przemocy wśród uczniów była przemoc psychiczna (62,4%, tj. 111 osób), a także fizyczna (57,3% tj. 102 osoby). Przemoc seksualną przyznało się stosować 10,7% badanych (19 osób). 13 osób nie odpowiedziało na podane pytanie.

Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=178

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	62,4%	111
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	57,3%	102
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydzał itp.	10,7%	19

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Najwięcej uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec rówieśników ze swojej szkoły (58,0%, tj. 105 osób), następnie rodzeństwa (40,9%, tj. 74 osoby) oraz kolegów/koleżanek spoza szkoły (34,3%, tj. 62 osoby). Inne osoby zostały wskazane przez 12,2% przy czym podano, że stosowano przemoc wobec *mamy, kuzynki, rodziców, dziadka* oraz *ojca dziewczyny* (22 osoby). 10 osób nie odpowiedziało na to pytanie.

Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=181

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	58,0%	105
rodzeństwa	40,9%	74
kolegów/koleżanek spoza szkoły	34,3%	62
innych osób	12,2%	22

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Znaczny odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (39,3%), a zdaniem 15,8% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast średnio co czwarty respondent (44,9%), w tym 14,9% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w roku, w opinii 13,3% dzieje się to kilka razy w miesiącu, a zdaniem 16,7% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w tygodniu.

Wykres 42. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=814

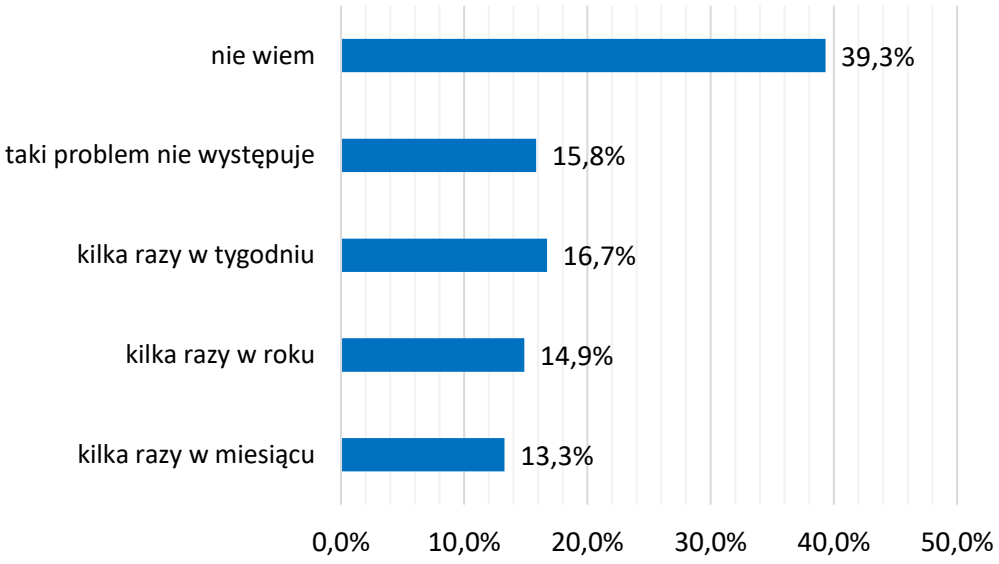

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Tego problemu doświadczył odsetek 17,8% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosował odsetek 9,5% ankietowanych. Znaczna część badanych miała problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż odpowiedź „trudno powiedzieć" wybrało 18,1% osób w przypadku doświadczania cyberprzemocy, a 12,7% w przypadku jej stosowania.

Wykres 43 Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=814

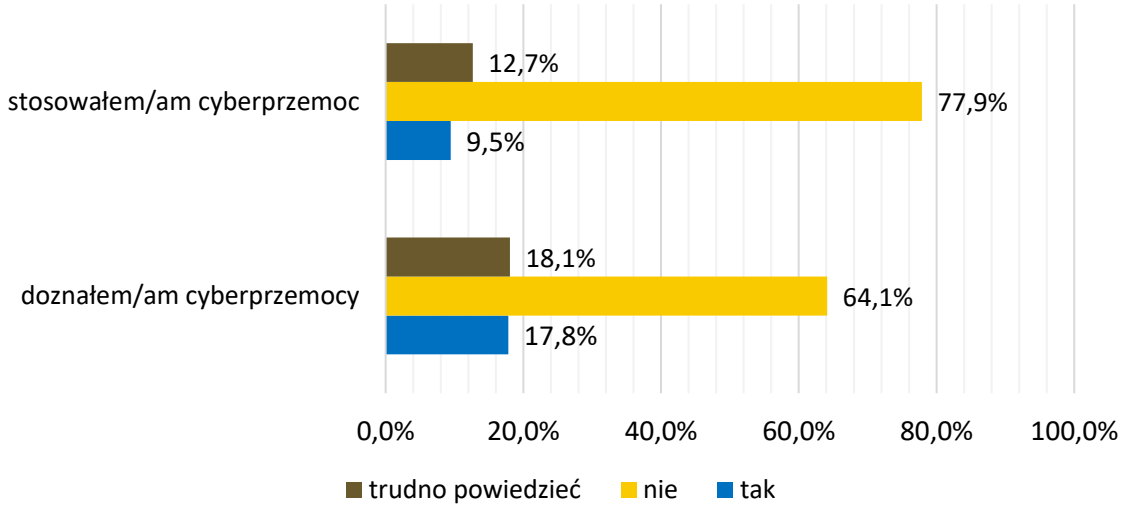

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, ile czasu w ciągu dnia uczniowie przeznaczają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, stosunkowo znaczna część z nich poświęca na to dużą ilość czasu, gdyż 17,2% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, z kolei 18,8% na powyżej 7 godzin. 6,3% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich do 1 godziny dziennie, 25,1% respondentów przyznało, że spędza w ten sposób czas od 1 do 3 godzin w ciągu dnia, z kolei 29,7% osób przeznacza na tego rodzaju aktywność 3-5 godzin. 1,6% uczniów biorących udział w badaniu stwierdziło, że nie korzysta z tego typu urządzeń i/lub Internetu codziennie, natomiast 1,4% nie korzysta z nich w ogóle.

Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=814

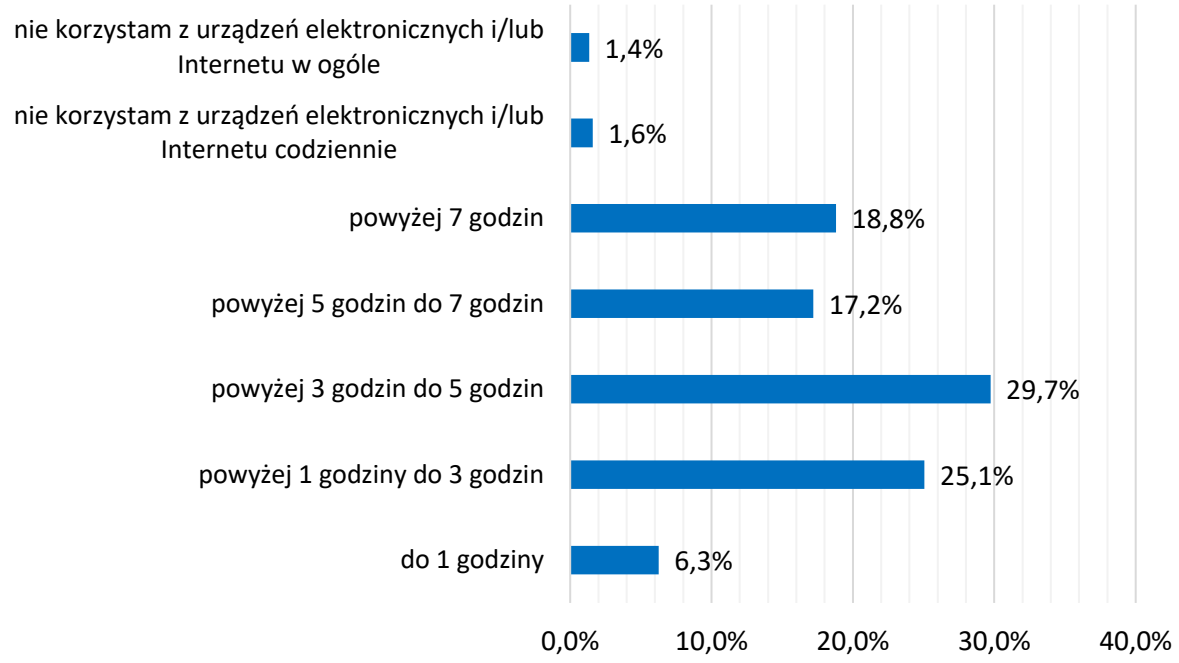

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych, np. przed rodzicami. Takie zachowanie potwierdziło łącznie 23 badanych (33,2%), w tym 2 uczniów stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (2,9%), 3 ankietowanym – często (4,3%), 13 osobom – czasami (18,8%), natomiast 5 respondentów skłamało w tej sprawie jednokrotnie (7,2%).

Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=69

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	2,9%	2
tak, często	4,3%	3
tak, czasami	18,8%	13
tak, jednokrotnie	7,2%	5
nie	66,7%	46

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się uprawiać hazard w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego łącznie 33,1% badanych. Wśród tych osób 12,0% grało w nie 1 raz, 10,7% respondentów wskazało na 2-10 razy, a 10,4% na więcej niż 10 razy.

Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=814

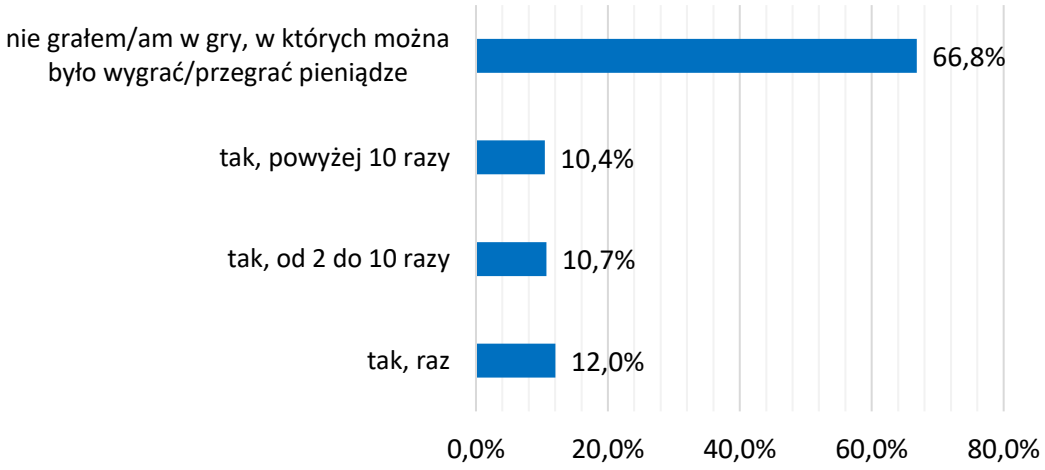

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Krapkowice, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, ponad połowa ankietowanych zmagała się w tym

okresie z obniżeniem nastroju (57,5%) oraz osłabieniem koncentracji (52,8%). 48,2% respondentów miało niską samoocenę, 46,4% badanych zmagało się z zaburzeniami snu, a 36,5% odczuwało lęk. Niepokojący jest fakt, że wśród części dzieci i młodzieży z terenu Gminy występowały również myśli samobójcze (17,3%) oraz czyny autoagresywne (13,8%).

Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=814

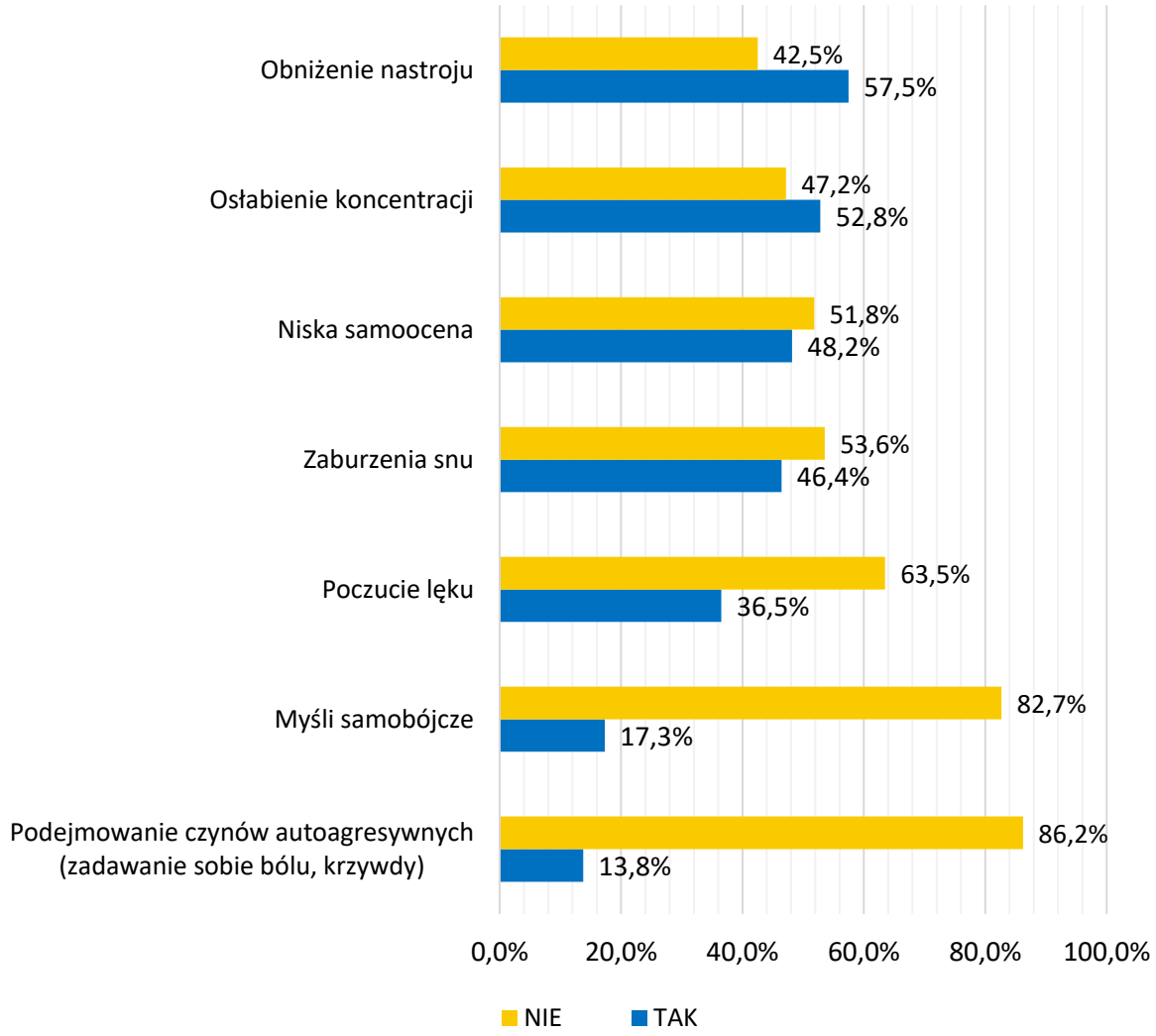

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Krapkowice dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmaga się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które spośród podanych w kafeterii odpowiedzi ich zdaniem są zaburzeniami odżywiania. Blisko połowa ankietowanych wskazała na anoreksję (52,0%), z kolei 37,0% na napadowe objadanie się. W opinii co trzeciego respondenta można do nich zaliczyć bulimię (34,8%), a 20,3% osób podało ortoreksję. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie

wskazała na zaburzenia jelit (14,7%), cukrzycę (14,3%) oraz alergie pokarmowe (10,1%). Co piąty badany miał problemy w zakresie udzielenia jednoznacznej odpowiedzi (21,7%) lub przyznał, że nie wie czym są zaburzenia odżywiania (20,9%). 2,8% uczniów zaznaczyło odpowiedź „inne", gdzie wymieniono *głodzenie się, jedzenie raz dziennie,* czy *alkoreksję*.

Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=814

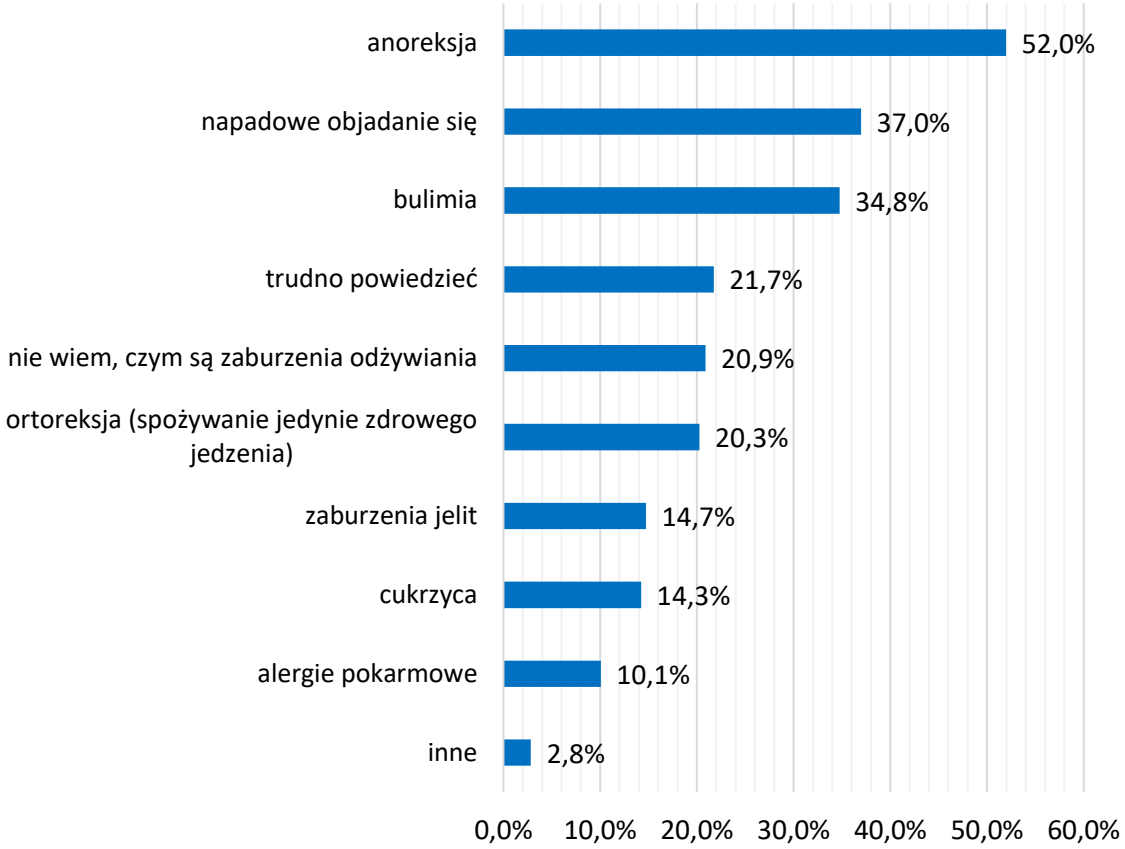

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY KRAPKOWICE

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach, danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krapkowicach, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny w gminie Krapkowice jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Szczególne działania OPS skierowane są na rodziny, w których występują różnego rodzaju problemy społeczne, w tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ulegała wahaniom. W 2024 roku udzielono wsparcia 198 rodzinom, wśród których znajdowało się 9 rodzin wielodzietnych oraz 49 rodzin niepełnych.

Wykres 48. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024

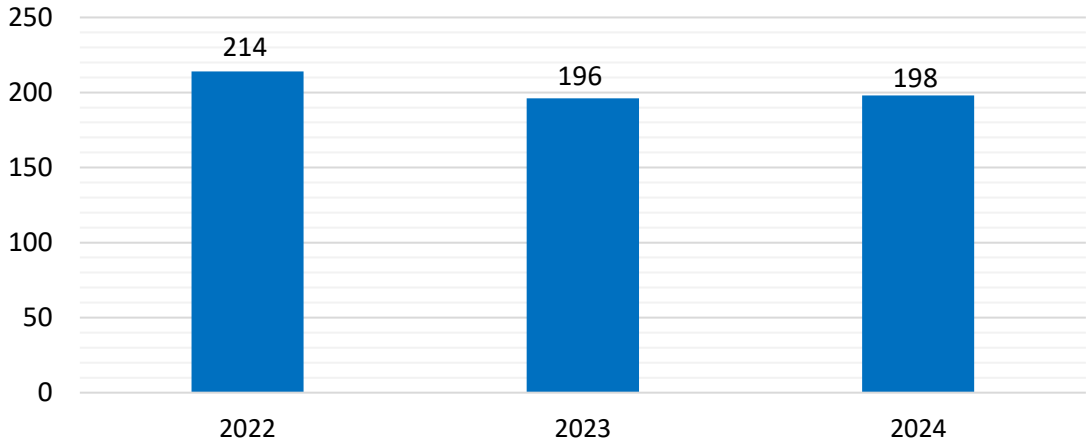

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

Według zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, asystent rodziny może prowadzić pracę w tym samym czasie maksymalnie z 15 rodzinami. W 2024 roku w OPS w Krapkowicach zatrudniony był 1 asystent rodziny, który w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził pracę z 15 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co jest pozytywną zmianą w kontekście lat poprzednich, kiedy na terenie Gminy asystent pracował z liczbą rodzin przekraczającą obowiązek ustawowy. Na przestrzeni lat 2022-2024 zauważyć można spadek w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy, z kolei liczba zatrudnionych asystentów rodziny była stała.

Wykres 49. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

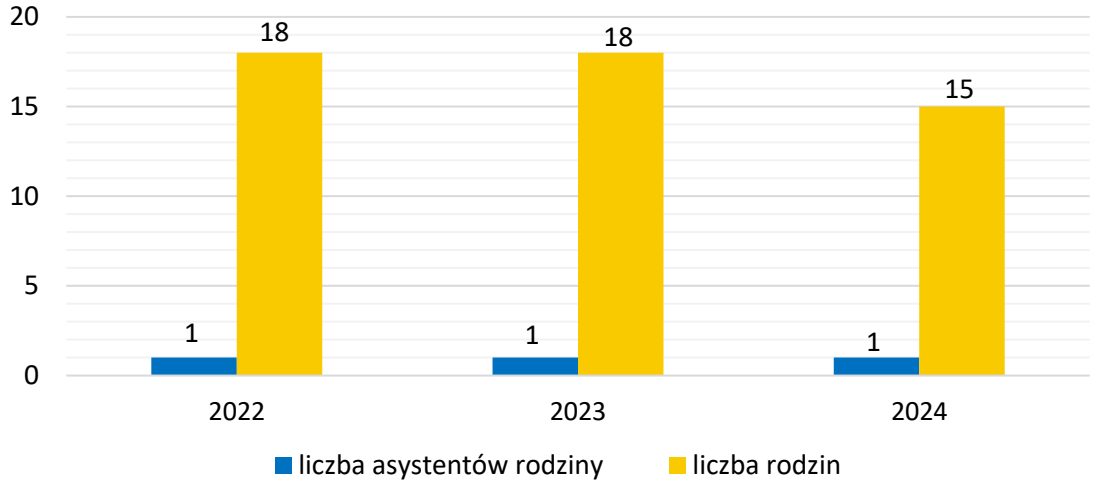

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2024 roku korzystały 92 rodziny, czyli o 46,5% rodzin mniej niż w roku 2022. W omawianym okresie dostrzegalny był zatem systematyczny spadek liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmieniającym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024

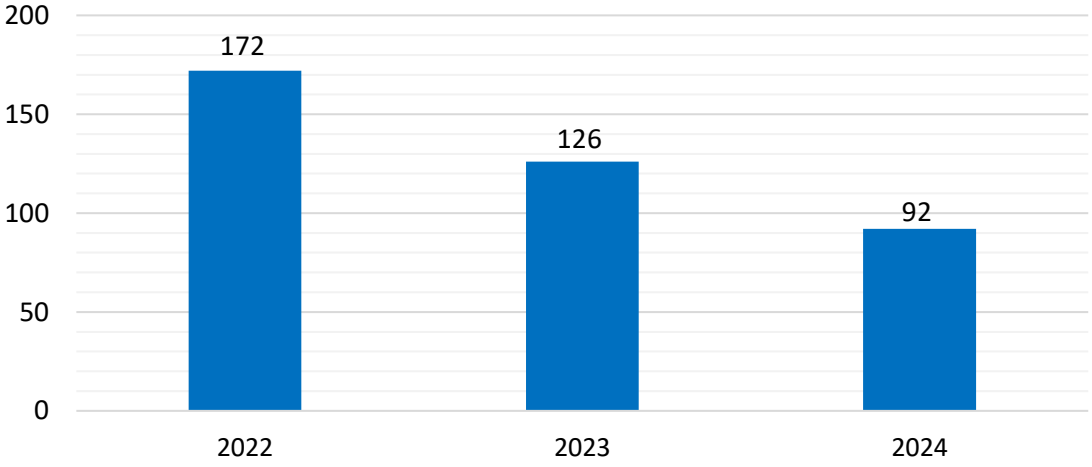

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+", które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmował nowe sprawy, natomiast od czerwca 2022 roku przejął całkowitą obsługę zadania, dotychczas realizowanego przez ośrodki pomocy społecznej. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie (od 1 stycznia 2024 roku wysokość świadczenia uległa podwyższeniu do 800 zł miesięcznie
na dziecko). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. W 2022 roku OPS w Krapkowicach wypłacił świadczenia na kwotę 7 800 809 zł, z kolei w kolejnych latach 2023-2024 nie poniesiono kosztów w tym zakresie, co świadczy o zakończeniu obsługi tego zadania przez OPS w Krapkowicach[17].

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz osób uprawnionych, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających ze świadczenia ulegała spadkowi z 58 rodzin w 2022 roku do 44 rodzin pobierających świadczenie w 2024 roku. W przypadku kwoty wypłaconych świadczeń zachodzi podobna tendencja – w 2024 roku osiągnęła ona najniższą wartość, tj. 371 012 zł.

**Wykres 51. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz poniesiona
na ten cel kwota na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]**

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba rodzin korzystających ze świadczenia	58	48	44
kwota wypłaconych świadczeń	437 229	383 913	371 012

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 58 dzieci w pieczy zastępczej, na łączną kwotę 806 870,25 zł. Można zauważyć, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2022-2024 uległa wahaniom, natomiast kwota przekazana na ten cel na przestrzeni analizowanych lat systematycznie wzrastała.

[17] Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024.

Tabela 24. Dane dotyczące liczby dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej oraz poniesionych na ten cel kosztów za lata 2022-2024 [w złotych]

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba dzieci będących w pieczy zastępczej	58	63	58
kwota odpłatności	516 742,59	659 596,57	806 870,25

Źródło: Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok

Na terenie gminy Krapkowice działały 2 **Punkty Opiekuńczo-Wychowawcze** dla dzieci i młodzieży w Krapkowicach oraz w Ściborowicach. Działalność punktów opiera się przede wszystkim na zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki oraz wsparcia wychowawczego poza godzinami zajęć szkolnych. Głównymi zadaniami Punktów są: organizowanie zajęć świetlicowych – pomoc w odrabianiu lekcji oraz rozwijaniu zainteresowań i umiejętności, zapewnianie bezpiecznego i przyjaznego środowiska do spędzania czasu wolnego, wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego, przeciwdziałanie patologiom społecznym, takim jak uzależnienia, przemoc czy agresja, współpraca z rodzinami dzieci w celu poprawy warunków wychowawczych oraz organizowanie zajęć edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych. W 2024 roku z zajęć w Punkcie w Krapkowicach skorzystały 42 osoby, natomiast w punkcie w Ściborowicach – 56 osób[18].

Poza wymienionymi wyżej działaniami, Gmina Krapkowice realizuje wiele innych inicjatyw mających na celu wspieranie rodzin, do których zaliczyć można uczestniczenie w różnego rodzaju projektach i programach ogólnopolskich oraz lokalnych. Jedną z nich jest **Karta Dużej Rodziny**, stanowiąca system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W 2022 roku wydano 258 Kart Dużej Rodziny, w 2023 roku – 205, z kolei w 2024 roku KDR została wydana w liczbie 81 sztuk.

[18] https://ops.krapkowice.pl/51/punkty-opiekunczo-wychowawcze-na-terenie-gminy-krapkowice.html.

Ponadto na terenie gminy Krapkowice, podobnie jak w całym województwie opolskim, funkcjonuje program **Opolskiej Karty Rodziny i Seniora**, skierowany do rodzin wychowujących co najmniej dwoje dzieci, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością oraz osób powyżej 60. roku życia. Karta dla osób 60+ pełni również rolę lokalnej karty seniora, umożliwiając korzystanie z pakietu specjalnych zniżek przygotowanych z myślą o starszych mieszkańcach. W 2022 roku wyrobiono łącznie 303 OKRiS, w 2023 roku było to 279 Kart, natomiast w 2024 roku wydano 193 Karty, przy czym skorzystało z tej możliwości 171 seniorów, 4 rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością oraz 18 rodzin z dwójką dzieci i więcej[19].

Gmina Krapkowice udziela dzieciom pomocy materialnej w formie stypendiów szkolnych. W wyniku trwającego konfliktu zbrojnego na Ukrainie do szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie Gminy zaczęli uczęszczać uczniowie pochodzący z Ukrainy. Niektórzy z nich znajdowali się w trudnej sytuacji finansowej z powodu niskich dochodów przypadających na członka rodziny, w związku z czym część z nich uzyskała stypendium szkolne. Ogólna liczba uczniów korzystających z tej formy pomocy na przestrzeni lat 2022-2024 uległa spadkowi. W 2022 roku ze stypendiów skorzystało 190 uczniów, a w 2023 roku było to 112 uczniów. W ostatnim analizowanym roku szkolnym udzielono stypendiów 61 uczniom, przy czym 49 uczniom polskim oraz 12 uczniom ukraińskim. Szczegółowe dane zawiera kolejna tabela.

Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba uczniów, w tym:	190	112	61
uczniowie polscy	124	92	49
uczniowie ukraińscy	66	20	12

Źródło: Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok

W latach 2022-2024 **Stowarzyszenie Wspierające Aktywność oraz Integrację Młodzieży, Dorosłych, Seniorów i Niepełnosprawnych „SIERA" z Krapkowic** uczestniczyło w życiu społecznym i kulturalnym Gminy, realizując różnorodne inicjatywy skierowane do różnych grup wiekowych. Do najważniejszych wydarzeń zorganizowanych w 2024 roku przez Stowarzyszenie należą Seminarium taneczne „W sile wieku", na które

[19] Sprawozdanie z rocznej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach za 2022, 2023 i 2024 rok.

otrzymano dotację w ramach otwartego konkursu ofert, na realizację zadań publicznych gminy Krapkowice oraz warsztaty taneczne „Tango Argentino" dla młodzieży i dorosłych, które również zostało uwzględnione w konkursie ofert. Dodatkowo, Stowarzyszenie obchodziło 25-lecie swojej działalności, które miało miejsce w Krapkowickim Domu Kultury.

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej*. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2024 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 281. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej ulegała wahaniom – przy czym w 2024 roku w stosunku do roku 2022 nastąpił wzrost o 2,9%.

Wykres 52. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024

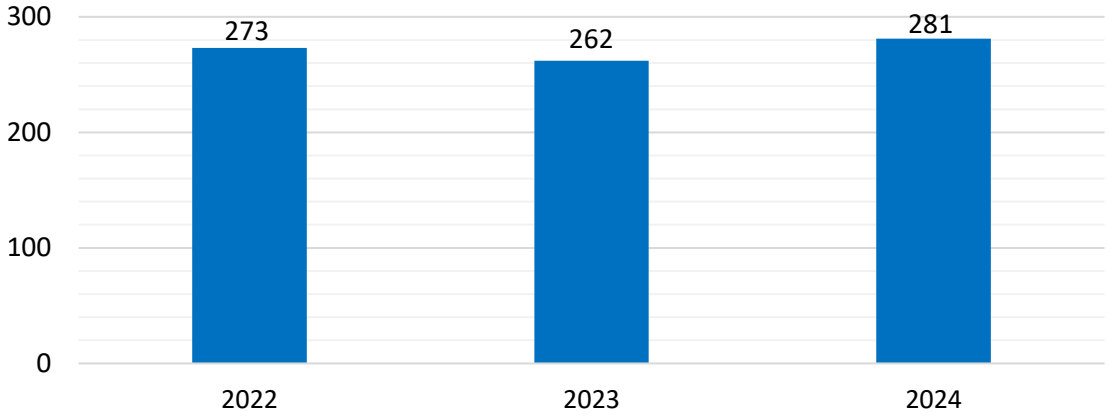

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejny wykres przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych na przestrzeni lat 2022-2024. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobie powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia. Zasiłek przysługuje również osobom, które ukończyły 75 lat, a nie otrzymują dodatku pielęgnacyjnego z ZUS lub KRUS. Na przełomie lat 2022-2024 liczba przyznawanych z tego tytułu świadczeń ulegała systematycznemu wzrostowi. W 2024 roku wyniosła 7 844 zł, co oznacza wzrost względem 2022 roku na poziomie 7,9%. Podobna tendencja zachodziła w przypadku kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 26. Liczba i kwota przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba przyznanych świadczeń	7 270	7 436	7 844
kwota wypłaconych świadczeń	1 569 157,00	1 604 770,00	1 693 049,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni lat 2022-2024 specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W omawianych latach liczba świadczeń w ramach tego zasiłku uległa spadkowi. W 2024 roku z zasiłku opiekuńczego nie korzystała żadna osoba, z kolei w latach 2022-2023 wypłacono po 12 świadczeń na kwotę 7 440,00 zł w każdym roku.

Tabela 27. Liczba oraz kwota przyznanych specjalnych zasiłków opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba przyznanych świadczeń	12	12	0
kwota wypłaconych świadczeń	7 440,00	7 440,00	0,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak przedstawia poniższy wykres, na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ulegała nieznacznym wahaniom – w 2022 roku było to 186 osób, w 2023 roku – 183 osoby, natomiast w 2024 roku – 185 osób.

Wykres 53. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024

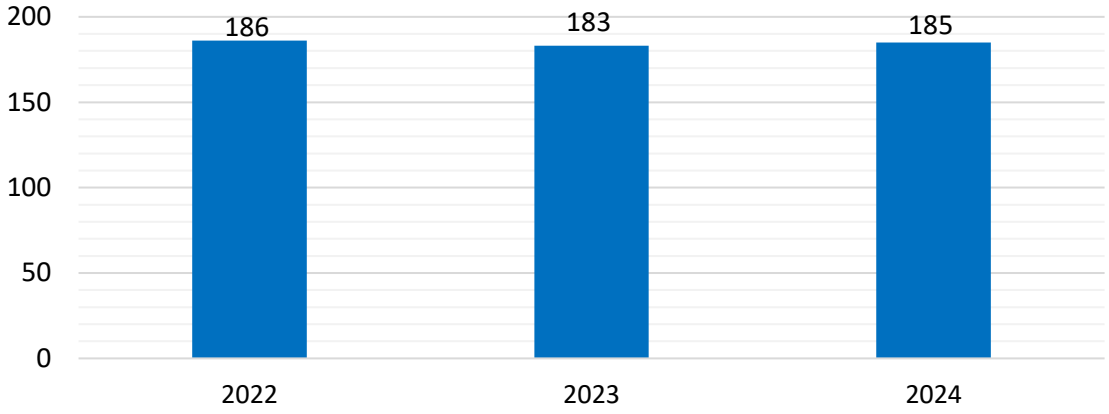

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Na terenie Gminy funkcjonuje **Środowiskowy Dom Samopomocy z filią „Na Polnej" w Krapkowicach**, który w latach 2022-2024 realizował zadania zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy, opracowanymi Programami oraz Planami pracy. ŚDS oferuje wsparcie dla trzech grup uczestników (typ A, B i C), dostosowane do ich potrzeb zdrowotnych i społecznych:

- Typ A – dla osób z poważnymi zaburzeniami psychicznymi, np. schizofrenią,
- Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, potrzebujących wsparcia w funkcjonowaniu społecznym,
- Typ C – dla osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających opieki i intensywnej rehabilitacji społecznej.

Standardowe zajęcia w pracowniach ŚDS, terapie prowadzone w gabinetach, wymagające zabiegi oraz intensywna praca na sali rehabilitacyjnej są uzupełniane licznymi atrakcjami, nietypowymi spotkaniami integracyjnymi oraz wydarzeniami okolicznościowymi. W 2022 roku uczestnikami ŚDS było 91 osób, w 2023 roku było to 73 osoby, a w 2024 roku – 88 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy wraz z filią „Na Polnej" prowadzi także **mieszkania treningowe**, które stanowią formę wsparcia społecznego, umożliwiającą przygotowanie osób przebywających w ŚDS do samodzielnego życia. Mieszkanie nr 1, o powierzchni 30,76 m², zostało zasiedlone w kwietniu 2024 roku. Na podstawie decyzji wydanej przez OPS w Krapkowicach zawarto z lokatorem umowę najmu. Dla rodziny zamieszkującej lokal opracowano indywidualny program wsparcia, realizowany zgodnie z założeniami. W wyniku kontroli jakiej poddano w 2024 roku lokal nr 2 o powierzchni 65,70 m² oceniono, że wymaga on przebudowy i dostosowania, gdyż nie spełnia obecnych wymagań określonych w rozporządzeniu dotyczącym mieszkań treningowych i wspomaganych. W związku z tym złożono wniosek o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na przeprowadzenie niezbędnych prac adaptacyjnych.

W ramach rehabilitacji społeczno-zawodowej mieszkańców zmagających się z niepełnosprawnością, na terenie Gminy funkcjonuje **Warsztat Terapii Zajęciowej**. Warsztat prowadzi rehabilitację społeczną i zawodową, rozwija umiejętności niezbędne do pracy i samodzielnego życia, wspiera samodzielność uczestników oraz zapobiega ich wykluczeniu społecznemu poprzez stałe monitorowanie sytuacji życiowej. W zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia przez uczestników WTZ prowadzone są pracownie, których działalność zakłada przekazywanie uczestnikom wiedzy z zakresu specyfiki konkretnych zawodów, ale również obowiązków i praw pracownika. Uczestnicy WTZ mogą także korzystać z poradnictwa i doradztwa zawodowego. Warsztat w latach 2022-2024 prowadził zajęcia dla 30 osób.

W związku z koniecznością dalszego ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego pojawiła się potrzeba rozszerzenia oferty wsparcia dla mieszkańców z niepełnosprawnościami. We wrześniu 2024 roku rozpoczęto rozmowy na temat utworzenia **Zakładu Aktywności Zawodowej**, którego celem jest integracja społeczno-zawodowa poprzez tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. ZAZ funkcjonuje od stycznia 2025 roku, dzięki czemu 20 mieszkańców z niepełnosprawnościami znalazło tam zatrudnienie[20].

[20] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.

Na rzecz pomocy mieszkańcom w trudnej sytuacji rzeczowej jak i osobom z niepełnosprawnościami na terenie Gminy działa **Stowarzyszenie Centrum Integracji Lokalnej „Sami Pomocni”**. Działania organizacji skupiają się wokół integracji i rozwoju lokalnego środowiska społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami. Cele Stowarzyszenia obejmują m.in. pomoc społeczną, działalność charytatywną, ochronę zdrowia, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz wspieranie kultury i sportu. W 2024 roku Stowarzyszenie „Sami Pomocni” współorganizowało w Krapkowicach Warsztaty Adwentowe – imprezę integracyjną skierowaną do mieszkańców Gminy. Wydarzenie to miało na celu integrację społeczności lokalnej oraz wsparcie osób w trudnej sytuacji życiowej. Warsztaty były organizowane wspólnie ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Krapkowicach. Ponadto, Stowarzyszenie angażowało się w organizację innych wydarzeń, takich jak zabawy andrzejkowe, spotkania mikołajkowe oraz udział w jarmarkach bożonarodzeniowych w Krapkowicach i Gogolinie. Działania te miały na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz integrację różnych grup społecznych w Gminie[21].

[21] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

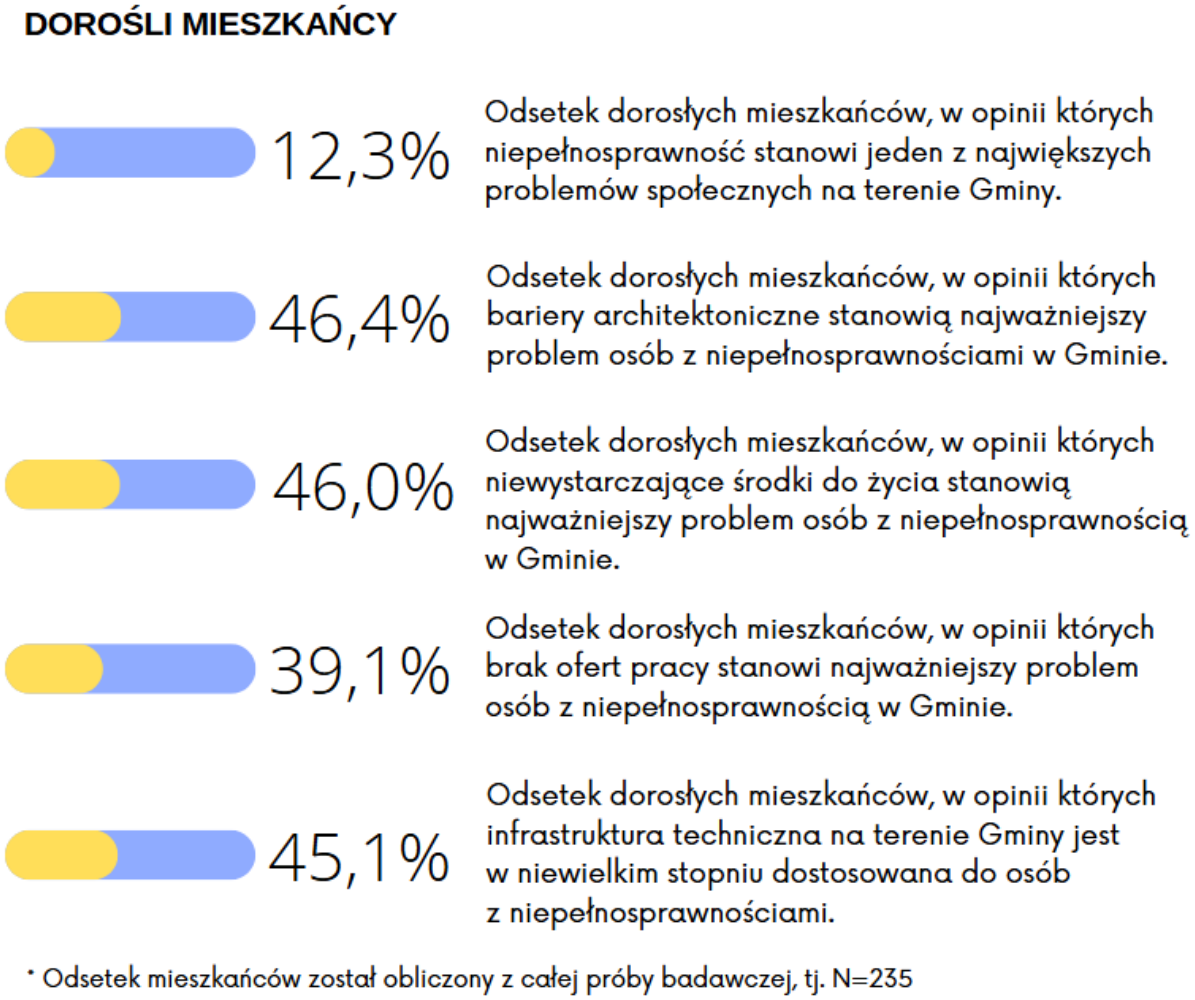

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny”

głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian[22].

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin ,,zdrowie psychiczne" jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

Dla mieszkańców Gminy świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2022 roku z tego rodzaju świadczeń skorzystało 17 osób, w 2023 roku było to 15 osób, natomiast w 2024 roku liczba osób korzystających z takich usług zmniejszyła się do 12.

Wykres 54. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024

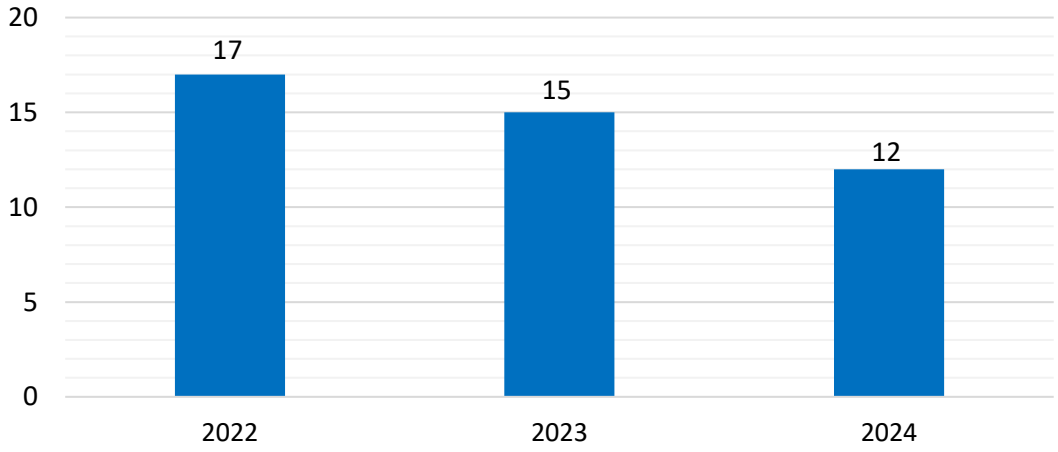

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W 2022 i 2023 roku, w okresie świąt Bożego Narodzenia, dzięki współpracy OPS w Krapkowicach z Fundacją Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Trzynastka" z Zakrzowa, najbardziej potrzebujące osoby korzystające z usług opiekuńczych oraz ich rodziny otrzymały wsparcie w postaci paczek żywnościowych[23].

[22] www.psychiatriapolska.pl.
[23] Sprawozdanie z rocznej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach za 2022 i 2023.

W zakresie zdrowia psychicznego mieszkańcy gminy Krapkowice mogą skorzystać z pomocy **Annogórskiego Centrum Zdrowia Psychicznego** w Krapkowicach. Jest to placówka działająca od 2023 roku, świadcząca kompleksową pomoc psychiatryczną i psychologiczną dla mieszkańców powiatów krapkowickiego i strzeleckiego. Centrum oferuje usługi zarówno dorosłym, jak i dzieciom oraz młodzieży. W jego zasobach znajdują się: Poradnia Zdrowia Psychicznego, Oddział Dzienny Psychiatryczny, Zespół Leczenia Środowiskowego oraz Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny[24].

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

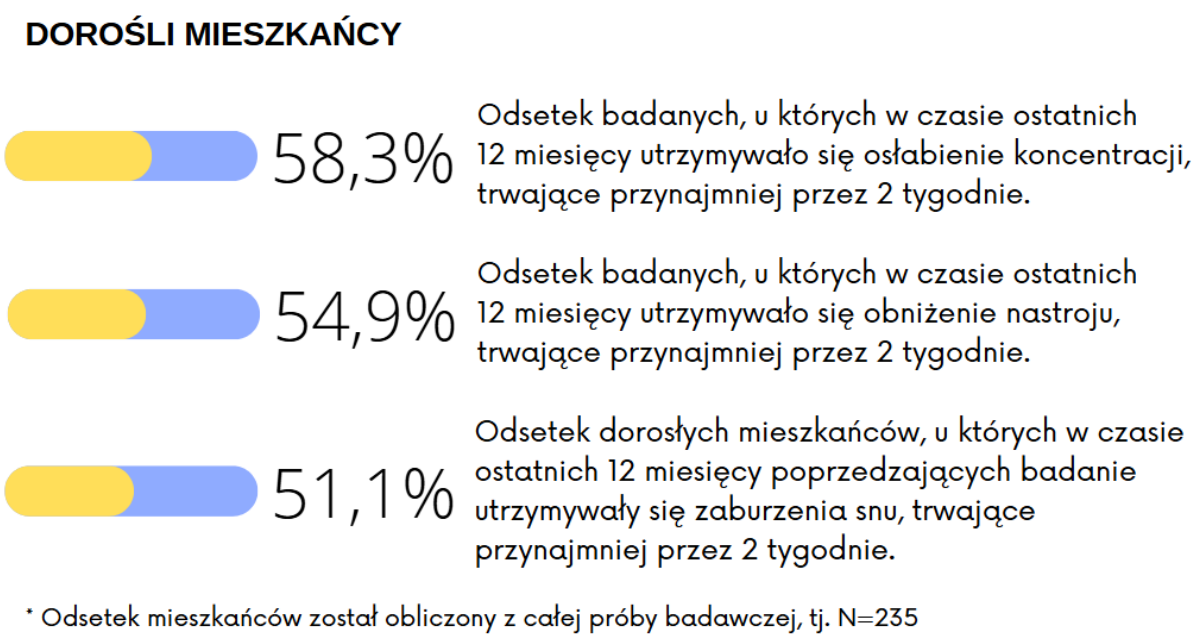

[24] https://aczp.pl/.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem, a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny[25].

W 2024 roku z pomocy OPS w Krapkowicach z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 50 rodzin, natomiast z powodu narkomanii – 7 rodzin. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu, jak i z powodu narkomanii ulegała wahaniom. Szczegółowe dane znajdują się na poniższym wykresie.

[25] Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Wykres 55. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024

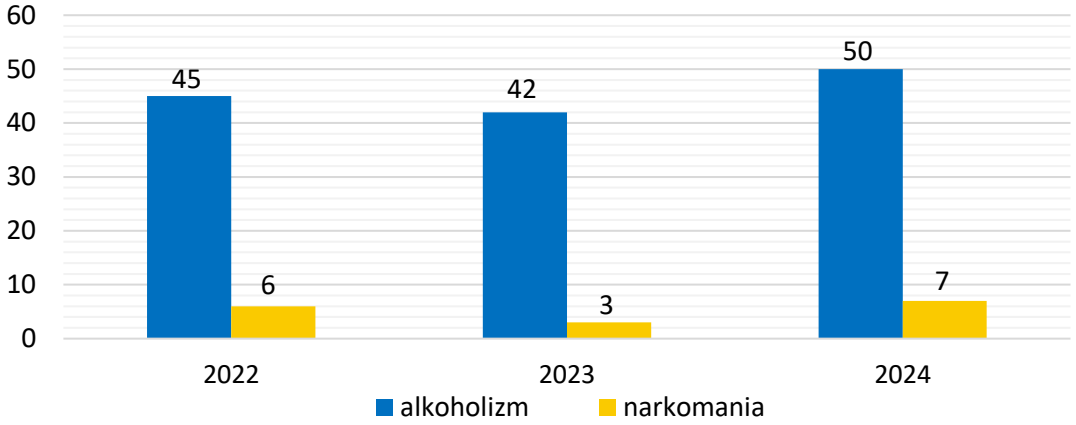

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez GKRPA, w ramach przysługujących jej uprawnień. W 2024 roku Komisja liczyła 6 członków, którzy przeprowadzili wówczas rozmowy z 45 osobami mającymi problem z nadużywaniem alkoholu oraz 8 członkami ich rodzin, natomiast wobec 6 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W latach 2022-2024 nastąpiły wahania liczby osób uzależnionych, z którymi członkowie Komisji prowadzili rozmowy (w 2024 roku w stosunku do roku 2022 odnotowano wzrost o 18,4%, z kolei względem 2023 roku spadek o 11,8%). Biorąc pod uwagę liczbę członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy oraz liczbę osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, odnotowano spadek. W pierwszym przypadku o 46,7%, a w drugim o 60,0%. Szczegółowe dane dotyczące działań GKRPA w analizowanych latach, przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Działania GKRPA w gminie Krapkowice w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi prowadzono rozmowy	38	51	45
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi prowadzono rozmowy	15	11	8
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	15	8	6

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

W 2024 roku i w latach poprzednich na terenie gminy Krapkowice funkcjonował **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe), który był czynny 70 godzin w miesiącu. Pomoc i wsparcie mogą uzyskać tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc.

W 2024 roku w Punkcie udzielono 350 porad 65 osobom z problemem alkoholowym, z kolei z tej formy wsparcia skorzystało 20 członków rodziny osoby z problemem alkoholowym. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób uzależnionych objętych poradnictwem oferowanym przez Punkt uległa spadkowi (w 2024 roku względem 2022 roku o 2,9%), natomiast liczba członków ich rodzin zwiększyła się.

W latach 2022–2024 z poradnictwa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym nie skorzystała żadna osoba z problemem narkotykowym ani żaden dorosły członek rodziny dotkniętej tym problemem.

Wykres 56. Liczba osób uzależnionych od alkoholu oraz dorosłych członków ich rodzin, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2022-2024

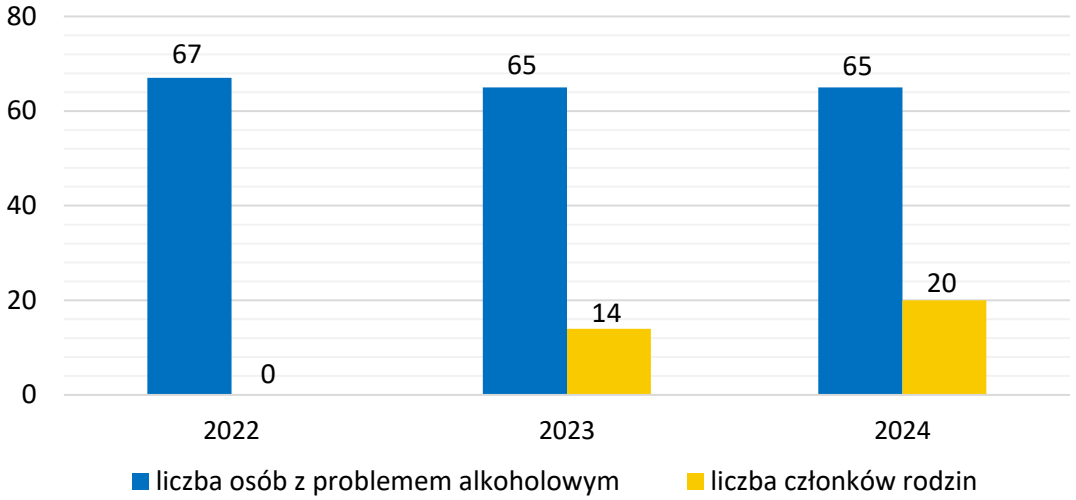

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

Ponadto, na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024 działalność prowadziło **Krapkowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Turystyczne**, tj. organizacja formalna działająca w oparciu o zapisy ustawy o stowarzyszeniach. Rodziny zamieszkujące Gminę, borykające się z problemami uzależnień i przemocą domową mają szanse uczestniczyć w spotkaniach integracyjnych oraz wyjazdach. KSTT organizuje także dla swoich członków i grup trzeźwościowych różnorodne spotkania edukacyjne oraz tematyczne dotyczące uzależnienia od alkoholu. Funkcjonowała również samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (AA). Ponadto w latach 2022-2023 działała także samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon), z kolei w latach 2023-2024 działalność prowadził Klub abstynenta (organizacja nieformalna)[26].

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży**. W latach 2022-2023 w gminie Krapkowice w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN zrealizowano programy profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży. W każdym roku sprawozdawczym przeprowadzony został program Debata, w którym udział wzięło w 2022 roku 101 uczniów

[26] Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024.

oraz 3 nauczycieli lub wychowawców, w 2023 roku uczestniczyło w nim 152 uczniów i 2 nauczycieli, zaś w 2024 roku 115 uczniów i 3 nauczycieli. W analizowanych latach przeprowadzono także program Szkolna Interwencja Profilaktyczna gromadzący 2 uczniów, 4 nauczycieli oraz 6 rodziców w 2022 roku, z kolei w 2023 roku 12 uczniów, 17 nauczycieli i 10 rodziców (liczba uczestników tego programu w 2024 roku nie jest szczegółowo określona). W 2022 i 2024 roku zorganizowano TUTORING SZKOLNY – program pedagogiki dialogu, który zgromadził po 25 uczniów oraz rodziców, a także 5 nauczycieli w 2022 roku oraz 52 uczniów i 2 nauczycieli w 2024 roku. Ponadto w 2024 roku uczniowie mogli uczestniczyć w Programach: Unplugged (gromadzącym 36 uczniów i 2 nauczycieli) oraz Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej (16 uczniów i 4 nauczycieli).

W latach 2022-2024 zrealizowano również program z obszaru profilaktyki uniwersalnej, nieobjęty systemem rekomendacji. W 2022 roku w programie wzięło udział 974 uczniów, 55 nauczycieli oraz 300 rodziców, w 2023 roku było to 805 uczniów, 30 nauczycieli i 150 rodziców, a w 2024 roku było to 676 uczniów oraz 21 nauczycieli.

Ponadto w latach 2022-2023 przeprowadzono działania nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. Były to jednorazowe prelekcje, pogadanki prowadzone przez funkcjonariuszy służb mundurowych (np. policja, straż miejska), w których udział wzięło 1 200 uczestników w 2022 roku oraz 300 osób w 2023 roku, a także festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi), w których uczestniczyło 316 osób w 2022 roku i 270 osób w 2023 roku. W 2022 roku odbyły się także imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych) gromadzące 1 300 uczestników.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Krapkowice. W latach 2022-2024 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy wahała się – w 2022 roku było to 63 punkty, natomiast w 2023 roku – 64 punkty, a w 2024 roku liczba ta zmalała do 60 punktów. W 2024 roku 45 punktów przeznaczonych było do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), a 15 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024

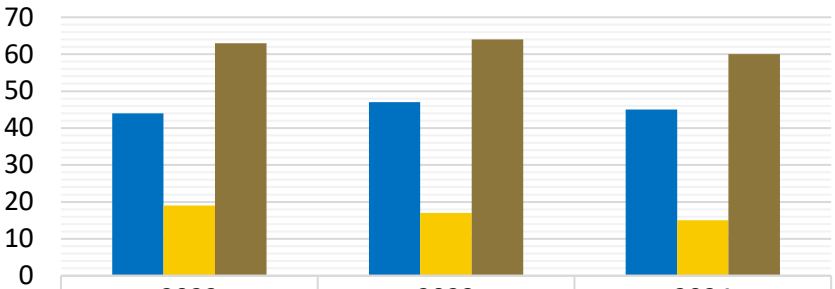

	2022	2023	2024
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	44	47	45
przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	19	17	15
punkty sprzedaży napojów alkoholowych	63	64	60

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Krapkowice. W latach 2022-2024 na terenie Gminy liczba ta ulegała wahaniom – w 2022 roku wyniosła 344 osoby, w 2022 roku były to 336 osób, z kolei w 2024 roku ukształtowała się na poziomie 356 osób.

Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Krapkowice w latach 2022-2024

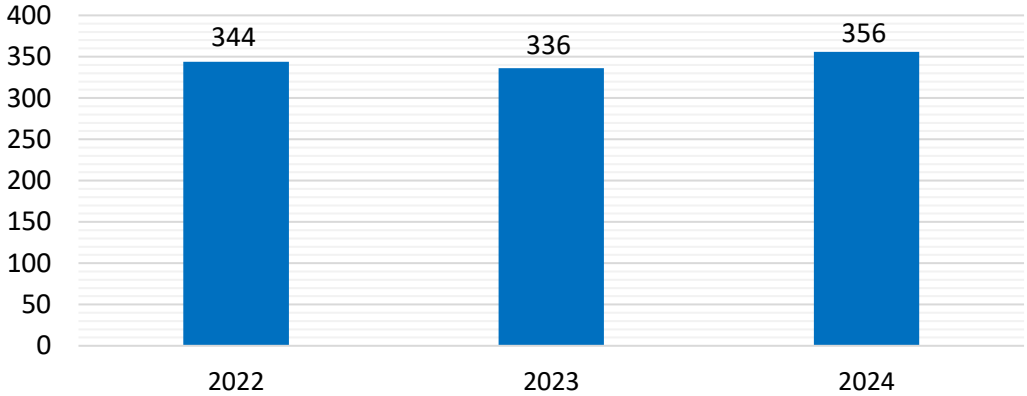

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

Na terenie gminy Krapkowice działalność prowadzi **Poradnia Leczenia Uzależnień**. W ramach działalności poradni prowadzone są: podstawowa grupa terapeutyczna realizująca intensywny program leczenia uzależnień, grupa pogłębiona dla osób kontynuujących proces zdrowienia oraz terapia indywidualna, dostępna zarówno dla osób uzależnionych, jak i współuzależnionych. W 2024 roku terapię odwykową rozpoczęły 144 osoby, w tym 34 kobiety i 110 mężczyzn. Na leczenie stacjonarne skierowano 7 pacjentów. Dodatkowo pomocą objęto 9 osób z uzależnieniem krzyżowym, wśród których było 7 mężczyzn i 2 kobiety.

W ramach edukacji zdrowotnej na terenie Gminy prowadzono działania informacyjno-edukacyjne, w tym kampanie podnoszące świadomość o zagrożeniach związanych ze spożywaniem alkoholu i jego wpływem na kierowców oraz ich otoczenie. W 2024 roku Centrum Profilaktyki i Reedukacji ATELIER z Krakowa zorganizowało warsztaty edukacyjne na temat prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, skierowane do uczniów i nauczycieli, mające na celu m.in. zmniejszenie ryzykownych zachowań i promowanie asertywności wobec alkoholu. Wzięło w nich udział 44 uczniów i kilku nauczycieli. Odbyła się również debata społeczna z udziałem około 100 osób, dotycząca przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach. Dla dorosłych prowadzono działania edukacyjne na temat skutków picia alkoholu przez dzieci i młodzież, w tym informowano o problemach, konsekwencjach i metodach zapobiegania uzależnieniom. Materiały edukacyjne były rozpowszechniane podczas festynów i imprez, a w szkołach organizowano spotkania z pedagogami, rodzicami i uczniami we współpracy z Policją[27].

[27] Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

PROBLEM ALKOHOLOWY

DOROŚLI MIESZKAŃCY

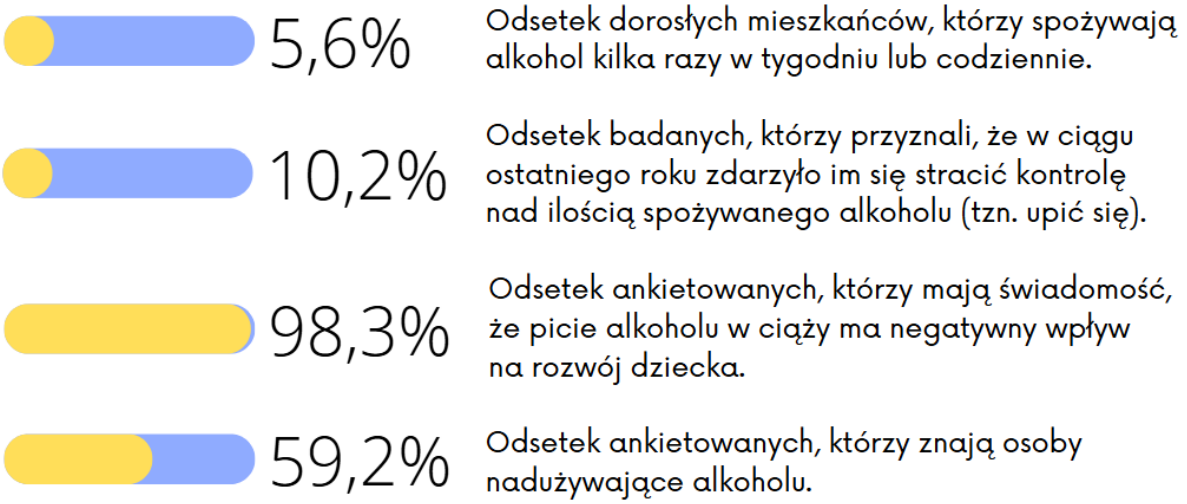

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

UCZNIOWIE

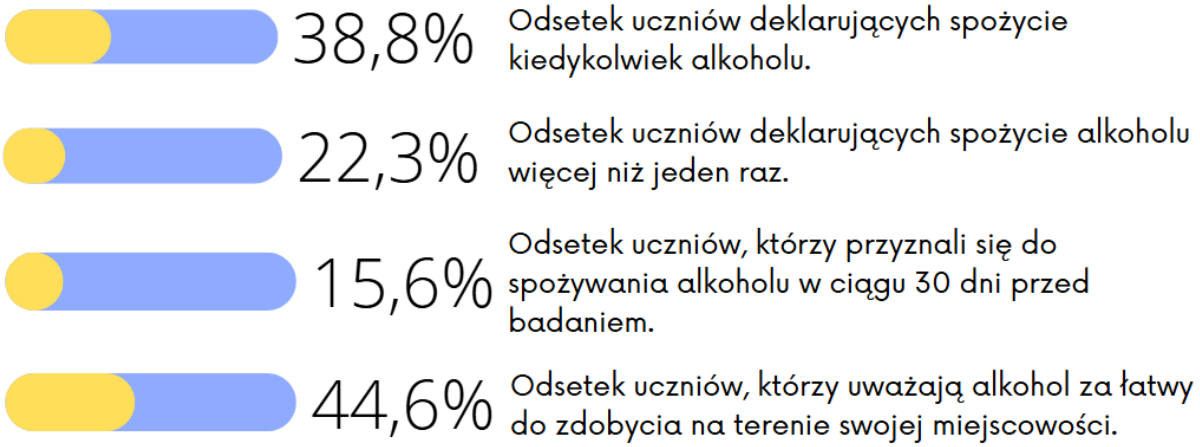

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=814

PROBLEM NIKOTYNOWY

DOROŚLI MIESZKAŃCY

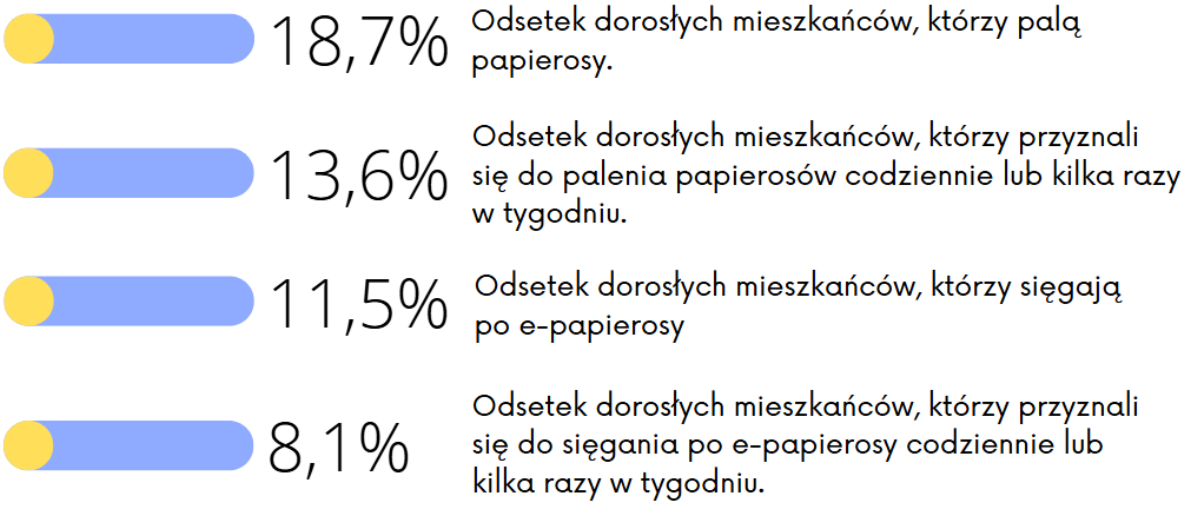

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

UCZNIOWIE

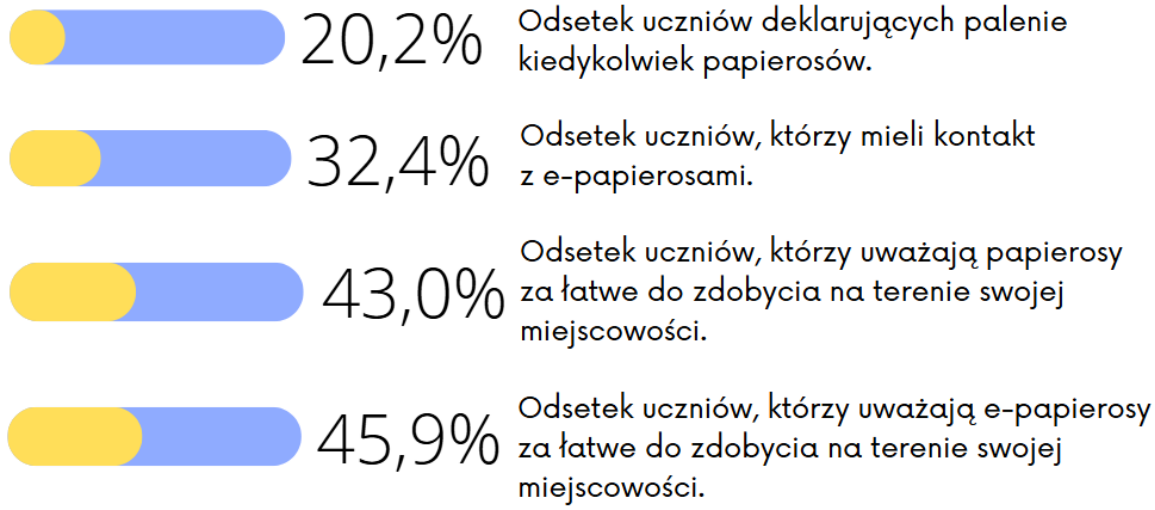

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=814

PROBLEM NARKOTYKOWY

DOROŚLI MIESZKAŃCY

0,0% Żaden dorosły mieszkaniec Gminy nie stwierdził, że kiedykolwiek zażywał środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia).

16,2% Odsetek ankietowanych, którzy znają osoby nadużywające narkotyków.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

UCZNIOWIE

6,5% Odsetek uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne.

2,5% Odsetek uczniów, którzy zażywają środki psychoaktywne regularnie/codziennie.

4,3% Odsetek uczniów, którzy przyznali się do zażywania środków psychoaktywnych w ciągu 30 dni przed badaniem.

9,2% Odsetek uczniów, którzy uważają dopalacze za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

12,4% Odsetek uczniów, którzy uważają narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=814

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

(formy uzależnień, które nie są związane z substancjami chemicznymi, hazard, siecioholizm, zakupoholizm)

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

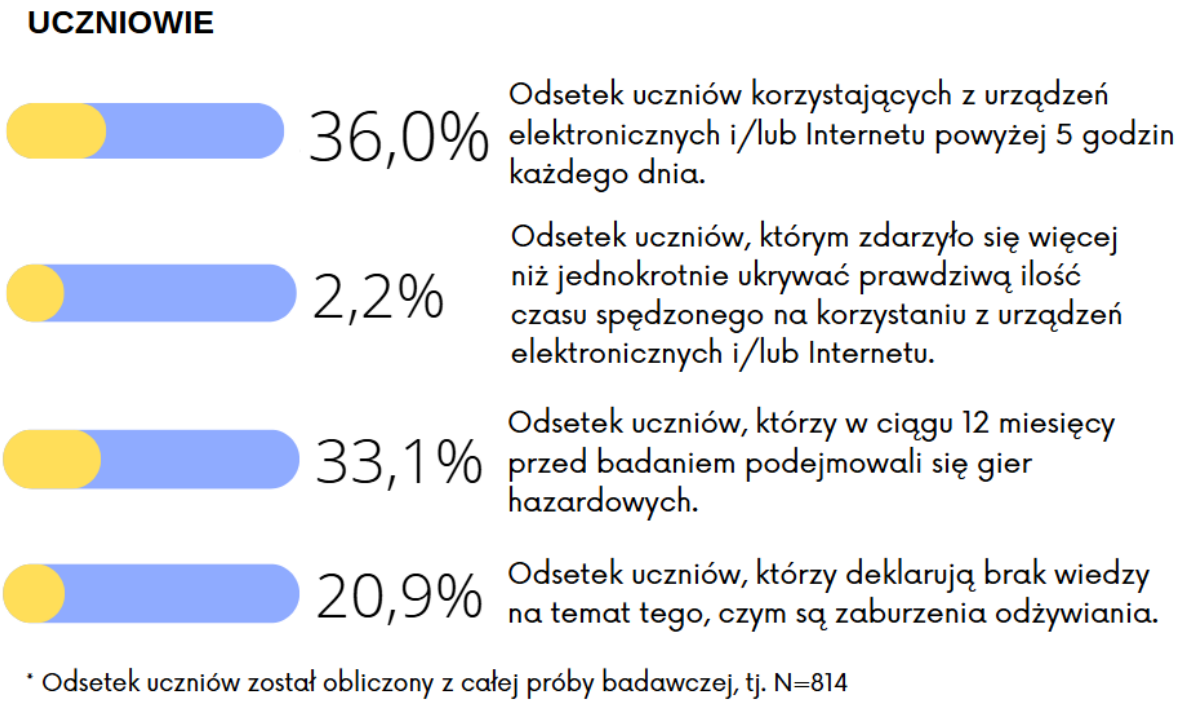

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej, niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Krapkowice zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który zostaje powołany przez Burmistrza Krapkowic, natomiast jego obsługę organizacyjno-techniczną zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej. Tworzą go przedstawiciele OPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, placówek oświatowych, sądu, poradni leczenia uzależnień i organizacji pozarządowych – łącznie 15 osób[28].

[28] https://ops.krapkowice.pl/40/46/zespol-interdyscyplinarny.html.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
   1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
   2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
   3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
   4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
   5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
   6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
   7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty",
   8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
   9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
   10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). W 2024 roku Zespół odbył 6 posiedzeń. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze/ diagnostyczno-pomocowe. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba grup uległa wahaniom, natomiast najniższą wartość osiągnęła w 2022 roku – 36, z kolei najwyższą w 2023 roku – 61. W 2024 roku na terenie Gminy funkcjonowało 40 grup. W przypadku liczby ich spotkań, dostrzegalny jest wzrost ze 169 w 2022 roku do 192 spotkań, które odbyły się zarówno w 2023 roku, jak i 2024 roku.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	6
liczba powołanych grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych	36	61	40
liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	169	192	192

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty" w ramach powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A" w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy.

Na przestrzeni lat 2022-2024 na terenie gminy Krapkowice najwięcej procedur „Niebieskie Karty" wszczęto w 2023 roku, a ich liczba osiągnęła wówczas 49. W 2022 roku było to 48 procedur, z kolei w 2024 roku – 44 procedury, przy czym 23 z nich zostały założone przez Komendę Powiatową Policji w Krapkowicach, 8 przez Ośrodek Pomocy Społecznej, 7 procedur wszczęła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2 – ochrona zdrowia, a 4 karty NK założyli przedstawiciele oświaty.

Wykres 59. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty" na przestrzeni lat 2022-2024

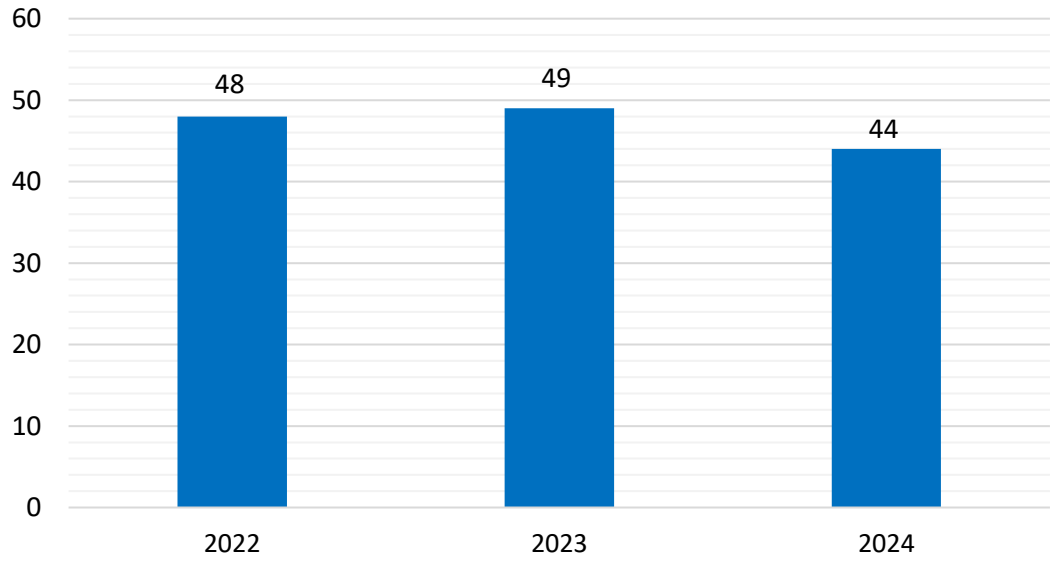

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

Przemoc domowa to problem, który dotyka różnorodne grupy społeczne, niezależnie od płci, wieku, poziomu wykształcenia, zajmowanej pozycji społecznej czy też zawodu. Liczba osób doznających przemocy domowej w gminie Krapkowice, które zostały objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego, na przestrzeni lat 2022-2024 ulegała wahaniom, przy czym w 2022 roku pomocy udzielono 133 mieszkańcom doświadczającym przemocy, w 2023 roku były to 152 osoby, a w 2024 roku – 144 osoby. W ostatnim roku sprawozdawczym dzieci stanowiły 61,1% wszystkich osób doznających przemocy (88 osób), kobiety stanowiły 34,0% (49 osób), natomiast odsetek mężczyzn w tej grupie wyniósł 4,7% (7 osób).

W latach 2022-2024 na terenie Gminy liczba osób stosujących przemoc, objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego wzrosła z 63 w 2022 roku do 70 w latach 2023 i 2024, przy czym w 2024 roku mężczyźni stosujący przemoc stanowili 81,4% wszystkich osób stosujących przemoc (57 osób), a kobiety 18,6% (13 osób).

Wykres 60. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc objętych działaniami i pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024

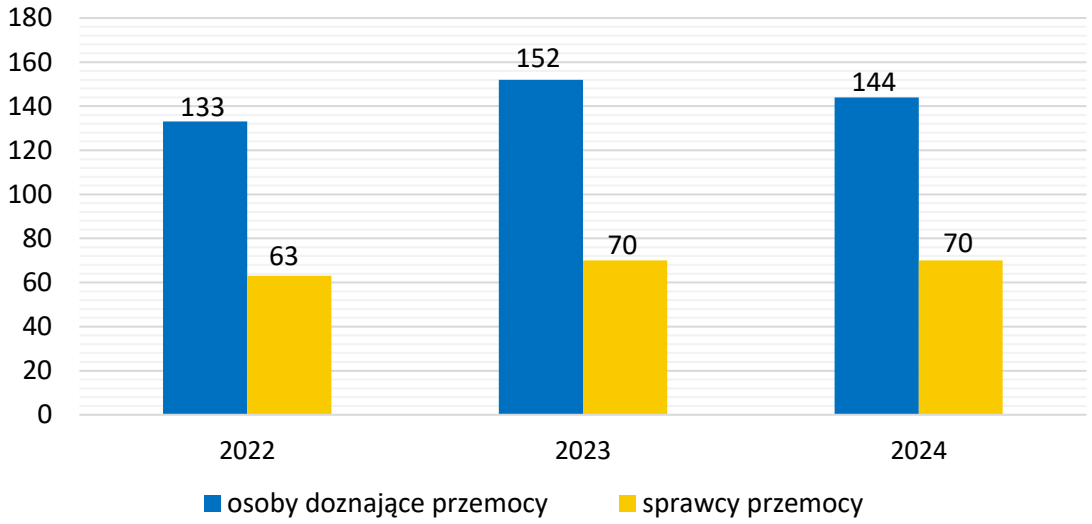

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka wychowującego się w rodzinie uwikłanej w problem przemocy domowej, konieczne jest umieszczenie go w pieczy zastępczej. Istotne jest zatem efektywne zapobieganie i rozwiązywanie problemu przemocy w środowiskach rodzinnych oraz praca z rodzicami, celem powrotu dziecka do rodziny biologicznej. W trosce o dobro małoletnich dzieci, OPS w Krapkowicach współpracuje z instytucjami takimi jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krapkowicach oraz Sąd Rodzinny w Strzelcach Opolskich. W latach 2022-2024 przekazano do III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego zawiadomienia dotyczące wszczęcia procedury „Niebieskie Karty", ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci małoletnich doznających przemocy domowej. W 2024 roku wysłano 25 takich pism. Ponadto kierowano do Prokuratury zgłoszenia o podejrzeniu popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej[29].

W latach 2022-2024 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty" w gminie Krapkowice uległa spadkowi. W 2024 roku zakończono 22 procedury, w tym 18 z tytułu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu jej stosowania oraz 4

[29] Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

z powodu braku zasadności podejmowania działań. Szczegółowe dane z tego zakresu prezentuje kolejny wykres.

Wykres 61. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty" w gminie Krapkowice w latach 2022-2024

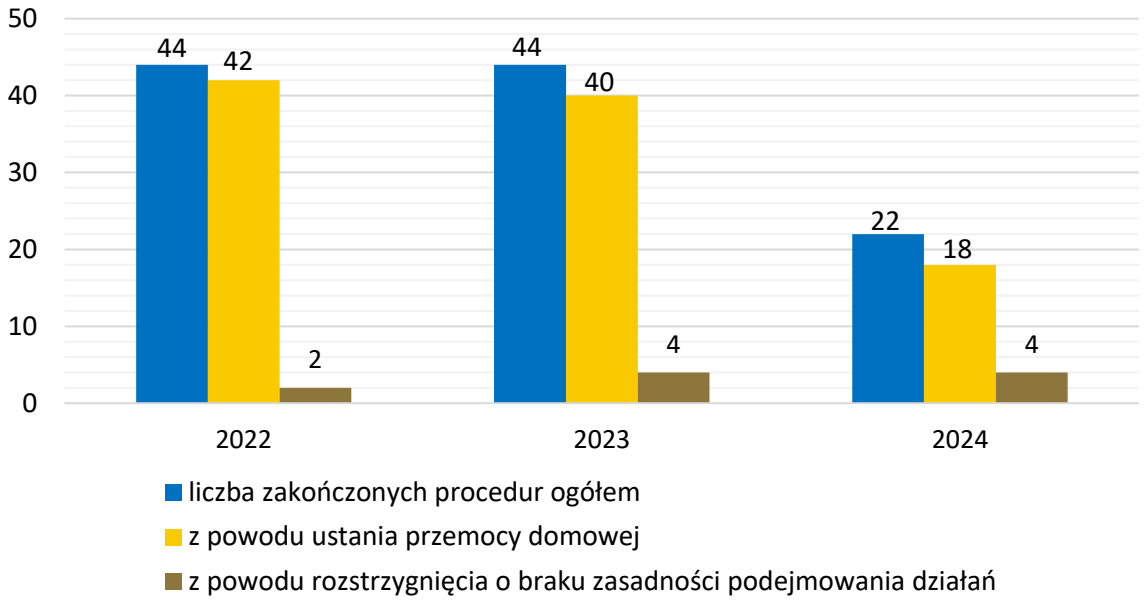

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

Zespół Interdyscyplinarny w Krapkowicach podejmuje także działania we współpracy z przedstawicielami różnych instytucji i służb, takich jak policja, pomoc społeczna, służba zdrowia, placówki oświatowe, sąd, kuratorzy sądowi, prokuratura, straż miejska, żandarmeria wojskowa i innymi podmiotami. Jednym z nich jest Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Turystyczne w Krapkowicach. W latach 2022-2024 w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem ZI zachęcał osoby doświadczające przemocy do udziału w spotkaniach integracyjnych oraz wyjazdach, podczas których prowadzono działania edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości i wrażliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Z tej formy wsparcia w 2024 roku skorzystało ponad 50 osób[30].

Ponadto członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w związku z prowadzeniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, kontaktują się z osobami uwikłanymi w problem przemocy domowej. W 2024 roku w gminie Krapkowice

[30] Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

Komisja przeprowadziła rozmowy z 7 osobami doznającymi przemocy domowej, 7 stosującymi przemoc oraz 3 świadkami przemocy[31].

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest także obszarem działalności innych instytucji i służb funkcjonujących na terenie Gminy. **Placówki oświatowe** funkcjonujące na terenie gminy Krapkowice w całym okresie sprawozdawczym prowadziły działania dydaktyczno-profilaktyczne z zakresu zapobiegania agresji i przeciwdziałania przemocy domowej w oparciu o szkolne programy profilaktyczno-wychowawcze.

Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach realizowała działania edukacyjne, organizując cykl spotkań z pedagogami, rodzicami i uczniami, poświęconych zagadnieniom cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej oraz mowie nienawiści. W ramach procedury „Niebieskie Karty" dzielnicowi spotykali się z osobami doświadczającymi przemocy domowej, informując je o dostępnych możliwościach prawnych rozwiązania problemu. Prowadzili również rozmowy z osobami stosującymi przemoc oraz dokumentowali sytuację rodzin objętych procedurą. W 2024 roku przeprowadzono łącznie 372 interwencje domowe, z których nie każda skutkowała formalnym wszczęciem procedury „Niebieskie Karty". Dzielnicowi współdziałali także z kuratorami sądowymi w sprawach osób pozostających pod dozorem sądowym.

Poradnia Leczenia Uzależnień w Krapkowicach w całym okresie sprawozdawczym realizowała działania edukacyjne dla osób uzależnionych, które dopuszczały się przemocy, w ramach terapii odwykowej. Edukacja była prowadzona zarówno podczas spotkań indywidualnych, jak i grupowych przez terapeutów oraz psychologów. Z oferowanych konsultacji i zajęć edukacyjnych w 2024 roku skorzystało 15 osób uczestniczących w działaniach skierowanych bezpośrednio do sprawców przemocy.

Wiedza na temat przemocy w gminie Krapkowice była systematycznie pogłębiana poprzez działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej. Mieszkańców informowano o instytucjach funkcjonujących na terenie Gminy, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy. Na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach, w zakładce Zespół Interdyscyplinarny, regularnie zamieszczano artykuły i materiały informacyjne. Rozpowszechniano także wiedzę na temat przemocy domowej oraz

[31] Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024.

dostępnych form pomocy, szczególnie w kontekście rodzin z problemem alkoholowym. Przekazano 1000 egzemplarzy broszur i plakatów do placówek ochrony zdrowia, punktów informacyjno-konsultacyjnych oraz jednostek pomocy społecznej[32].

W ramach realizacji zadania podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów związanych z używaniem alkoholu, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzono szkolenia i działania edukacyjne skierowane do przedstawicieli grup zawodowych zaangażowanych w system wsparcia. W 2024 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Krapkowicach uczestniczyli w następujących szkoleniach: „Współpraca w Zespołach Interdyscyplinarnych i Grupach Diagnostyczno-Pomocowych" zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu – udział wzięło 10 członków Zespołu, „Przeciwdziałanie przemocy – aspekty psychologiczne i prawne" organizowanym przez Stowarzyszenie Niebieska Linia – udział wzięły 2 osoby, a także „Z pomocą rodzinie" w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, organizowanym przez KCPU i Ministerstwo Zdrowia – udział wzięła 1 osoba. Ponadto członkowie ZI uczestniczyli w bezpłatnych webinariach poświęconych tematyce zapobiegania przemocy domowej[33].

[32] Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.
[33] Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

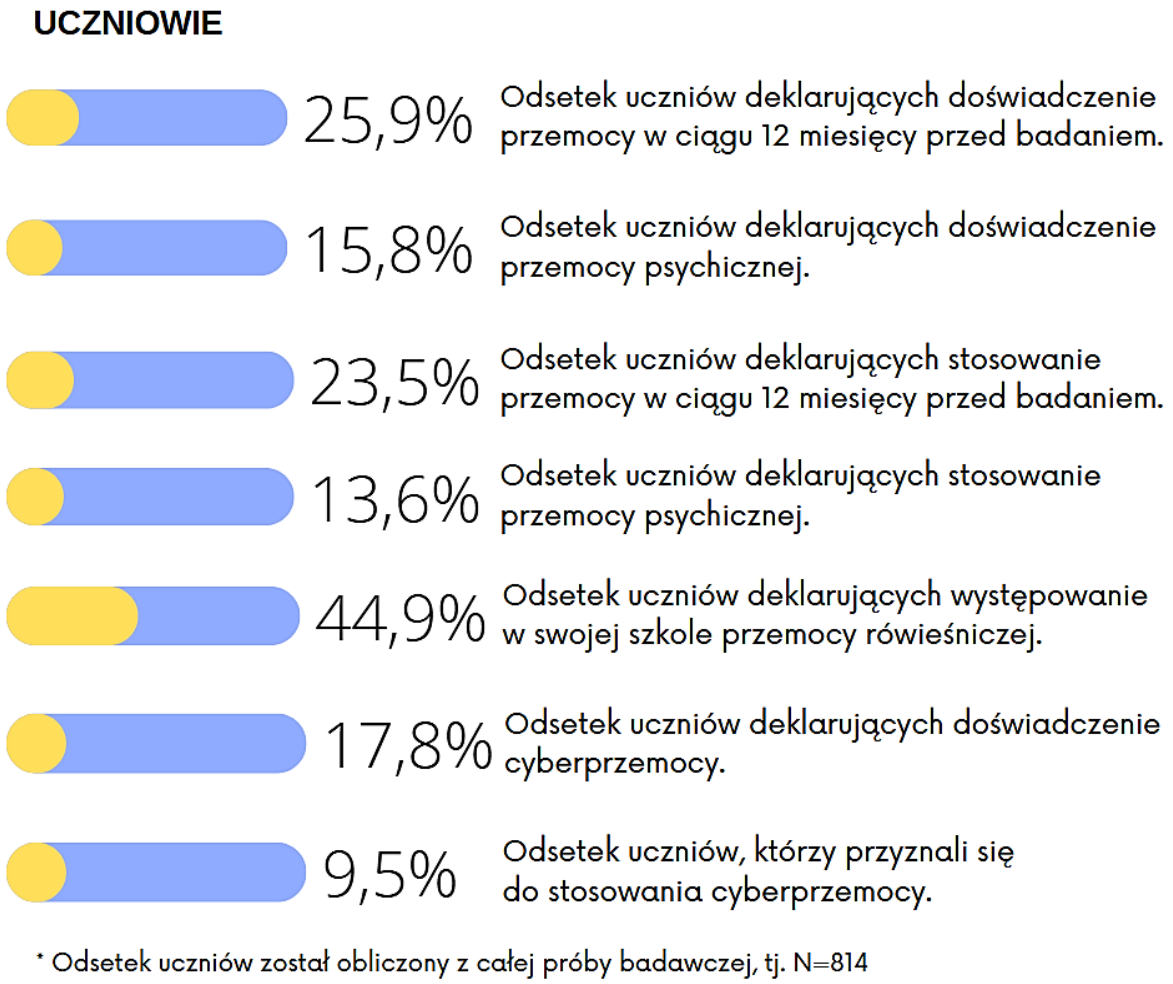

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=814

Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla polityki społecznej. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym członkiem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat, w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Krapkowice odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2024 roku wyniósł 25,9%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2022 o 1,0 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 62. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024

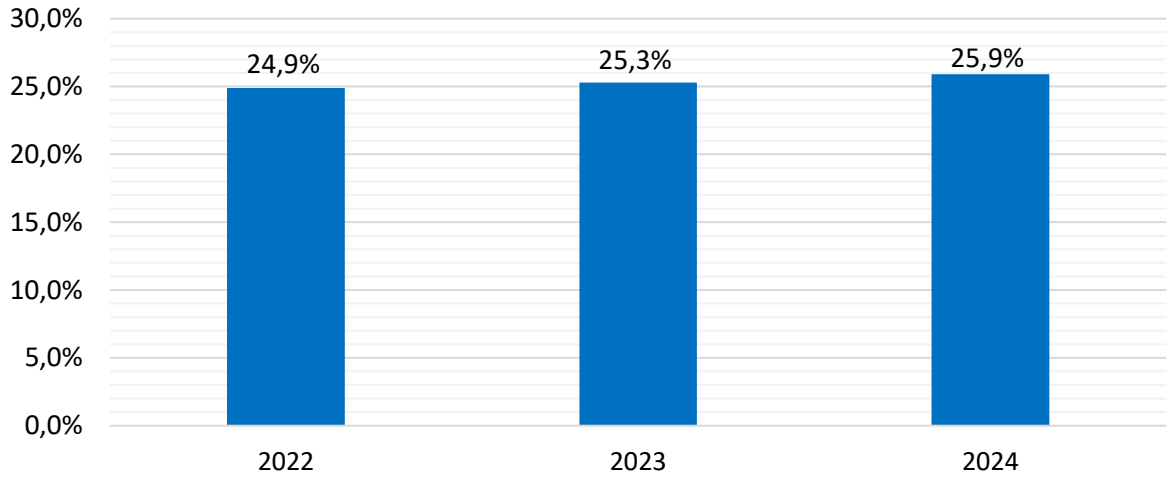

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających z pomocy i wsparcia OPS w Krapkowicach wyniosła w 2024 roku 362. 71,8% stanowiły kobiety (260 osób), natomiast pozostałe 28,2% to mężczyźni (102 osoby). Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można wzrost w zakresie liczby korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy, będących w wieku poprodukcyjny, który w 2024 roku względem 2022 roku ukształtował się na poziomie 9,7%. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 63. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

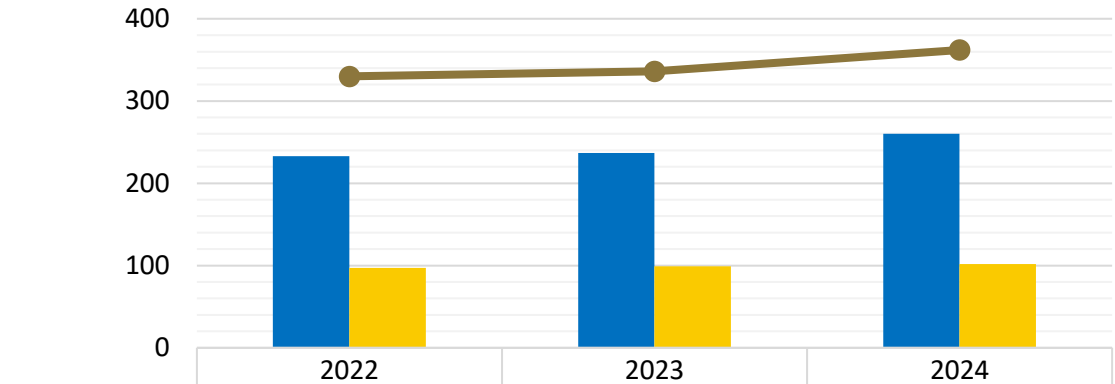

	2022	2023	2024
kobiety	233	237	260
mężczyźni	97	99	102
ogółem	330	336	362

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2022 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 96 mieszkańców gminy Krapkowice po 75 roku życia, w 2023 roku korzystających z tej formy wsparcia było 90, natomiast w 2024 roku – 80.

Wykres 64. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024

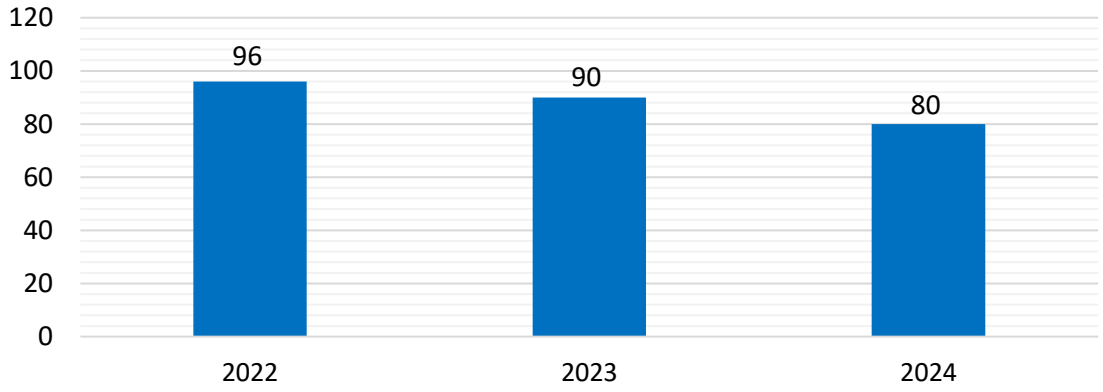

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, które nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy

o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70,0% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonkowie, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina uległa spadkowi w 2024 roku względem lat ubiegłych o 6 osób – w 2022 i 2023 roku było to 70 osób, z kolei w 2024 roku – 64 osoby. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń wzrosła, osiągając w 2024 roku najwyższą wartość – 2 587 047,09 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Odpłatność gminy Krapkowice za pobyt jej mieszkańców w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS	70	70	64
kwota świadczeń [w złotych]	1 876 725,71	2 335 711,25	2 587 047,09

Źródło: Sprawozdanie z rocznej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach za 2022, 2023 i 2024

Na terenie gminy Krapkowice funkcjonuje **Dom Dziennego Pobytu „Fantazja”**, który stanowi formę wsparcia dla osób starszych i działa w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej. Placówka ta zapewnia pomoc seniorom, którzy ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Wszystkie działania realizowane w DDP są dostosowane do aktualnych potrzeb uczestników, mając na celu utrzymanie ich dobrej kondycji psychicznej i fizycznej oraz wspieranie ich aktywnego udziału w życiu społecznym. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne, a seniorzy mogą korzystać z oferty ośrodka w dni robocze. Działalność DDP sprzyja aktywizacji społecznej osób starszych, wykorzystując ich wiedzę, doświadczenie i umiejętności do wspólnej realizacji różnorodnych działań oraz nawiązywania nowych relacji towarzyskich i przyjaźni.

W latach 2022-2024 DDP zapewnił swoim uczestnikom możliwość skorzystania z różnego rodzaju zajęć z zakresu rehabilitacji ruchowej, a także organizacji uroczystości okolicznościowych oraz udział w imprezach kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych. Wśród wydarzeń organizowanych corocznie znalazły się m.in. spotkania okolicznościowe, kiermasze, wyjazdy i spotkania integracyjne, wycieczki, zabawy, udział w wykładach, warsztatach, szkoleniach, projektach edukacyjnych i konferencjach, a także zawodach

sportowych. DDP „Fantazja" współpracuje również z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na terenie całego województwa[34].

Na terenie Gminy funkcjonuje także **Dom Pomocy Społecznej „Anna" w Krapkowicach** prowadzony przez powiat Krapkowicki – Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej „Anna" w Krapkowicach. To placówka przeznaczona dla osób starszych i niesamodzielnych, które wymagają całodobowej opieki. Dysponuje ona 22 miejscami i zapewnia zakwaterowanie w pokojach dwu- i trzyosobowych, całodobową opiekę pielęgniarską i lekarską, wyżywienie (także diety specjalistyczne), pomoc w codziennym funkcjonowaniu, rehabilitację oraz zajęcia terapeutyczne. Mieszkańcy mają dostęp do opieki socjalnej, uczestniczą w życiu społecznym i religijnym. Celem placówki jest zapewnienie godnych warunków życia i wsparcia osobom, które nie mogą samodzielnie funkcjonować[35].

Zadania w zakresie wsparcia i aktywizacji najstarszych mieszkańców gminy Krapkowice realizowane były także za pośrednictwem **Klubów Seniora**. Na terenie Gminy funkcjonują 3 takie kluby: Klub Seniora w Dąbrówce Górnej, Klub Seniora w Kórnicy oraz Aktywny Klub Seniora przy Rodzinnych Ogrodach Działkowych im. Tadeusza Kościuszki. Kluby Seniora to miejsca spotkań osób starszych, których celem jest aktywizacja społeczna, integracja oraz wsparcie emocjonalne. Organizują one różnorodne zajęcia – edukacyjne, rekreacyjne, kulturalne i prozdrowotne oraz czynnie uczestniczą w lokalnych i ponadlokalnych wydarzeniach[36].

Na terenie gminy Krapkowice działa **Gminna Rada Seniorów**. Jest to zespół składający się z 11 reprezentantów osób starszych zamieszkujących Gminę. Rada koncentruje się przede wszystkim na przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu seniorów, wspieraniu ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, promowaniu profilaktyki zdrowotnej oraz dbałości o kondycję fizyczną i psychiczną. Działa również na rzecz przełamywania negatywnych stereotypów dotyczących starości, budowania pozytywnego wizerunku seniorów jako osób doświadczonych i zaangażowanych, a także wspiera rozwój ofert edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz działa na rzecz poprawy ich bezpieczeństwa. GRS raz w miesiącu pełni dyżury w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Krapkowicach.

[34] Sprawozdanie z rocznej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach za 2022, 2023 i 2024.
[35] Informacja z działalności Domu Pomocy Społecznej „ANNA" w Krapkowicach za 2023 rok.
[36] https://krapkowice.pl/9571/2891/seniorzy-w-gminie-krapkowice.html.

Ważną instytucją wspierającą seniorów z terenu gminy Krapkowice jest **Uniwersytet Trzeciego Wieku**. Jest on skierowany do osób starszych, które chcą nadal się rozwijać, zdobywać wiedzę i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. UTW oferuje różnego rodzaju wykłady i zajęcia. Jego celem jest wspieranie aktywnego starzenia się, integracja seniorów oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej[37].

W Krapkowicach aktywnie funkcjonuje **Zarząd Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów**. W jego strukturach działa dziewięć kół terenowych obejmujących Krapkowice, Otmęt, Dąbrówkę Górną, Żywocice, Dobrą, Walce, Kromołów, Pietną oraz Stradunię. Organizacja zrzesza łącznie 840 członków. Główne obszary działalności organizacji koncentrują się na poprawie warunków życia osób starszych z gminy Krapkowice i okolic, a także na wspieraniu ich aktywności społecznej i kulturalnej. Zarząd realizuje inicjatywy mające na celu integrację środowiska senioralnego oraz zwiększenie ich udziału w życiu lokalnej społeczności[38].

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

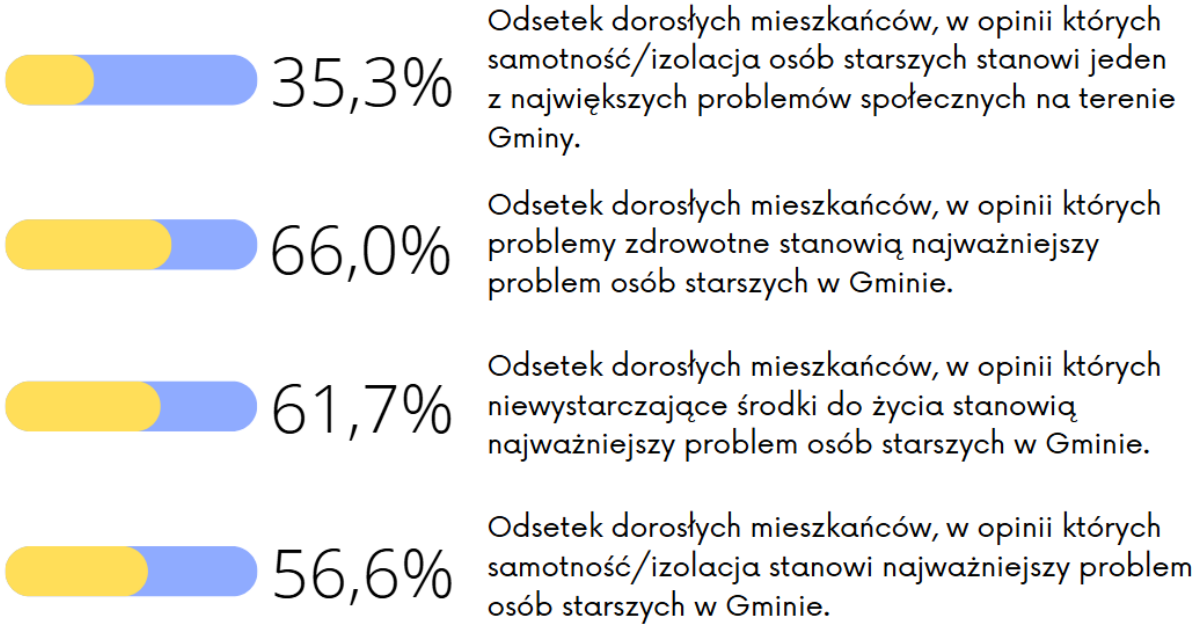

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

[37] https://krapkowice.pl/9571/2891/seniorzy-w-gminie-krapkowice.html.
[38] https://krapkowice.pl/6643/aktywni-seniorzy.html.

Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2024 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 187, co oznacza, że w stosunku do 2022 roku odnotowano spadek o 9,6%, z kolei względem roku 2023 – spadek o 7,6%.

Wykres 65. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024

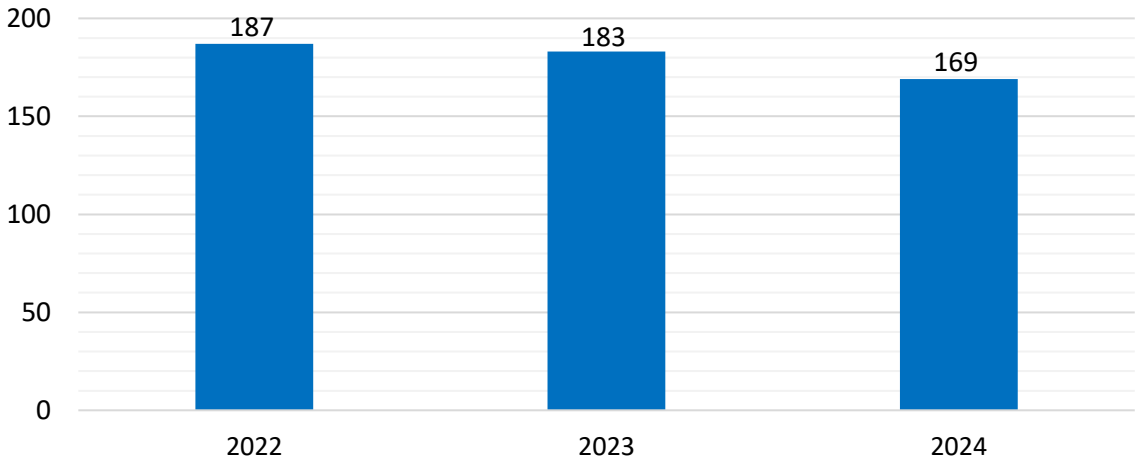

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W latach 2022-2024 dostrzegalna była zmienna tendencja, jeśli chodzi wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2022 roku osiągnął on wartość 39%, w 2023 roku – 38%, z kolei w 2024 roku był najniższy i przyjął wartość 36,0%.

Wykres 66. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2022-2024

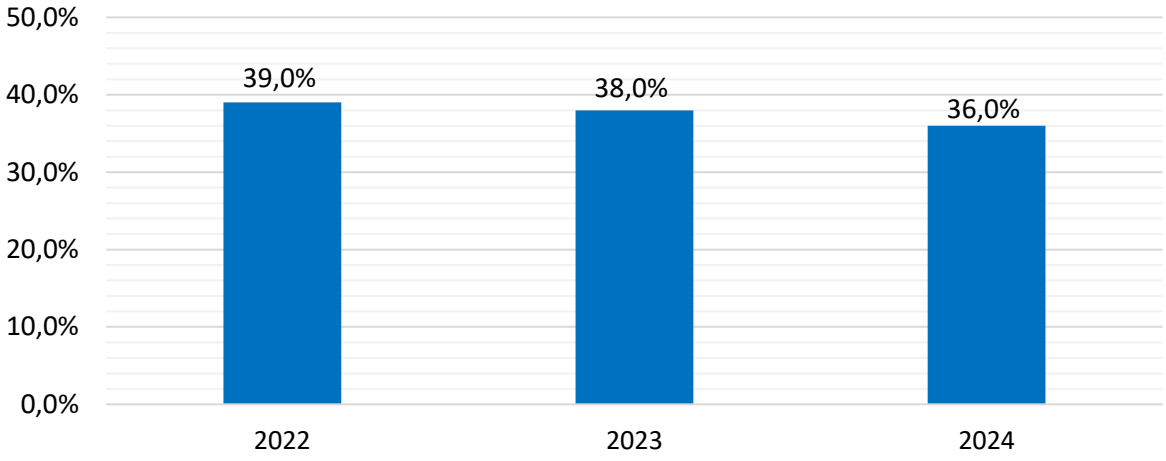

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Pracownicy socjalni OPS w Krapkowicach współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w Krapkowicach w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej oraz informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego.

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach zarejestrowanych było łącznie 440 mieszkańców gminy Krapkowice, czyli najmniej w okresie 2022-2024. Pod względem płci występowała dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet w całym okresie sprawozdawczym było więcej niż mężczyzn. W 2024 roku liczba kobiet zarejestrowanych w PUP wyniosła 252, natomiast mężczyzn – 188. Szczegółowe informacje można znaleźć na zamieszczonym poniżej wykresie.

Wykres 67. Mieszkańcy gminy Krapkowice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

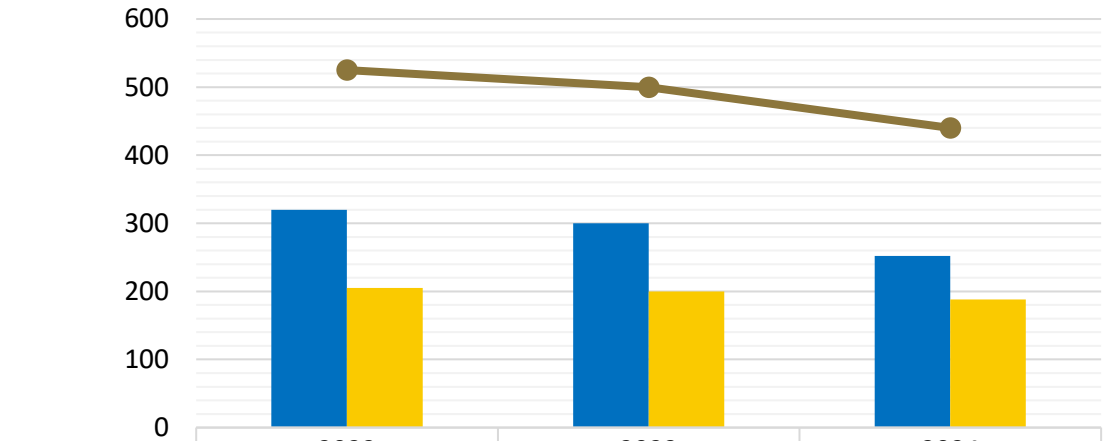

	2022	2023	2024
kobiety	320	300	252
mężczyźni	205	200	188
ogółem	525	500	440

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w 2024 roku w stosunku do 2022 roku nastąpił spadek udziału osób do 25 roku życia oraz osób do 30 roku życia, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. W pierwszym przypadku spadek kształtuje się na poziomie 3,3 pp., a w drugim 2,0pp. Udział osób powyżej 50 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na przestrzeni lat 2022-2024 wykazał wahania, a w 2024 roku ukształtował się na najwyższym poziomie – 27,3%. Dokładne informacje w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Krapkowice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024

Kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
do 25 roku życia	71	13,5%	66	13,2%	45	10,2%
do 30 roku życia	124	23,6%	118	23,6%	95	21,6%
powyżej 50 roku życia	141	26,9%	132	26,4%	120	27,3%

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł.

Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Krapkowice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu krapkowickiego. W przypadku Gminy liczba osób długotrwale bezrobotnych na przestrzeni lat 2022-2024 zmniejszyła się, osiągając w 2024 roku liczbę 255 długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP. Jednakże ich udział w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia, pomimo wahań na przestrzeni lat, w 2024 roku był najwyższy, tj. 58,0%. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwale bezrobotnych w Gminie, we wszystkich analizowanych latach stanowił ponad połowę wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W powiecie krapkowickim udział osób długotrwale bezrobotnych w 2024 roku wyniósł 55,4%, co oznacza, że sytuacja w gminie Krapkowice była mniej korzystna pod tym względem. Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 32. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Krapkowice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu krapkowickiego na przestrzeni lat 2022-2024

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
Gmina	liczba osób	301	274	255
	udział [%]	57,3%	54,8%	58,0%
Powiat	liczba osób	767	708	651
	udział [%]	59,6%	55,6%	55,4%

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/

Gmina Krapkowice współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Krapkowicach w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne itp., ale również podejmuje działania w zakresie promowania aktywności osób bezrobotnych w celu powrotu na rynek pracy poprzez wypłatę dodatków aktywizacyjnych, refundację kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7 lub osobą zależną oraz refundację

kosztów dojazdu lub zakwaterowania osobom bezrobotnym, które podejmują pracę poza miejscem zamieszkania.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

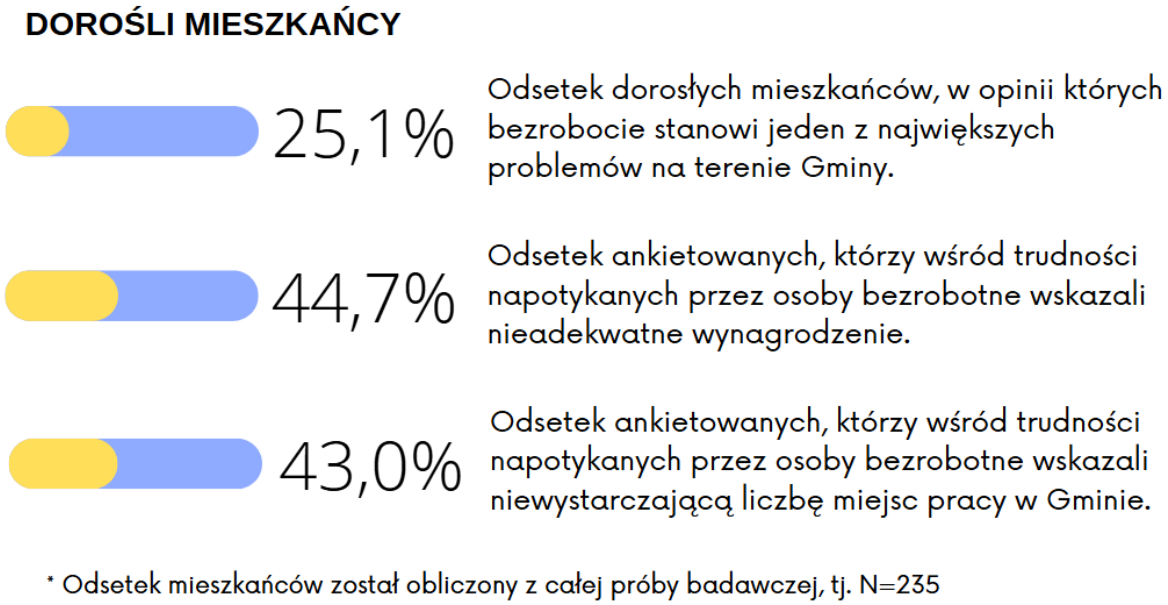

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Liczba rodzin zamieszkujących gminę Krapkowice, którym została udzielona materialna pomoc społeczna z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 ulegała systematycznemu spadkowi. W 2022 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 201 rodzin, w 2023 – 192, natomiast w 2024 roku – 180 rodzin. W analizowanym okresie wartość spadkowa wyniosła 10,4%.

Wykres 68. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w latach 2022-2024

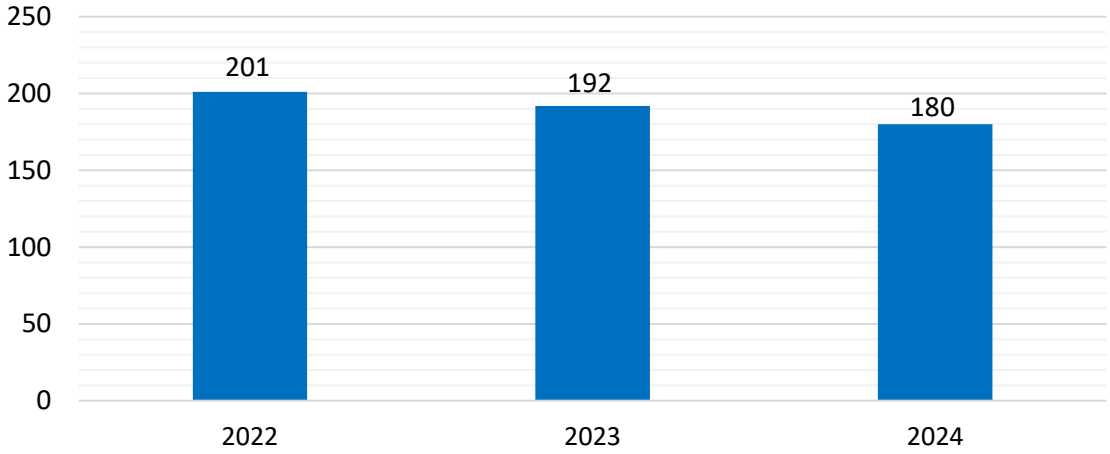

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku zasiłki stałe pobierało 115 osób, zasiłek okresowy – 143 osób, a zasiłek celowy – 282 osób. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba świadczeniobiorców wszystkich rodzajów zasiłków uległa wahaniom. Kwota świadczeń w analizowanych latach w przypadku zasiłków stałych i celowych ulegała wahaniom, z kolei kwota wydatkowana na zasiłki okresowe systematycznie malała osiągając w 2024 roku wartość 375 791 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]	Liczba osób	Kwota świadczeń [zł]
zasiłek stały	114	669 089	110	639 407	115	986 665
zasiłek okresowy	176	447 405	177	415 985	143	375 791
zasiłek celowy	295	606 537	268	483 799	282	755 681

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach realizuje program „Posiłek w szkole i w domu", którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

W 2024 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 124 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 301 osobom. W przeciągu lat 2022-2024 liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne uległa spadkowi o 32,2%. Liczba

beneficjentów niepieniężnej formy wsparcia również zmniejszyła się w omawianym okresie, a spadek wyniósł 19,3%. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela. Warto zaznaczyć, że spośród 301 osób korzystających w 2024 roku z pomocy w formie posiłku, 71 osób to uczniowie lokalnych szkół.

Tabela 34. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie pieniężne	183	167	124
świadczenie niepieniężne	373	347	301

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Na przestrzeni lat 2022-2024 dodatki energetyczne były wypłacane jedynie w 2022 roku dla 26 gospodarstw domowych, co wynika z faktu, że w kolejnych latach wypłata dodatków energetycznych została zawieszona ze względu na wypłatę dodatków osłonowych lub bonów energetycznych. W 2024 roku przyznano 141 dodatków mieszkaniowych, a na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalne były wahania w tym zakresie.

Wykres 69. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych i energetycznych w latach 2022-2024

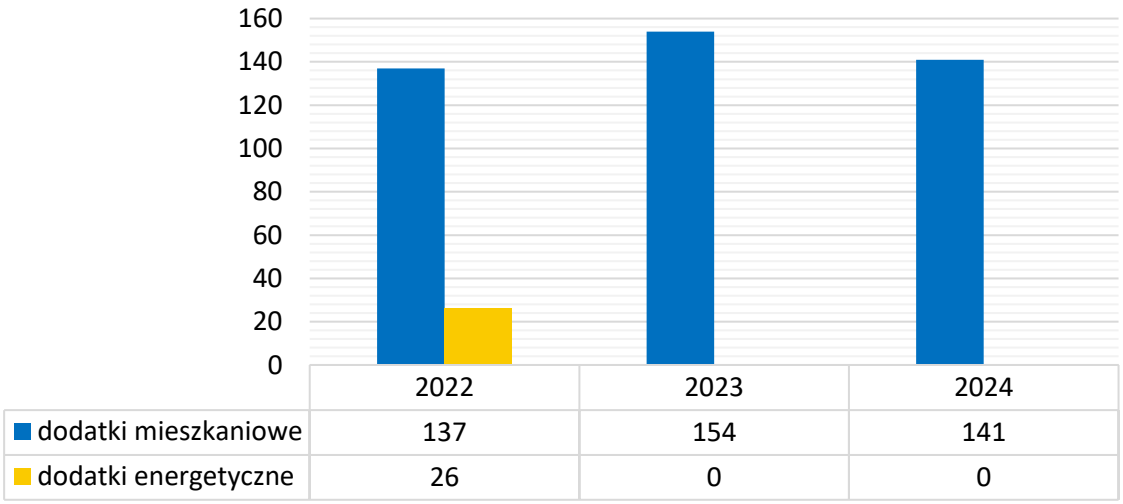

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach współdziała również z **Krapkowickim Centrum Dobroczynności**, m.in. w zakresie przekazywania żywności pochodzącej z Banku Żywności. W 2024 roku z tej formy wsparcia skorzystało 446 osób. W tym czasie Centrum wydało łącznie 32 368 kg produktów spożywczych o łącznej wartości 209 725,69 zł.

Na terenie Gminy Krapkowice od 20 lat działa **magazyn odzieży**, służący wsparciu najuboższych mieszkańców. Mieszkańcy przekazują tam używaną, lecz zadbaną odzież, pościel, drobny sprzęt AGD i zabawki, a osoby potrzebujące mogą bezpłatnie z nich korzystać. Inicjatywa sprzyja lokalnej integracji społecznej. Obecnie z magazynu korzysta średnio 50–60 osób miesięcznie.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2022-2024 liczba osób w kryzysie bezdomności objętych pomocą społeczną nieznacznie się wahała, a w ostatnim roku sprawozdawczym osiągnęła najwyższą wartość – 33 osoby.

Wykres 70. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024

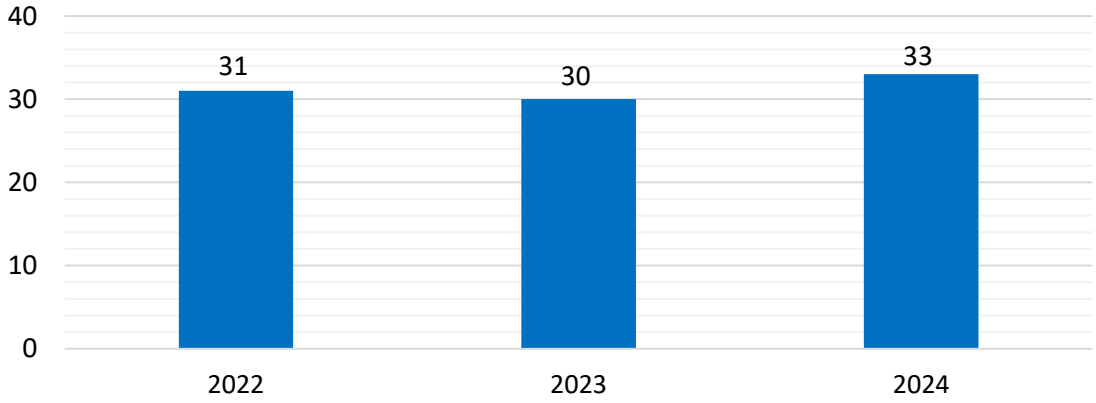

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Osoby lub rodziny pozbawione dachu nad głową mają prawo do uzyskania schronienia. Pomoc w tym zakresie zapewnia się poprzez udostępnienie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych lub innych odpowiednich placówkach. Liczba osób korzystających ze schronienia na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024 ulegała wahaniom, przy czym najwięcej osób w kryzysie bezdomności uzyskało schronienie w 2024 roku – 17 osób. Kwota przeznaczona na udostępnienie tymczasowego miejsca pobytu, na przestrzeni analizowanych lat ulegała

systematycznemu wzrostowi, osiągając w 2024 roku wartość 257 657,28 zł. Szczegółowe informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 35. Liczba osób, którym udzielono pomocy w postaci schronienia oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób	15	12	17
Kwota [w złotych]	135 165,06	205 613,02	257 657,28

Źródło: Raport o stanie Gminy Krapkowice za 2022, 2023 i 2024 rok.

Ze względu na powódź, która wystąpiła na terenie gminy Krapkowice we wrześniu 2024 roku, Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia finansowego i rzeczowego poszkodowanym mieszkańcom. Pomoc była przyznawana niezależnie od dochodu i nie podlegała zwrotowi. Przyznano wówczas:

- zasiłki celowe na pomoc doraźną, które otrzymały 64 osoby;
- zasiłki na remont lub odbudowę budynków mieszkalnych – skorzystało z nich 39 osób;
- zasiłki na remont lub odbudowę budynków gospodarczych dla 10 osób.

Dodatkowo w ramach wsparcia osobom dotkniętym powodziom udzielono pomocy rzeczowej. Firmy, fundacje i stowarzyszenia przekazały karty podarunkowe do sklepów z materiałami budowlanymi i sprzętem gospodarstwa domowego, natomiast mieszkańcy Gminy, osoby prywatne z całej Polski i zagranicy ofiarowali dary tj. żywność, odzież, środki czystości. Na ich bazie przygotowano paczki, które pracownicy OPS, ŚDS i WTZ dostarczali bezpośrednio poszkodowanym. Ponadto, w grudniu 2024 roku 5 pracowników OPS w Krapkowicach wsparło OPS w Głuchołazach, pomagając w obsłudze wniosków powodziowych – ze względu na znacznie większą skalę zniszczeń i braki kadrowe tej Gminy[39].

[39] Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku:

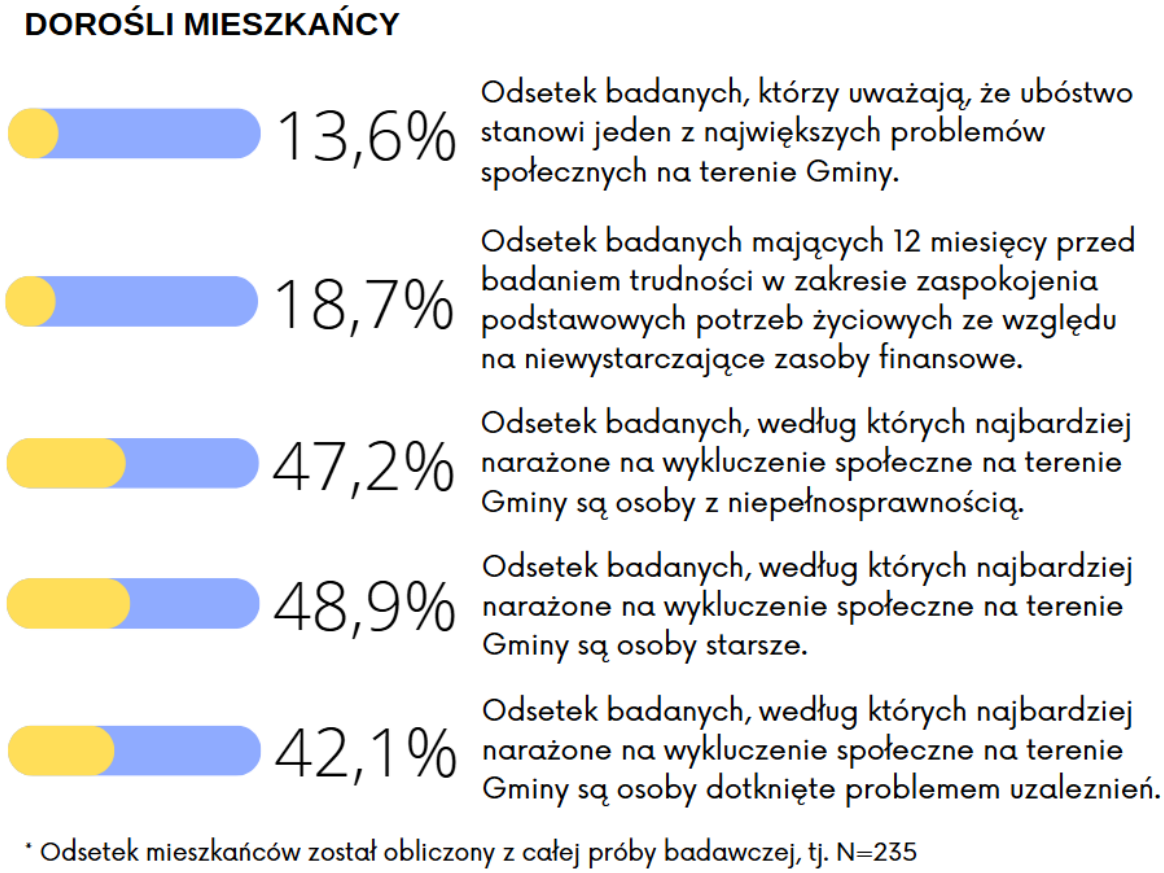

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego

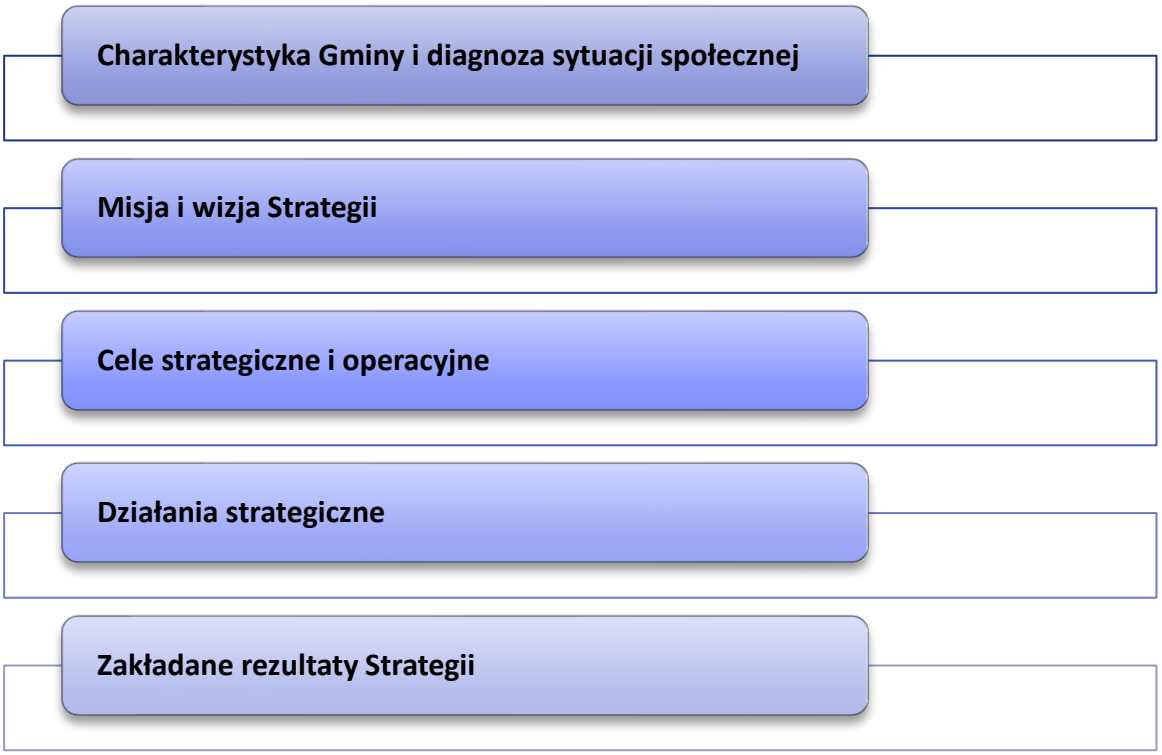

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Krapkowice została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Wizja:

- Gmina Krapkowice to otwarta wspólnota, która skutecznie odpowiada na potrzeby mieszkańców, zapewniając dostęp do wysokiej jakości usług społecznych dla wszystkich grup społecznych oraz tworząc warunki sprzyjające rozwojowi, integracji i wzmacnianiu więzi lokalnych.

Misja:

- Tworzenie dostępnego i skutecznego systemu wsparcia społecznego, który odpowiada na realne potrzeby mieszkańców, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu i sprzyja aktywizacji oraz integracji lokalnej – w oparciu o współpracę z mieszkańcami i partnerami społecznymi.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

1. Kompleksowe wsparcie rodzin, szczególnie tym, które mają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz tworzenie sprzyjających warunków dla harmonijnego rozwoju dzieci.
2. Wspieranie aktywizacji i integracji osób starszych oraz z niepełnosprawnościami, zapewniając im niezbędną pomoc w codziennym funkcjonowaniu.
3. Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez wsparcie osób jej doświadczających oraz pracę z osobami stosującymi przemoc.
4. Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych.
5. Wzmacnianie zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne oraz rozwój wsparcia w zakresie dobrostanu psychicznego.
6. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie ubóstwa, w celu umożliwienia im powrotu do samodzielnego funkcjonowania.

Cel strategiczny I. Kompleksowe wsparcie rodzin, szczególnie tym, które mają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz tworzenie sprzyjających warunków dla harmonijnego rozwoju dzieci.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej	Liczba rodzin pełniących funkcję rodziny wspierającej	OPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Inicjowanie usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		
Zabezpieczenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Poprawa sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina poniosła odpłatność	OPS	Budżet Gminy

Dalsze rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, prawnego itp. oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy	Liczba podjętych działań w zakresie rozpowszechniania informacji	OPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PPP	Budżet Gminy
Dalsze organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń	OPS, ZI, GKRPA, UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Cel operacyjny II. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i właściwym rozwoju psychofizycznym				
Zainicjowanie powstania na terenie Gminy większej liczby placówek zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3 (żłobka lub klubu dziecięcego)	Zapewnienie odpowiednich warunków do nauki i rozwoju dzieci. Umożliwienie rodzicom podjęcie zatrudnienia.	Liczba funkcjonujących na terenie Gminy placówek opieki nad dziećmi do lat 3 Liczba miejsc w placówkach	UMiG	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez	UMiG, GKRPA, OPS, MiGBP, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	UMiG, OPS, placówki oświatowe	Brak kosztów
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym w placówkach oświatowych	UMiG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UMiG, MiGBP, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy (np. poprzez tworzenie kolejnych Punktów Opiekuńczo-Wychowawczych)	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba Punktów Opiekuńczo-Wychowawczych umożliwiających konstruktywne spędzenie wolnego czasu dzieciom i młodzieży	UMiG, MiGBP, GKRPA, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Cel strategiczny II. Wspieranie aktywizacji i integracji osób starszych oraz z niepełnosprawnościami, zapewniając im niezbędną pomoc w codziennym funkcjonowaniu.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Usprawnienie dostępu do usług społecznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności	UMiG, OPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie
Dalsza organizacja i promocja wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych	Liczba wolontariuszy Liczba osób objętych wolontariatem	OPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Współpraca z sektorem pozarządowym w zakresie wsparcia seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	OPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	UMiG, OPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zapewnienia profesjonalnego wsparcia osobom z niepełno-sprawnościami poprzez realizację usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością w Gminie	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	OPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów		
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zabezpieczenie pobytu mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki	Liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	OPS	Budżet Gminy

Cel operacyjny II. Aktywizacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz integrowanie ich ze społecznością lokalną				
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	OPS, UMiG, NGO, MiGBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Realizacja akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych, w tym bezpieczeństwa cyfrowego.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/ zrealizowanych warsztatów	UMiG, OPS, KPP, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów	Poprawa dostępności do zajęć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych dla seniorów oraz osób z niepełno-sprawnością Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	OPS, UMiG, NGO, MiGBP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych grup	Realizacja projektów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami	Liczba zrealizowanych projektów/programów Liczba uczestników	OPS, UMiG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Rozszerzanie oferty klubów seniora oraz tworzenie nowych form aktywizacji seniorów	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba uczestników Liczba dostępnych zajęć	OPS, Kluby seniora, MiGBP, KDK, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa, Fundusze Europejskie
Dalsze prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej	UMiG, OPS, WTZ, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Dalsze prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Krapkowicach	Wspieranie aktywizacji i integracji osób z niepełno-sprawnością poprzez ich udział w zajęciach oferowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy.	Liczba uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy	UMiG, OPS, ŚDS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Dalsze prowadzenie i tworzenie nowych mieszkań treningowych na terenie Gminy	Wsparcie i przygotowanie osób z niepełnosprawnością do samodzielnego życia	Liczba mieszkań treningowych dostępnych do zamieszkania na terenie Gminy	UMiG, OPS, ŚDS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Dalsze prowadzenie Domu Dziennego Pobytu „Fantazja” zapewniającego pomoc seniorom w codziennym funkcjonowaniu	Wsparcie osób starszych w codziennym funkcjonowaniu oraz ich wzajemna integracja	Liczba seniorów korzystających z DDP	UMiG, OPS, DDP, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Cel strategiczny III. Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez wsparcie osób jej doświadczających oraz pracę z osobami stosującymi przemoc.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Wspieranie osób dotkniętych problemem przemocy domowej				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	OPS, GKRPA, KPP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur		
		Liczba osób doznających przemocy objętych pomocą ZI		
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba działań informacyjnych	OPS, UMiG, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
		Liczba rozpowszechnionych informacji		

Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	OPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	ZI	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie poradnictwa osobom doznającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad Liczba osób, którym udzielono porad	OPS, ZI, GKRPA	Budżet Gminy Budżet Państwa
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	OPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	OPS, ZI, UMiG, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny II. Zwiększenie wiedzy wśród społeczności lokalnej nt. rozpoznawania i odpowiedniego reagowania na przemoc domową				
Edukacja mieszkańców na temat form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UMiG, ZI, KPP, GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina	UMiG, OPS, GKRPA, ZI, KPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie umiejętności psychospołecznych uczniów, wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	GKRPA, ZI, PIK, KPP, OPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy, Budżet Państwa
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych	OPS, KPP, GKRPA, ZI, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

metod wychowawczych bez użycia przemocy		Liczba zorganizowanych działań		

Cel strategiczny IV. Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Podejmowanie działań pomocowych względem osób uzależnionych i ich rodzin oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z uzależnień				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	OPS	Budżet Gminy
Kontynuacja oraz rozwój ruchu samopomocowego wśród osób uzależnionych oraz ich rodzin (dorosłych dzieci alkoholików oraz osób współuzależnionych)	Motywowanie oraz utrzymanie w abstynencji osoby uzależnione/nadmiernie pijącej, zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych	UMiG, OPS, GKRPA, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	GKRPA, OPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Kontytuowanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie	Zwiększenie pomocy dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba osób korzystających z poradnictwa w PIK	UMiG, GKRPA	Budżet Gminy, Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu Liczba wydanych opinii	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Cel operacyjny II. Podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży oraz całej społeczności lokalnej				
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki Liczba przeprowadzonych programów	GKRPA, OPS, NGO, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Dalsza realizacja warsztatów i innych form edukacji szkolnej, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	UMiG, GKRPA, NGO, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sprzedawców dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKRPA, OPS, UMiG, KPP, NGO, MiGBP, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wypływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych Liczba uczestników	OPS, GKRPA, UMiG, KPP, NGO	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu Liczba punktów sprzedaży alkoholu	UMiG, GKRPA	Brak kosztów
Organizacja szkoleń dla członków GKRPA, a także organizacja szkoleń dla innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystenta rodziny, funkcjonariuszy Policji) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	UMiG, GKRPA, OPS, KPP, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny V. Wzmacnianie zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne oraz rozwój wsparcia w zakresie dobrostanu psychicznego.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel strategiczny I. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób z problemami zdrowia psychicznego oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie dobrostanu psychicznego				
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców sięgających po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej	Liczba przeprowadzonych działań Liczba osób korzystających ze wsparcia	OPS, UMiG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych programów i innych działań profilaktycznych	UMiG, OPS, GKRPA, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zapewnienie bezpłatnego wsparcia psychologicznego mieszkańcom Gminy, również tym nieobjętym systemem pomocy społecznej	Podniesienie poziomu dobrostanu psychicznego mieszkańców	Liczba osób objętych bezpłatnym, doraźnym wsparciem psychologicznym Liczba organizacji funkcjonujących na terenie Gminy, które zatrudniają lub współpracują z psychologiem	UMiG, OPS, GKRPA, NGO, ACZP, PIK, ŚDS, WTZ, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Cel strategiczny VI. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie ubóstwa, w celu umożliwienia im powrotu do samodzielnego funkcjonowania.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Wspieranie aktywności zawodowej i integracji osób bezrobotnych poprzez działania zwiększające ich możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy				
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba zorganizowanych szkoleń Liczba osób biorących w nich udział	UMiG, OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	UMiG, OPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	OPS, PUP, UMiG	Budżet Gminy Budżet Państwa

Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	OPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Kontynuacja prowadzenia i rozwój Zakładu Aktywności Zawodowej w celu tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zwiększenie możliwości zatrudnienia i awansu społecznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Liczba osób zatrudnionych w ZAZ	UMiG, OPS, ŚDS, ZAZ	Budżet Gminy PFRON, Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Kontynuowanie działalności Krapkowickiego Centrum Dobroczynności przekazującego żywność z Banku Żywności	Zmniejszenie skali ubóstwa poprzez pomoc mieszkańcom, których najbardziej dotyka ten problem	Liczba osób, którzy skorzystali ze wsparcia Krapkowickiego Centrum Dobroczynności	UMiG, OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Cel operacyjny II. Integracja społeczna osób doświadczających ubóstwa oraz narażonych na wykluczenie społeczne poprzez działania wspierające ich uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym				
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	OPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	UMiG, OPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Wsparcie finansowe uczniów poprzez udzielanie im stypendiów szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów	UMiG, OPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kontynuowanie udzielania schronienia osobom bezdomnym na terenie Gminy	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia	UMiG, OPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Krapkowice. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2026-2035 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Tabela 36. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	OGÓŁEM
2023	625 704	14 747 685	495 720	100 104	8 228 331	**24 197 544**
2024	669 418	19 937 386	0	45 537	10 334 535	**30 986 876**
2025[40]	1 816 045	20 085 169	0	46 000	10 566 869	**32 514 083**
Prognoza						
2026	1 861 446	20 587 298	0	47 150	10 831 041	**33 326 935**
2027	1 907 982	21 101 981	0	48 329	11 101 817	**34 160 108**
2028	1 955 682	21 629 530	0	49 537	11 379 362	**35 014 111**
2029	2 004 574	22 170 268	0	50 775	11 663 846	**35 889 464**
2030	2 054 688	22 724 525	0	52 045	11 955 442	**36 786 701**
2031	2 106 055	23 292 638	0	53 346	12 254 328	**37 706 368**
2032	2 158 707	23 874 954	0	54 680	12 560 687	**38 649 027**
2033	2 212 674	24 471 828	0	56 047	12 874 704	**39 615 253**
2034	2 267 991	25 083 624	0	57 448	13 196 571	**40 605 634**
2035	2 324 691	25 710 714	0	58 884	13 526 486	**41 620 775**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie

[40] Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok dla gminy Krapkowice.

Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 37. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Krapkowicach o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035”	III kwartał 2025 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią	III kwartał 2025 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring	Na koniec każdego roku w okresie od 2026 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	I kwartał 2036 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Należy jednak pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. OPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii, OPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie

uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje, a także przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze Gminy rozumiane jest jako: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopaństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem,
- informacja o postępach wdrażania Strategii,
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach,
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiąganych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UMiG, Policji, PUP, ze sprawozdań OPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez OPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Krapkowice do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2024, natomiast

wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w 2035 roku.

Tabela 38. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Kompleksowe wsparcia rodzin, szczególnie tym, które mają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz tworzenie sprzyjających warunków dla harmonijnego rozwoju dzieci	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	15	poniżej 15
		Liczba asystentów rodziny	1	1
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych	3	min. 5
		Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	min. 4	min. 10
		Liczba zorganizowanych na terenie Gminy imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	56	min. 55
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej	58	poniżej 60
		Liczba Punktów Opiekuńczo-Wychowawczych umożliwiających konstruktywne spędzenie wolnego czasu dzieciom i młodzieży	2	min. 4
2.	Wspieranie aktywizacji i integracji osób starszych oraz z niepełno-sprawnościami, zapewniając im niezbędną pomoc w codziennym funkcjonowaniu	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością	b.d.	min. 1
		Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	185	min. 200
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność	64	do 80
		Liczba mieszkań treningowych dostępnych do zamieszkania na terenie Gminy	1	min. 4

		Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej	30	min. 30
		Liczba osób zatrudnionych w ZAZ	0	min. 40
		Liczba seniorów korzystających z DDP	b.d.	min. 50
3.	Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez wsparcie osób jej doświadczających oraz pracę z osobami stosującymi przemoc	Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych w roku	40	poniżej 60
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	44	poniżej 50
		Liczba miejsc na terenie Gminy, gdzie świadczone jest wsparcie dla osób doznających przemocy domowej	4 (UMiG, OPS, PIK)	min. 4
		Liczba osób doznających przemocy objętych pomocą ZI	144	do 160
4.	Ograniczanie skali uzależnień poprzez rozwój działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych	Liczba punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	1	min. 1
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA)	1	powyżej 1
		Liczba grup samopomocowych dla osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA)	1	powyżej 1
		Liczba zrealizowanych w placówkach oświatowych rekomendowanych programów profilaktycznych	5	min. 10
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	356	powyżej 370
5.	Wzmacnianie zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne	Liczba beneficjentów specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	do 10

	oraz rozwój wsparcia w zakresie dobrostanu psychicznego	Liczba miejsc na terenie Gminy, gdzie świadczona jest bezpłatna, doraźna pomoc psychologiczna	3 (PIK, ACZP)	min. 3
		Liczba organizacji funkcjonujących na terenie Gminy, które zatrudniają lub współpracują z psychologiem (bez szkół)	min. 6	powyżej 8
6.	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie ubóstwa, w celu umożliwienia im powrotu do samodzielnego funkcjonowania	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	58,0	poniżej 60,0
		Udział bezrobotnych mieszkańców w wieku poniżej 25 lat, w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	10,2	poniżej 15,0
		Liczba osób z terenu Gminy przebywających w schroniskach dla bezdomnych	17	poniżej 20
		Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej [%]	36,0	poniżej 30,0
		Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów	61	powyżej 100
		Liczba osób, którzy skorzystali ze wsparcia Krapkowickiego Centrum Dobroczynności	446	min. 440

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie – prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice na lata 2026-2035 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wraz z badaniami dla Gminy Krapkowice, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Krapkowice i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełno-sprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Krapkowice, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Informacja z działalności Domu Pomocy Społecznej „ANNA" w Krapkowicach za 2023 rok.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
7. Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020.
8. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków, 2020.
9. Raport o stanie Gminy Krapkowice za rok 2022, 2023, 2024.
10. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024.
11. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Krapkowice w 2022, 2023 i 2024 roku.
12. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Krapkowice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2024 rok
13. Sprawozdanie z rocznej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach za 2022, 2023 i 2024 rok.
14. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

Źródła internetowe:

1. https://bdl.stat.gov.pl/
2. https://stowarzyszenieutuwima.fanimani.org.pl/
3. https://krapkowice.pl/13235/intro.html
4. https://krapkowice.pl/1137/teczowa-szosteczka-i-terapeutyczne-zajecia.html
   https://mapa.wyniki.edu.pl/
5. https://ops.krapkowice.pl/95/ops-krapkowice.html
6. https://www.psychiatriapolska.pl/
7. https://aczp.pl/

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Krapkowice na tle powiatu, województwa i kraju 14
Rysunek 2. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Krapkowice według poszczególnych klas wielkości (stan na koniec 2024 roku) 19
Rysunek 3. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235 41
Rysunek 4. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=814 63
Rysunek 5. Elementy procesu planowania strategicznego 129

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych 9
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Krapkowice w porównaniu do powiatu krapkowickiego, województwa opolskiego i kraju na przestrzeni lat 2022-2024 16
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 (w procentach) 16
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim, województwie opolskim i kraju w 2024 roku (w procentach) 17
Tabela 5. Liczba dzieci rozpoczynających rok szkolny w publicznych przedszkolach i szkołach podstawowych na terenie gminy Krapkowice w latach 2023-2025 21
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w gminie Krapkowice w porównaniu do powiatu krapkowickiego w 2024 roku 30
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024 35
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2022-2024 37
Tabela 9. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2022-2024 38
Tabela 10. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024 38
Tabela 11. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=234 52

Tabela 12. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=42 53
Tabela 13. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=181 55
Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=11 . 60
Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=11 60
Tabela 16. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=313 65
Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=53 67
Tabela 18. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=49 68
Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=200 70
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=190 71
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=178 72
Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=181 72
Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=69 75
Tabela 24. Dane dotyczące liczby dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej oraz poniesionych na ten cel kosztów za lata 2022-2024 [w złotych] 82
Tabela 25. Liczba uczniów, którym udzielono wsparcia w postaci stypendium szkolnego w latach 2022-2024 83
Tabela 26. Liczba i kwota przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych] 85
Tabela 27. Liczba oraz kwota przyznanych specjalnych zasiłków opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych] 85
Tabela 28. Działania GKRPA w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 94
Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024 106
Tabela 30. Odpłatność gminy Krapkowice za pobyt jej mieszkańców w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024 116
Tabela 31. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Krapkowice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024 121

Tabela 32. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Krapkowice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu krapkowickiego na przestrzeni lat 2022-2024 122
Tabela 33. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024..... 124
Tabela 34. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" w latach 2022-2024 125
Tabela 35. Liczba osób, którym udzielono pomocy w postaci schronienia oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2022-2024 127
Tabela 36. Ramy finansowe Strategii..... 152
Tabela 37. Harmonogram wdrażania Strategii..... 153
Tabela 38. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych 156

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Krapkowice z podziałem na płeć w latach 2022-2024 15
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie krapkowickim, województwie opolskim oraz Polsce w latach 2022-2024 (stan na koniec roku, w procentach)..... 18
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024..... 19
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice na tle powiatu krapkowickiego i województwa opolskiego w latach 2022-2024..... 20
Wykres 5. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu gminy Krapkowice, powiatu krapkowickiego oraz województwa opolskiego w 2024 roku (w procentach) 23
Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim oraz województwie opolskim w latach 2022-2024 27
Wykres 7. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Krapkowicach w latach 2022-2024..... 31
Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Krapkowice, powiecie krapkowickim i województwie opolskim na przestrzeni lat 2022-2024..... 35

Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (finansowej i niefinansowej) w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 37
Wykres 10. Powody korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Krapkowice w 2024 roku 39
Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235 41
Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=235 42
Wykres 13. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotykają mieszkańców Gminy? N=235 44
Wykres 14. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy naterenie Gminy? N=235 45
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=235 46
Wykres 16. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=235 47
Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=235 47
Wykres 18. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=235 48
Wykres 19. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=235 49
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=235 50
Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=235 51
Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235 52
Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=235 53
Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=235 54

Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=235 55
Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=235 56
Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235 57
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=235 58
Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=235 59
Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=235 59
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=235 61
Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=235 61
Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=235 ... 62
Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=814 64
Wykres 35. Klasa: N=814 64
Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=814 65
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=814 66
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=814 67
Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=814 68
Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=814 70
Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=814 71

Wykres 42. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=814 ... 73
Wykres 43 Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=814 ... 73
Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=814 ... 74
Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=814 ... 75
Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=814 ... 76
Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=814 ... 77
Wykres 48. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 ... 79
Wykres 49. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024 ... 80
Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024 ... 80
Wykres 51. Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz poniesiona na ten cel kwota na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych] ... 81
Wykres 52. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 ... 84
Wykres 53. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024 ... 86
Wykres 54. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024 ... 90
Wykres 55. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024 ... 93
Wykres 56. Liczba osób uzależnionych od alkoholu oraz dorosłych członków ich rodzin, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2022-2024 ... 95

Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024 97
Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 97
Wykres 59. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty" na przestrzeni lat 2022-2024. 107
Wykres 60. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc objętych działaniami i pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Krapkowice w latach 2022-2024 108
Wykres 61. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty" w gminie Krapkowice w latach 2022-2024 109
Wykres 63. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Krapkowice na przestrzeni lat 2022-2024 114
Wykres 64. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024 115
Wykres 65. Liczba osób korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024 115
Wykres 66. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 119
Wykres 67. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2022-2024 120
Wykres 68. Mieszkańcy gminy Krapkowice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024 121
Wykres 69. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w latach 2022-2024 124
Wykres 70. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych i energetycznych w latach 2022-2024 125
Wykres 71. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024 126